

Protocol Comarcal d'Abordatge de
les Violències Masclistes i LGTBI-
fòbiques a l'espai públic i en
contextos d'oci

Consell Comarcal del Maresme

Finançat amb càrrec dels crèdits rebuts del Ministerio de la Presidencia, relaciones con las Cortes e Igualdad a través de la Secretaría de Estado de Igualdad:

Aquest protocol s'ha elaborat gràcies al Programa d'Assessorament a ens locals: *Protocols de prevenció de violències masclistes i sexuals en l'oci nocturn* de l'Agència Catalana de la Joventut en el marc del Pacte d'Estat contra la violència de gènere.

Autoria:

Cristina Lozano Mir

[L'Associació de Drets Sexuals i Reproductius](#)

[Centre Jove d'Atenció a les Sexualitats](#)

Amb la col·laboració de:

Consell Comarcal del Maresme

Júlia Pascual Bordas i Sílvia Navarro Subirats - Agència Catalana de Joventut

Lliurament document final desembre, 2021

Revisió final maig de 2022

Índex

1	Presentació	5
2	Introducció	5
2.1	Objectius	10
2.2	Característiques de la Comarca del Maresme	11
3	Marc conceptual	15
3.1	Sobre qui s'exerceix la violència.....	18
3.2	Classificació de les violències que trobem als espais d'oci	18
3.3	Àmbits d'actuació contra les violències masclistes	21
4	Metodologia	23
4.1	Participants.....	23
4.2	Procés d'elaboració	24
4.3	Tècniques i fonts d'informació	26
5	Diagnosi	29
5.1	Identificant les violències masclistes als espais d'oci.....	33
5.2	Abordatge de les violències masclistes i les seves manifestacions en forma de violències sexuals al Maresme	47
5.2.1	Aspectes generals	48
5.2.2	Àmbit prevenció.....	50
5.2.3	Àmbit detecció	64
5.2.4	Àmbit d'atenció i recuperació	68
6	Protocol Comarcal d'Abordatge de les VM i LGTBI-fòbiques a l'espai públic i contextos d'oci	72
6.1	Què és el protocol comarcal per l'abordatge de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques a l'espai públic i contextos d'oci?.....	72
6.2	Creació i composició del grup de treball pel seguiment del protocol	73
6.3	Aspectes contemplats en el protocol	74
6.3.1	Programació	75
6.3.2	Recursos a tenir en compte.....	76
6.3.3	Accions de difusió entorn al protocol.....	78
6.3.4	Formació a agents clau.....	80
6.4	Tipus d'intervenció i circuit	81
6.5	Espais i mobilitat.....	92
7	Actuacions complementàries a la implementació	94
8	Calendari de treball a curt termini	109
9	Annex	110
9.1	Questionari sobre violències masclistes i LGTBI-fòbies a espais públic i d'oci de la comarca del Maresme.....	110

9.2	Fitxa bàsica comarcal	123
9.3	Grups Focals entitats/col·lectius de la comarca del Maresme.....	124
9.4	Material formatiu.....	125

Violències LGTBI-fòbiques: Violències contra les persones per la seva preferència sexual, identitat o expressió de gènere.

LGTBI: Lesbianes, gais, transsexuals, transgènere, bisexuals i intersexuals.

PCAVM: Protocol Comarcal d'Abordatge a les Violències Masclistes.

SIAD: Servei d'informació i assessorament a les dones.

SAI: Servei d'Atenció Integral.

SIE: Servei d'Intervenció Especialitzada.

VM: Violències masclistes.

1 Presentació

El present document s'insereix en el marc del treball a favor de la **igualtat de gènere i de la lluita contra les violències masclistes**, desenvolupat al Consell Comarcal del Maresme (d'ara en endavant CCM) en els darrers anys. La comarca del Maresme porta anys treballant de manera integral per l'erradicació de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques. Aquest protocol permet seguir amb el treball fet i emprendre **les primeres passes per a l'abordatge integral, centrat en joves, de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques als espais públics d'oci, especialment, nocturn.**

En el marc del **II Pla d'Igualtat de Gènere per la Comarca del Maresme (2017-2020)**, es manté el compromís de la institució en la lluita contra la violència masclista i com eix de treball reforçar els mecanismes d'accions per combatre i prevenir les violències masclistes. En la mateixa línia, el Pla Comarcal del Joventut del Maresme 2021-2024, també impulsa un treball comarcal més coordinat, plantejant uns criteris d'intervenció més homogenis a l'hora de definir i coordinar la resposta davant d'una situació de violència sexual en espais públics d'oci i festes locals, per tal de garantir la prevenció, l'atenció i la recuperació de les dones que es troben en situació de violència masclista o en risc de trobar-s'hi.

Amb aquest document es volen **assentar les bases per donar resposta als objectius proposats, centrant-se en les violències masclistes i LGTBI-fòbiques entre la població jove als espais d'oci, principalment, nocturn**, esdevenint una eina útil i específica en aquest àmbit de treball. No obstant, el document serveix com a marc per al treball amb totes les edats, i es continuarà treballant per adaptar i incorporar altres eines centrades en la població adulta. Així mateix, cal entomar el repte de revisar el disseny i desplegament de les accions que es derivin d'aquest protocol amb mirada interseccional.

2 Introducció

Previ a arribar a l'elaboració d'aquest protocol, és necessari situar i emmarcar el recorregut fet per part del CCM sobre la lluita en relació a les violències masclistes i LGTBI-fòbiques. En aquest recorregut, es detecta la necessitat d'incloure la perspectiva LGTBI, en concret en l'abordatge de les violències LGTBI-fòbiques, sent poc manifestada i inclosa en el treball fet fins ara. Cal destacar però, que sí que ha anat sorgint en els debats dels diferents grups i comissions creats pel

CCM, en el marc del Protocol Comarcal d'Abordatge de les Violències Masclistes (d'ara en endavant PCAVM), així com en la subcomissió d'Oci Lliure i saludable, entre d'altres.

El 2019 el CCM aprova i presenta el PCAVM, que manifesta la voluntat de treballar, no només en l'atenció cap a les dones en situació de violències masclistes, sinó que també pretén abarcar totes les fases per un abordatge integral: prevenció, detecció, atenció i recuperació/reparació. Un marc que permet d'una banda, treballar diferents aspectes a millorar en l'abordatge de les violències masclistes des dels diferents serveis i d'altra banda, potenciar el treball en xarxa i fomentar la facilitació dels recursos necessaris per aquest abordatge. A més, el PCAVM es posa a disposició dels ajuntaments de la comarca del Maresme, sobretot per aquells que no en tenen un de propi, proporcionant d'aquesta manera els instruments necessaris per donar resposta als reptes de la violència masclista a nivell local. Cal destacar que aquest està centrat en la violència masclista en la parella i que, malgrat esmentar la resta d'àmbits i tipus de violències (violències masclistes en l'àmbit social i comunitari i en l'àmbit laboral, entre d'altres), no ofereix eines per treballar-les, tot i que es detecten cada cop més a la comarca. Aquestes s'atenen, en la mesura del possible pels serveis que ja existeixen.

Per materialitzar l'abordatge de les violències masclistes en les seves diferents fases, i per suplir la manca de resposta a les necessitats de treballar altres violències masclistes, el protocol es va dotar d'espais de treball on s'han començat a gestar les primeres propostes d'accions.

Els òrgans i les comissions de treball del PCAVM són els següents:

- Grup Motor, format per professionals del CCM i professionals SIE Maresme.
- La Plenària, com a espai que agrupa professionals i membres d'entitats de diversos àmbits.
- Comissions de treball:

- Comissió de prevenció i sensibilització:

Aquesta comissió va portar a terme un treball previ de detecció de la realitat comarcal en relació a l'impacte de les violències masclistes i les respostes que es donen des dels municipis i serveis supramunicipals a aquesta realitat. Aquest treball va permetre posar èmfasi sobre la formació i l'elaboració d'eines de treball com a necessitat principal. Com també, va permetre tenir una imatge de les línies de treball i les tendències a l'hora de dissenyar accions que hi ha a la comarca.

D'aquesta comissió en forma part un grup divers de professionals i entitats de diferents àmbits: salut, serveis socials, educació, joventut i cossos de seguretat.

- Comissió altres violències:

S'encarrega de dissenyar estratègies d'abordatge de les violències masclistes que es donen més enllà de l'àmbit de la parella. Com a primera acció, va començar a elaborar protocols de quatre tipus de violències: assetjament sexual i assetjament per raó de sexe en l'àmbit laboral, matrimonis forçats, mutilacions genitals femenines i violències masclistes als espais d'oci.

Aquest treball ha permès obrir el debat sobre aquestes altres violències i començar a detectar necessitats i fer propostes d'accions. El CCM s'encarrega d'entomar les propostes formatives, destacant la formació en assetjament sexual i assetjament per raó de sexe, així com en violències sexuals en general (adreçada a entitats), violències sexuals als espais d'oci, elaboració d'eines i materials com el document de pautes en relació amb els Punts Lila, la presentació del Protocol Català de Prevenció del Matrimoni Forçat, els tríptics de sensibilització en diferents violències masclistes, etc.

○ Comissió de psicòlogues:

És un espai de treball i coordinació que aglutina professionals dedicades a l'atenció psicològica de diferents serveis de la comarca: SIAD, SIE i ajuntaments. La finalitat de la comissió és oferir una atenció de qualitat a les dones en situació de violència masclista, millorant la pràctica professional, els recursos i les eines d'atenció. En aquesta comissió es van establir com a projectes:

- Crear un mapa real i actualitzat dels recursos específics en l'àmbit de l'atenció psicològica a les dones al territori.
- Consensuar criteris en quant al procés de recuperació d'una dona en situació de violència masclista, a fi d'evitar la duplictat del treball i la revictimització de la dona.
- Establir límits d'actuació en quant a la intervenció quan es detecta un cas de violència masclista en funció del servei.

○ Comissió de juristes:

La comissió aglutina diferents professionals del món jurídic, com ara jutges-jutgesses, fiscals, advocats/des del col·legi d'advocacia dels jutjats de Mataró, i juristes dels SIAD. Treballa per:

- Establir canals de comunicació entre els diferents agents del món jurídic.
- Estar al dia de les novetats per part dels diferents agents.

- Diagnosticar diferents necessitats formatives en matèria de violència masclista.
- Establir models d'atenció i eines estàndards entre serveis.
- Interseccionar jurídicament entre els diversos agents que componen la comissió,

En paral·lel, des de l'àmbit de joventut, en el marc de la comissió de treball "Oci Lliure i Saludable" de l'Oficina Jove del Maresme, es proposa treballar de forma coordinada a nivell comarcal sobre les accions d'informació i sensibilització que s'impulsen des dels ajuntaments i dels espais d'oci juvenil.

L'encàrrec inicial d'aquesta comissió, era la tasca d'informar i sensibilitzar per a la prevenció dels consums abusius i les agressions masclistes que es donen en els espais que es promouen des dels propis Ajuntaments, com la Festa Major i altres festes locals. Tanmateix, treballar per aconseguir que l'oci de la comarca sigui saludable i lliure, tant en temes de violències com en relació als consums de substàncies tòxiques, ha estat una de les principals necessitats i propostes que va sortir.

Com a tasca prèvia, es va fer un treball d'aproximació a la realitat dels i les joves en relació als usos que fan dels espais públics d'oci i als consums i les relacions abusives que s'hi donen, així com a la resposta dels ajuntaments a aquesta realitat, utilitzant diferents fonts d'informació:

- Estudi i buidatge de dades de l'informe de l'enquesta dirigida a l'alumnat de 4rt d'ESO realitzat per part de la Diputació de Barcelona (Salut Pública) l'any 2018¹.
- Formulari enviat als i les professionals de joventut de la comarca en relació als espais d'oci del municipi, a la identificació d'usos d'aquests espais, a la detecció de situacions de consums i/o violències sexuals, accions de prevenció impulsades, etc.
- Les sessions de debat i reflexió que es van portar a terme en les reunions de la comissió.
- Anàlisi de les conclusions del treball de la Comissió de Prevenció i sensibilització del PCAVM.

Les conclusions que s'extreuen d'aquest treball són:

- Es detecta un augment de les violències masclistes als espais d'oci.

¹ [Enquesta d'hàbits de salut a alumnes de 4t d'ESO de la demarcació de Barcelona. Informe de resultats 2018](#). Àrea de Salut Pública de la Diputació de Barcelona.

- El consum de tòxics (principalment alcohol) en els espais d'oci nocturn és més freqüent, i, lleugerament més elevat entre les persones adolescents del Maresme que de la resta de la demarcació².
- Els i les adolescents de la comarca surten de nit més sovint i tornen més tard a casa³.
- Per part dels ajuntaments predominen les accions puntuals de sensibilització (malgrat que són molts els que organitzen accions) i això aboca a una manca de sensibilització sobre aquestes dues temàtiques, les violències masclistes i el consum de tòxics.
- Es detecta però l'inici d'un plantejament més integral de les violències masclistes a través de la implicació de diferents agents, l'elaboració de protocols i la instal·lació de Punts Liles.

Arran d'això, es decideix separar el treball sobre el consum de substàncies del treball en relació a les violències masclistes. D'aquí surt la necessitat d'elaborar un document que presenta un model d'abordatge de les festes majors lliure de violències masclistes mitjançant un treball de recollida d'opinions, propostes, aportació de documentació d'utilitat, etc.

El treball de la Comissió ha aportat una mirada més integral al treball de prevenció de les violències masclistes i al com intervenir-hi, des del plantejament de les violències sexuals als espais d'oci com un contínuum de les violències masclistes. S'ha vist la necessitat de tenir presents les diferents fases d'organització de la festa (abans, durant i després) per a l'abordatge de les violències, així com la implicació de diferents agents, serveis i àrees en aquest abordatge. Aquest plantejament suposa la revisió de determinades polítiques i serveis vinculats als espais d'oci amb perspectiva de gènere. Des de la comissió s'han fet les següents propostes d'acció:

- Revisar, adaptar i reeditar el tríptic de sensibilització en afectivitat i sexualitat elaborat des del Projecte Traca del Consell Comarcal del Garraf.
- Crear i dinamitzar un mapa de recursos del territori. A partir del model proposat del [PINSAP central](#): extreure i desgranar quines actuacions té cada municipi segons els ítems que es proposen. Aterrar la informació recollida del territori i ajustar-ho a la festa major.
- Apropar els recursos d'altres institucions, a professionals i joves (Agència Catalana Joventut, Agència Catalana de Salut, Diputació de Barcelona, Traca i altres), i, si s'escau, gestionar de manera coordinada i compartida la demanda dels recursos al territori.
- Edició de material d'informació i sensibilització de cara a la festa major destinat al jovent i explorar la marca pròpia compartida en les festes majors.

² El Maresme. L'oci nocturn en els adolescents de 4t d'ESO i la relació amb els seus hàbits de salut. Àrea de Salut Pública de la Diputació de Barcelona. 2019

³ Idem que l'anterior

- Promoure l'intercanvi d'experiències i bones pràctiques: planificar una jornada d'intercanvi d'experiències i/o presentació de la tasca realitzada per la comissió.

D'altra banda i degut a la situació extraordinària de pandèmia que vivim, la majoria de les comissions han quedat aturades. Actualment, en el marc del treball de l'Oficina Jove del Maresme, s'ha prioritzat reprendre les següents accions: edició de materials d'informació i sensibilització, i la creació i dinamització d'un mapa de recursos del territori. D'altra banda, cal crear un treball en xarxa que vagi lligat a la implementació i seguiment del present protocol.

2.1 Objectius

Des del CCM es vol iniciar un debat que permeti construir conjuntament una línia de treball en relació a les violències masclistes i LGTBI-fòbiques que es produeixen als espais públics en contextos d'oci. El treball dut a terme a nivell comarcal, des de la subcomissió d'oci lliure i saludable i de la comissió d'altres violències, servirà de punt de partida per l'elaboració del present protocol. Així doncs, caldrà realitzar un esforç de coneixement de la realitat del territori i iniciar accions amb la finalitat d'aconseguir amb el temps un canvi de model cultural i de socialització, per anar transformant progressivament el sistema patriarcal vers un altre més igualitari i inclusiu.

Cal treballar per aconseguir que els espais de socialització no estiguin condicionats per raó de sexe, orientació o identitat de gènere i, així, poder desnaturalitzar els comportaments més arrelats socialment que fonamenten l'execució i la presència de les violències masclistes.

Objectius generals:

- Dotar la comarca d'un instrument compartit i consensuat que permeti actuar davant d'assetjaments i violències masclistes i LGTBI-fòbiques a l'espai públic i en contextos d'oci.
- Facilitar la intervenció coordinada i el treball en xarxa des de la proximitat i el coneixement.
- Abordar les violències sexuals des dels àmbits de la prevenció, la detecció, l'atenció i la recuperació per tal de millorar la intervenció dels diferents agents del territori.

Objectius específics:

- Establir mecanismes de coordinació i cooperació que permetin desplegar actuacions conjuntes i eficaces per part dels diversos organismes i agents socials implicats.
- Consensuar circuits d'atenció clars en relació a les violències masclistes als espais d'oci nocturn, concretament en les violències masclistes i LGTBI-fòbiques.
- Fomentar una comprensió i una aproximació comunes al fenomen de la violència masclista i les seves manifestacions en forma de violències sexuals en l'àmbit comunitari per part dels diversos agents interdisciplinaris, tot generant un discurs compartit i un model comú d'intervenció.
- Implicar activament les institucions del territori, organismes i agents socials rellevants per a l'abordatge de la problemàtica i per evitar la victimització secundària de les persones agredides.
- Identificar aquells aspectes que resulten de major rellevància per l'abordatge de situacions d'agressió i/o assetjament.
- Aportar models d'iniciatives útils que serveixin als ens locals per dirigir la seva estratègia en la lluita contra les violències sexuals.
- Difondre el protocol entre els/les diferents agents de la comarca (càrrecs electes, personal tècnic i ciutadania) i donar-lo a conèixer com a eina d'ús arreu del territori.

2.2 Característiques de la Comarca del Maresme

El Maresme és una comarca de Catalunya composta per 30 municipis, amb una superfície territorial de 398,53 km² i amb un total de 458.626 habitants (2020). Es tracta d'una comarca estreta als peus de les muntanyes de la Serralada Litoral i de platges llargues, conegudes com la Costa del Maresme.

Imatge 1: Maresme a la Comunitat Autònoma de Catalunya. Font Idescat

Imatge 2: Maresme, municipis i densitat de població. Font Idescat

La capital de comarca és Mataró. A nivell de població, el Maresme és una comarca amb una gran diversitat, tal i com es mostra a la següent taula. Tanmateix, cal assenyalar com la major part de la població s'acumula a la zona de costa del territori.

Nom de l'ens	Població 2020
Alella	9.904
Arenys de Mar	15.941
Arenys de Munt	9.121
Argentona	12.536
Cabrera de Mar	4.747
Cabrils	7.432
Caldes d'Estrac	3.021
Calella	19.277
Canet de Mar	14.865
Dosrius	5.652
Malgrat de Mar	18.772

El Masnou	23.831
Mataró	129.661
Montgat	12.200
Òrrius	758
Palafolls	9.613
Pineda de Mar	27.984
Premià de Dalt	10.441
Premià de Mar	28.531
Sant Andreu de Llavaneres	11.133
Sant Cebrià de Vallalta	3.438
Sant Iscle de Vallalta	1.342
Sant Pol de Mar	5.428
Sant Vicenç de Montalt	6.452
Santa Susanna	3.548
Teià	6.427
Tiana	8.945
Tordera	17.519
Vilassar de Dalt	9.072
Vilassar de Mar	21.035

Taula 1: Dades demogràfiques Maresme. Font Idescat

Pel que fa a la **població jove**, col·lectiu en el qual s'enfoca principalment el present document, representa un 18,8% del total de la població, distribuint-se de la següent manera en franges d'edat:

Edat	Homes	Dones	Total
12 anys	2.679	2.576	5.255
13 anys	2.800	2.551	5.351
14 anys	2.813	2.578	5.391
15 anys	2.755	2.532	5.287
16 anys	2.632	2.387	5.019
17 anys	2.646	2.280	4.926
18 anys	2.692	2.331	5.023
19 anys	2.574	2.396	4.970
20 anys	2.490	2.171	4.661
21 anys	2.366	2.085	4.451
22 anys	2.450	2.102	4.552
23 anys	2.326	2.117	4.443
24 anys	2.305	2.100	4.405
25 anys	2.339	2.115	4.454
26 anys	2.397	2.086	4.483
27 anys	2.356	2.163	4.519

28 anys	2.347	2.121	4.468
29 anys	2.353	2.215	4.568
Total	45.320	40.906	86.226

Taula 2: Distribució de la població jove. Font Idescat

3 Marc conceptual

La violència sexual és una manifestació més entre d'altres que es donen dins del que s'entén com a violència masclista, definida segons la llei catalana (Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008 del Dret de les dones a eradicar la violència masclista) com *la violació dels Drets Humans a través de la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat*. Cal destacar que la Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008 *inclou les dones, nenes i adolescents transgènere com a subjectes de la violència masclista*

Val a dir que l'abordatge de les violències masclistes és quelcom que agafa embranzida a nivell europeu des del 2014 quan va entrar en vigor el Conveni d'Istanbul. Aquest és un mecanisme per *protegir, prevenir, perseguir i eliminar totes les formes de violència contra les dones*. El Conveni reconeix aquesta violència com una violació dels drets humans, i per tant fa als Estats Membres responsables si no responen de manera adequada a aquest tipus de violència. En el Conveni s'estableixen les obligacions dels Estats en matèria de prevenció, protecció i persecució judicial, i consagra l'obligació internacional dels Estats de Diligència Deguda per a *prevenir, investigar, castigar als que cometen el delictes, protegir a les víctimes i reparar els danys*. Així mateix, a la Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008 s'incorpora el concepte de Diligència Deguda, definint-lo com a *l'obligació dels poders públics d'adoptar mesures legislatives i de qualsevol altre ordre per a actuar amb l'agilitat i eficiència necessàries i assegurar-se que les autoritats, el personal, els agents, les entitats públiques i els altres actors que actuen en nom d'aquests poders públics es comportaran d'acord amb aquesta obligació, amb*

vista a prevenir, investigar, perseguir, castigar i reparar adequadament els actes de violència masclista i protegir-ne les víctimes i s'assenyala com aquesta es pot causar tant per acció com per omissió.

Per altra banda, el Comitè per a l'Eliminació de la Discriminació Contra la Dona (en anglès CEDAW) recull que la violència sexual suposa una violació dels drets humans a la llibertat, la integritat física i psíquica, el dret a no patir tracte cruel o degradant o el dret al més alt nivell de salut, entre altres.

L'Organització Mundial de la Salut (OMS, 2011) defineix la violència sexual com *tot acte sexual, la temptativa de consumir un acte sexual, els comentaris o insinuacions sexuals no desitjats, o les accions per comercialitzar o utilitzar de qualsevol altra manera la sexualitat d'una persona mitjançant la coacció per part d'una altra persona, independentment de la relació d'aquesta amb la víctima, en qualsevol àmbit, inclosos la llar i el lloc de treball.* L'OMS també recull que *la violència sexual inclou actes que van des de l'assetjament verbal a la penetració forçada i una varietat de tipus de coacció, des de la pressió social fins a la intimidació per la força física* (OMS, 2013).

Finalment, l'article 5 de la Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei catalana del dret de les dones a erradicar la violència masclista (Llei 5/2008 del 24 d'abril), fa la distinció entre assetjament sexual i agressió sexual a l'àmbit social o comunitari:

a) Agressions sexuals: ús de la violència física i sexual contra les dones determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per a demostrar poder i abusar-ne.

b) Assetjament sexual: consisteix en qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat d'índole sexual que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat i la llibertat d'una dona o de crear-li un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.

Finalment, cal mencionar que en l'article 2 d'aquesta Llei 17/2020 de desembre de modificació de la Llei 5/2008, s'inclou el concepte d'*interseccionalitat o intersecció d'opressions* com una eina clau per a l'abordatge de les violències masclistes, definit com a *concurrència de la violència masclista amb altres eixos de discriminació, com l'origen, el color de la pell, el fenotip, l'ètnia, la religió, la situació administrativa, l'edat, la classe social, la precarietat econòmica, la diversitat funcional o psíquica, les addiccions, l'estat serològic, la privació de llibertat o la diversitat sexual i de gènere, que fa que impactin de manera agreujada i diferenciada. La interacció d'aquestes discriminacions ha d'ésser tinguda en compte a l'hora d'abordar la violència masclista.*

La mirada interseccional ha d'estar present en el desenvolupament de qualsevol protocol per l'erradicació de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques per poder entendre i intervenir en les diferents realitats i experiències que vivim les dones i les persones LGTBI. Es tracta d'un enfocament teòric que subratlla i denuncia un sistema de privilegis i de relacions de poder construïdes i interrelacionades segons la jerarquia de diferents eixos de discriminació.

Un cop establertes aquestes definicions, cal remarcar que aquest document treballarà sobre la base del concepte de *contínuum de violència sexual* contra de les dones. En aquest *contínuum* de la violència sexual, hi ha una progressió des de la desvalorització fins l'agressió sexual. La desvalorització sexual inclou comentaris i conductes sexistes (acudits, gestos, mirades) i conductes de seducció fora de lloc o ofensives, proposicions o peticions de sortir repetitives (Bosch y Ferrer, 2000:70).

En referència a la lluita contra les violències lgtbi-fòbiques, la Llei catalana per garantir els drets de les persones lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia (Llei 11/2014 del 10 d'octubre) estableix el marc legal que ha de guiar el treball de l'administració pública en aquest àmbit. La llei garanteix el dret a la igualtat i a la no-discriminació per motius d'orientació sexual i identitat o expressió de gènere, en facilita la participació i representació en tots els àmbits de la vida social, promou la supressió d'estereotips que afecten a la imatge de les persones LGTBI i assegura que a Catalunya es pugui viure la diversitat sexual i afectiva en llibertat. En relació als espais públics, organitzadors d'espectacles i activitats recreatives (Art.26, punt 3) la llei recull específicament:

Els titulars dels establiments i espais oberts al públic i els organitzadors d'espectacles i activitats recreatives estan obligats a impedir-hi l'accés o a expulsar-ne les persones següents, amb l'auxili, si cal, de la força pública:

- a) Les persones que violentin de paraula o de fet altres persones per raó d'orientació sexual, d'identitat de gènere o d'expressió de gènere.*
- b) Les persones que duguin i exhibeixin públicament símbols, indumentària o objectes que incitin a la violència, a la discriminació o a l'homofòbia, la bifòbia o la transfòbia.*

Tenint en compte tot l'anterior, i considerant que no tothom entén les agressions de la mateixa manera, cal tenir clar que en el moment en què una persona se senti agredida caldrà actuar col·lectivament per donar-hi resposta, sense entrar en judicis ni qüestionaments sobre la seva decisió.

Per tant, quan parlem d'agressions masclistes entenem que aquestes poden ser:

- **Assetjament:** Qualsevol actitud sexista, verbal, no verbal o física, no desitjada i que incomodi, violenti o no agradi a la persona que la pateix. S'hi inclouen: floretes indesitjables (“*piropos*”), invasió de l'espai, mirades persistents, peticions insistents, persecucions dins o fora de l'espai de festa, insults, burles, intimidació, humiliacions, comentaris ofensius i/o degradants o qualsevol altre comportament hostil.
- **Agressió física:** Tocaments no consentits amb o sense força, intents d'agressió sexual i les agressions sexuals amb o sense penetració. També s'inclourien la violència física exercida sobre una persona o grup de persones per motius de gènere, orientació sexual o aspecte físic no heteronormatiu.
- **Exhibició de símbols** sexistes ofensius i/o d'imatges ofensives o vexatòries de les dones i de les persones LGTBI.

3.1 Sobre qui s'exerceix la violència

Com s'ha dit en la introducció, vivim en un sistema on la socialització masculina posiciona els homes heteronormatius en una situació de superioritat. Així doncs, la gran majoria d'agressions es produeixen sobre les dones i identitats de gènere no hegemòniques.

També s'ha de tenir en compte que la persona agressora pot ser qualsevol persona que es trobi en el context de l'espai d'oci. Així, es poden reproduir aquestes agressions entre persones conegudes i desconegudes.

3.2 Classificació de les violències que trobem als espais d'oci

La llei catalana (LLEI 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008) contempla diferents tipologies de violència masclista, les quals són:

- a) **Violència física:** comprèn qualsevol acte o omissió de força contra el cos d'una dona, amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany.

- b) **Violència psicològica:** comprèn tota conducta o omisió intencional que produeixi en una dona una desvaloració o un patiment, per mitjà d'amenaçes, d'humiliació, de vexacions, d'exigència d'obediència o submissió, de coerció verbal, d'insults, d'aïllament o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat
- c) **Violència sexual i abusos sexuals:** comprèn qualsevol acte que atempti contra la llibertat sexual i la dignitat personal de la dona creant unes condicions o aprofitant-se d'un context que, directament o indirectament, imposin una pràctica sexual sense tenir el consentiment ni la voluntat de la dona, amb independència del vincle que hi hagi entre la dona i l'agressor o agressors. Inclou l'accés corporal, la mutilació genital o el risc de patir-ne, els matrimonis forçats, el tràfic de dones amb finalitat d'explotació sexual, l'assetjament sexual i per raó de sexe, l'amenaça sexual, l'exhibició, l'observació i la imposició de qualsevol pràctica sexual, entre altres conductes.
- d) **Violència obstètrica i vulneració de drets sexuals i reproductius:** consisteix a impedir o dificultar l'accés a una informació veraç, necessària per a la presa de decisions autònomes i informades. Pot afectar els diferents àmbits de la salut física i mental, incloent-hi la salut sexual i reproductiva, i pot impedir o dificultar a les dones prendre decisions sobre llurs pràctiques i preferències sexuals, i sobre llur reproducció i les condicions en què es duu a terme, d'acord amb els supòsits inclosos en la legislació sectorial aplicable. Inclou l'esterilització forçada, l'embaràs forçat, l'impediment d'avortament en els supòsits legalment establerts i la dificultat per a accedir als mètodes contraceptius, als mètodes de prevenció d'infeccions de transmissió sexual i del VIH, i als mètodes de reproducció assistida, i també les pràctiques ginecològiques i obstètriques que no respectin les decisions, el cos, la salut i els processos emocionals de la dona.
- e) **Violència econòmica:** consisteix en la privació intencionada i no justificada de recursos per al benestar físic o psicològic d'una dona i, si escau, de llurs filles o fills, i la limitació en la disposició dels recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella.
- f) **Violència digital:** consisteix en els actes de violència masclista i misogínia en línia comesos, instigats, amplificats o agreujats, en part o totalment, amb l'ús de tecnologies de la informació i de la comunicació, plataformes de xarxes socials, webs o fòrums, correu electrònic i sistemes de missatgeria instantània i altres mitjans semblants que afectin la dignitat i els drets de les dones. Aquests actes causen danys psicològics i, fins i tot, físics; reforcen estereotips; danyen la dignitat i la reputació; atempten contra la

privacitat i la llibertat d'obrar de la dona; li causen pèrdues econòmiques, i obstaculitzen la seva participació política i la seva llibertat d'expressió.

- g) **Violència de segon ordre:** consisteix en la violència física o psicològica, les represàlies, les humiliacions i la persecució exercides contra les persones que donen suport a les víctimes de violència masclista. Inclou els actes que impedeixen la prevenció, la detecció, l'atenció i la recuperació de les dones en situació de violència masclista.
- h) **Violència vicària:** consisteix en qualsevol tipus de violència exercida contra els fills i filles amb la finalitat de provocar dany psicològic a la mare.

A banda, també s'inclou l'àmbit institucional, com a àmbit en el qual es manifesten formes de violència masclista, definint-lo com a *accions i omissions de les autoritats, el personal públic i els agents de qualsevol organisme o institució pública que tinguin per finalitat retardar, obstaculitzar o impedir l'accés a les polítiques públiques i a l'exercici dels drets que reconeix aquesta llei per a assegurar una vida lliure de violència masclista, d'acord amb els supòsits inclosos en la legislació sectorial aplicable. La manca de diligència deguda, quantitativa i qualitativa, en l'abordatge de la violència masclista, si és coneguda o promoguda per les administracions o esdevé un patró de discriminació reiterat i estructural, constitueix una manifestació de violència institucional.* En aquest sentit, recollir les violències derivades de les accions o omissions dutes a terme per les autoritats o representants de l'administració pública ens permet revisar i identificar aquelles pràctiques que són desateses, mal empreses o bé no es desenvolupen amb prou agilitat per part dels serveis públics, permetent traçar estratègies per a subvertir-les.

A més d'aquestes, també cal prendre en consideració altres manifestacions de violència com poden ser la simbòlica i l'ambiental. Aquestes darreres, malgrat no veure's recollides específicament per la Llei 5/2008 del 24 d'abril del dret de les dones a erradicar la violència masclista, representen uns tipus de violència que cal contemplar i assenyalar, entenent que sovint són manifestacions més invisibles o difícilment assenyalables, pel seu caràcter estructural i despersonalitzat. Tot i així, quan aquest tipus de violències aterren als espais d'oci, s'expressen de manera concreta. Al següent quadre es mostren diferents tipus de violència i amb diferents nivells de gravetat que poden donar-se als espais d'oci:

	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Violència Psicològica	Insultar, escridassar, burles sexistes, jutjar la vida sexo-afectiva, menysprear, etc.	Amençar, fer xantatge, comentaris sobre aparença, etc.	Amençar de mort, amenaçar amb el suïcidi, etc.
Violència Física	Envair l'espai, intimidar, tocaments no sexuals no desitjat, donar empentes, etc.	Immobilitzar, arraconar, escopir, estirar cabells perseguir, etc.	Cops de puny/peu, retenir, agafar del coll, etc.
Violència Sexual	“Bavejar”, mirades o comentaris sexuals no desitjats, etc.	Tocaments sexuals no desitjats, assetjament per opció sexual, imposar pràctiques sexuals no segures, etc.	Exhibicionisme sexual, violació (no només penetració), xantatge i amenaça per pràctiques sexuals, etc.
Violència Ambiental	Colpejar objectes, cosificar, ús de llenguatge sexista, etc.	Colpejar fort o llançar objectes, aïllar, etc.	Creuar objectes, fer mal a persones estimades, fer mal a mascotes, etc.
Violència digital	Comentaris sexuals no desitjats per xarxes socials o xats, cosificació i ús de llenguatge sexista, etc.	Fotografiar o gravar sense consentiment, assetjament per via digital, xantatge o intimidació, etc.	Difusió d'imatges o vídeos sense consentiment, amenaces via digital, persecució per geolocalització, etc.

Font: Article 4 de la Llei 17/2020. Modificació de l'article 5 de la Llei 5/2008

3.3 Àmbits d'actuació contra les violències masclistes

Per tal d'organitzar la informació provinent, tant de la diagnosi com del pla d'acció, aquest document es basa en les fases d'intervenció que s'estableixen a la Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008 del 24 d'abril del Dret de les Dones d'erradicar la violència masclista del 24 d'abril, article 3:

SENSIBILITZACIÓ	Conjunt d'accions educatives, pedagògiques i comunicatives encaminades a generar canvis i modificacions en l'imaginari social que permetin avançar cap a l'erradicació de la violència masclista.
PREVENCIÓ	El conjunt d'accions encaminades a evitar o reduir la incidència de la problemàtica de la violència masclista per mitjà de la reducció dels factors de risc, i impedir-ne així la normalització, i encaminades a sensibilitzar la ciutadania, especialment les dones, en el sentit que cap forma de violència no és justificable ni tolerable.
DETECCIÓ	Posada en funcionament de diferents instruments teòrics i tècnics que permetin identificar i fer visible la problemàtica de la violència masclista, tant si apareix de forma esporàdica com de forma estable, i que permetin també conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir, per tal d'evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat.
ATENCIÓ	Conjunt d'accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions i les conseqüències generades per la violència masclista en els àmbits personal, familiar, i social, tot garantint-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i els procediments a seguir.
RECUPERACIÓ	El procés de desvictimització en els àmbits afectats, realitzat per les mateixes dones i llurs fills i filles. Aquest procés comporta un cicle vital personal i social de la dona centrat en el restabliment de tots els àmbits danyats per la situació de violència masclista viscuda.
REPARACIÓ	El conjunt de mesures jurídiques, econòmiques, socials, laborals, sanitàries, educatives i similars, preses pels diversos organismes i agents responsables de la intervenció en l'àmbit de la violència masclista, que contribueixen al restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda, garantint l'acompanyament i l'assessorament necessaris.

4 Metodologia

4.1 Participants

En l'elaboració d'aquest document s'ha comptat amb la figura del Grup Motor. Aquest és el grup interprofessional i interdepartamental creat per fer el seguiment del procés de construcció del protocol. El grup està constituït per persones que treballen en diferents àmbits que es consideren clau per l'abordatge de les violències masclistes i manifestacions en forma de violència sexual en contextos d'oci. Les persones que han participat del Grup Motor han estat:

Consell Comarcal del Maresme:

- Asmaa Aouattah - Tècnica d'equitat i acció social; Servei d'Igualtat i LGTBI.
- Nati Puvill Zaragoza - Tècnica joventut.
- Verònica Pérez Sánchez - Tècnica joventut.

Ajuntaments del Maresme:

- Susanna Abril Capilla - Dinamitzadora juvenil del Casal de Joves de l'Ajuntament d'Argentona;
- Albert Muñoz Rossell - Tècnic joventut de l'Ajuntament de Palafolls;
- Maria del Mar Latorre - Tècnica de prevenció de drogodependències de l'Ajuntament de Pineda de Mar;
- Maite Mateu Lloveras - Tècnica d'immigració i diversitat de l'Ajuntament de Pineda de Mar;
- Marina Masllovet Ramonet - Tècnica d'igualtat de l'Ajuntament de Malgrat de Mar;
- Francesc Rangel Rocamora - Tècnic d'igualtat i educador del Centre Obert de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt.

Servei d'Intervenció Especialitzada (SIE) Maresme:

- Leonor Valencia Núñez - Directora SIE (fins octubre 2021);
- Cristina Guerrero Vila - Actual Directora SIE (des d'octubre 2021).

Departament d'Igualtat i Feminisme - Generalitat de Catalunya:

- Kadijatu Dem Njie - Referent territorial de la comarca del Maresme per a la prevenció de les VM en dones immigrades.

Fundació AGI:

- Eulàlia Pedrola Vives - Referent Igualtat Fundació AGI.

Fundació Àmbit Prevenció:

- Helena Cascalló i Vallès- Fundació Àmbit Prevenció.

Mossos d'Esquadra:

- Eli Martínez – Agent del Grup Regional d'Atenció a la Víctima. Unitat Regional de Proximitat i Atenció al Ciutadà. Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra
- Xavier Aranda - Agent del Grup d'Atenció a la Víctima d'Arenys de Mar. Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra

A més a més, de cara a l'obtenció d'informació en la fase de diagnosi, també s'ha comptat amb la participació de les següents persones:

- Marta Sánchez - Tècnica Igualtat del Masnou.
- Mireia Pallés - Col·lectiu feminista Vilassar de Mar.
- Montse Balaguer - Cap del Servei Igualtat i Diversitat Ciutadana de l'Ajuntament de Mataró.
- Jove activista Òrrius - Col·lectiu LGTBI+.
- Sara de la Vega - Psicòloga infanto-juvenil SIE Mataró- Maresme.
- Mercè Sánchez - Jove activista del Sindicat d'habitatge de Mataró.

4.2 Procés d'elaboració

Per tal d'elaborar el document de diagnosi i la selecció de propostes a implementar en el pla d'actuació contra les violències masclistes i LGTBI-fòbiques en context d'oci, s'han portat a terme les següents fases:

1. Reunió tècnica de definició de la demanda (Maig 2021).

En aquesta sessió virtual es van establir els paràmetres bàsics per a la creació del protocol i definició dels agents participants en el procés.

2. Creació del Grup Motor i primera reunió.

Creació i consolidació del grup interdisciplinari que ha fet el seguiment de tot el procés, així com l'establiment de les línies principals de treball.

3. Anàlisi documental:

A través d'aquesta tècnica es va fer un repàs a totes aquelles accions que ja s'han dut a terme per poder tenir-les en compte a la diagnosi.

4. Entrevistes virtuals amb agents clau:

Amb el coneixement adquirit a través de les anteriors tècniques, es va focalitzar en les principals temàtiques que afecten al territori, i es van realitzar entrevistes individuals amb diferents agents clau.

5. Enquesta anònima digital de sondeig:

Es va fer difusió d'una enquesta a diversos espais digitals i per vies telemàtiques de cara a profunditzar en la realitat de les violències masclistes en espais d'oci a la comarca del Maresme.

6. Posada en comú de l'esborrany de diagnosi i sessió exploratòria amb el Grup Motor:

En aquesta sessió virtual es van compartir els principals resultats del procés de recollida de dades. L'anàlisi exploratòria va permetre, a través del coneixement interdisciplinari del Grup Motor, realitzar un recull de propostes d'estratègies necessàries per a la comarca del Maresme. Es van recollir arran de la diagnosi que va permetre identificar les variables més rellevants a tenir en compte. També es van recollir un seguit d'informacions i propostes que es van considerar d'utilitat per a l'elaboració del Pla.

7. Sessió de desenvolupament i delimitació d'estratègies d'acció:

En aquesta sessió virtual es van treballar els diferents aspectes a tenir en compte dins del protocol i es va procedir a la seva redacció. A partir de les propostes realitzades es van crear les estratègies que es van revisar a la sessió i es van tancar amb el Grup Motor.

8. Sessió formativa:

Es van realitzar sessions formatives amb els agents del Grup Motor, per a consensuar un llenguatge comú i establir un consens sobre allò que es considera construcció sociocultural de gènere, espai públic i violència masclista.

9. Presentació de l'esborrany i període de revisió i recull de propostes.

10. Tancament del document definitiu.

Aquestes s'han portat a terme durant un període de vuit mesos, de maig a desembre del 2021. En el següent quadre es detalla la calendarització de les fases:

Calendarització	Maig 2021	Juny 2021	Juliol 2021	Agost 2021	Sept. 2021	Oct. 2021	Nov-Des 2021	Gener-Febrer 2022	Març-abril 2022	Maig 2022
0. Contacte inicial amb CCMaresme i inici projecte										
1. Contextualització, informació i sensibilització GM										
2. Diagnosi de la realitat.										
3. Formació GM+agents claus										
4. Planificació de les línies estratègiques i accions.										
5. Redacció del document.										
6. Redacció del circuit específic.										
7. Seguiment, validació i avaluació.										
8. Devolució										
9. Presentació i recull de propostes: - conselleries i direccions d'àrea - grups comarcals										
10. Revisió final del document i aprovació										

4.3 Tècniques i fonts d'informació

Per a l'elaboració del diagnosi de situació s'han fet servir tècniques d'investigació quantitatives i qualitatives, tot comptant amb la participació dels diferents agents involucrats exposats anteriorment.

Pel que fa a les quantitatives s'ha realitzat una enquesta de sondeig a la població jove (de 12 a 29 anys del Maresme), amb el fi d'esbrinar quins són els patrons d'oci de la població i les possibles situacions de violència masclista que hagin viscut en aquests espais. L'enquesta tenia un format digital i ha estat difosa a:

- Pàgina web i butlletí d'actualitat del CCM.

- Mitjans de comunicació de la comarca.
- L'Oficina Jove del Maresme.
- Xarxes socials del CCM i dels ajuntaments.
- Altres canals de difusió interns municipals i comarcals.

Crida al jovent perquè ajudi a elaborar el protocol comarcal contra les violències en els espais d'oci

Imatge 3 i 4 Imatge elaborada per a la difusió de l'enquesta de sondeig. Font: Imatge de l'esquerra del Consell Comarcal del Maresme i la de la dreta web Radio Calella.

L'enquesta tenia un format totalment anònim. En aquest sentit, els resultats no són verificables i en conseqüència tenen un caràcter de sondeig de patrons de comportament. És a dir, no responen a una mostra estadísticament significativa i malgrat es mostren tendències en la població, en cap cas, són resultats que permetin fer afirmacions generalitzables i universals per la realitat del Maresme. Les preguntes realitzades han tingut present la crisi sanitària causada per la pandèmia el moment actual perquè és necessari recollir vivències en els espais d'oci abans i durant la pandèmia.

Un total de 112 persones, van contestar el formulari durant el període de juliol fins a mitjans de setembre de les quals 83 s'identificaven com a dones, 18 com a homes, 5 dins de la categoria de "no binari", 1 dins la categoria "altres". El resultat total de respostes, mostra poca participació en general. El Grup Motor remarca que l'època d'estiu no ha estat el moment idoni per fomentar la participació en l'enquesta, atès que coincideix amb època de vacances, i, d'altra banda, per als i les professionals municipals, en general, és una època de molta activitat (Activitats d'estiu, Festes Majors, etc.).

Participants a l'enquesta	Total = 112 Dones = 83 Homes = 18 No binari = 5 Altres = 1
Enquestes validades per l'anàlisi	107
Enquestes invalidades	5

Per tal d'ampliar la informació quantitativa, hem realitzat un estudi qualitatiu. Aquest s'ha basat en les següents tècniques:

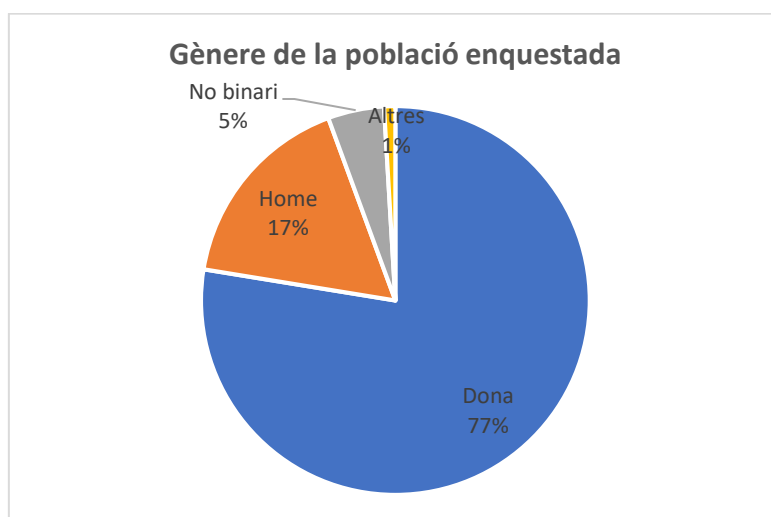
- a) Sessió exploratòria al Grup Motor.
- b) Entrevistes semiestructurades a:
 - Marta Sánchez – Tècnica Igualtat de l'Ajuntament de El Masnou.
 - Mireia Pallés– Col·lectiu feminista Vilassar de Mar.
 - Montse Balaguer – Cap del Servei Igualtat i Diversitat Ciutadana de l'Ajuntament de Mataró.
 - Jove activista Òrrius – Col·lectiu LGTBI.
 - Sara de la Vega – Psicòloga infanto-juvenil SIE Mataró- Maresme.
 - Mercè Sánchez. Jove activista del Sindicat d'Habitatge de Mataró.
- c) Anàlisi de la següent documentació:
 - PCAVM al Maresme (2017).
 - Decàleg d'eines i recomanacions en l'abordatge de les violències masclistes. SIAD Maresme (2020-2021).
 - Pla Comarcal de Joventut 2021-2024. CCM.
 - Punts Lila. Pautes i recursos per a la seva implementació. CCM.
 - Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci (MCE).
 - II Pla d'Igualtat de Gènere del CCM (2017 – 2020).
 - Mapa comarcal de recursos per treballar la violència masclista a la comarca del Maresme.
 - Informes de Punts Lila elaborats a diverses festivitats de municipis del Maresme.
 - Els protocols municipals d'abordatge de les violències masclistes als espais d'Oci.
 - Material específic creat pel CCM.

5 Diagnosi

Aquest apartat pretén assenyalar les tendències en violències masclistes, violències LGTBI-fòbiques i les seves manifestacions, en forma de violències sexuals als espais d'oci que es donen a la comarca del Maresme, identificant les principals problemàtiques que semblen percebre's a través de la mirada del propi col·lectiu jove. Si bé permet veure quines són les dinàmiques en termes generals, la informació obtinguda no és generalitzable. Tanmateix, sí que té la capacitat de reflectir les percepcions, posicionaments, creences i experiències directes de les persones que han participat de la recollida d'informació, tant a través del qüestionari com de les entrevistes en profunditat. Alhora, es considera una bona oportunitat no només per a donar veu a les persones joves del municipi, sinó sobretot per a posar-les al centre de l'anàlisi de les necessitats, posant de manifest la seva capacitat d'anàlisi i agència transformadora.

Abans d'entrar en l'anàlisi quantitatiu i qualitatiu de la informació recollida, és important remarcar que durant la diagnosi es recull diverses vegades la demanda per part de les joves de necessitar espais segurs lliures de violències masclistes i LGTBI-fòbiques i accessibles. També, és important descriure el perfil de les persones participants de l'enquesta de sondeig, per poder establir de quin marc sociodemogràfic partim, així com les seves característiques principals.

El formulari realitzat ha estat respost per un total de 107 on el 77% s'identifiquen com a dones, el 17% com a homes i un 5% s'identifiquen dins de la categoria de "gènere no binari". A banda, una persona es va identificar com a "altres".

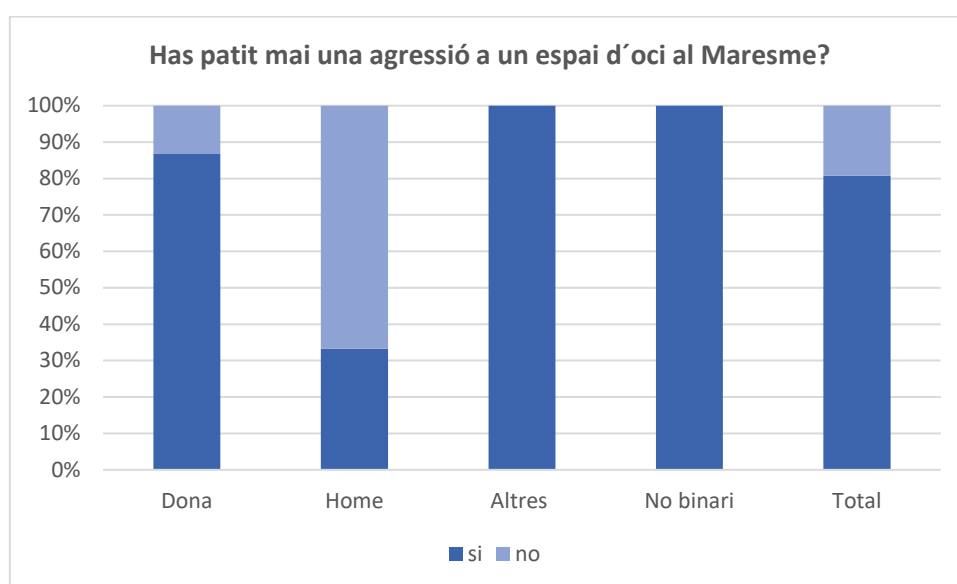

Gràfic 1. Font: Qüestionari d'elaboració pròpia

Destacar que se'ls va preguntar amb quina cultura s'identifiquen. De les joves que responen a la pregunta:

- El 62% responen que s'identifiquen amb la cultura catalana i occidental.
- Una minoria respon no ho sap, o no s'identifica amb cap o bé s'identifica amb totes.
- Un 31% la deixen la pregunta sense respondre.

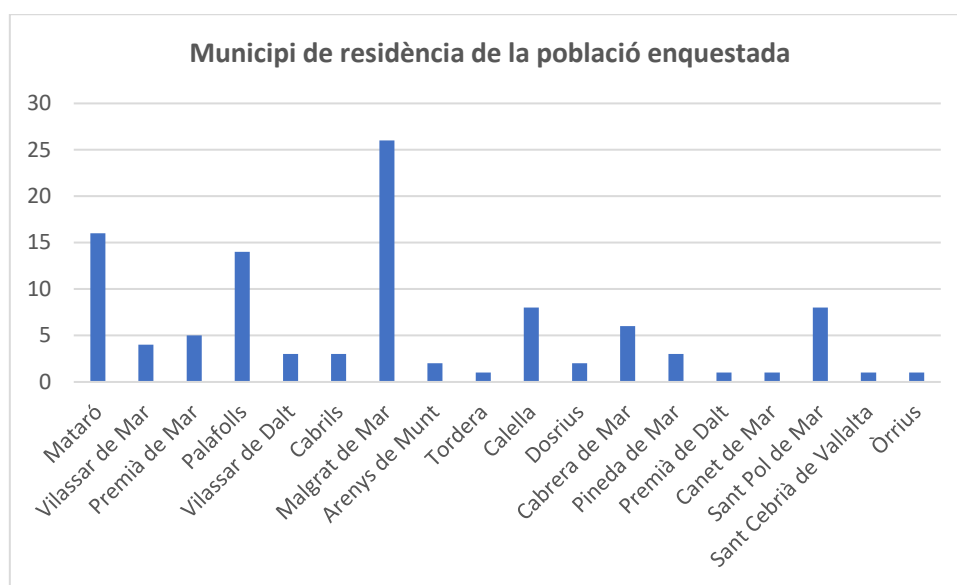
Del total d'aquesta població, un 80% reporta haver patit algun tipus d'agressió alguna vegada als espais d'oci de la comarca. Tanmateix, és interessant veure com aquesta xifra varia en funció del gènere (Gràfic 2). Mentre que en el cas dels homes, són 3 de cada 10 els que responen haver viscut una situació de violència als espais d'oci de la comarca del Maresme, en el cas de les dones, augmenta a més de 8 de cada 10. En els casos de les persones que s'han identificat com a no binàries, o la categoria "altres", els percentatges són poc representatius degut a la baixa mostra amb la que es comptava. Tot i això, aquests resultats semblen ser suficient per a reflectir la correlació entre la violència als espais d'oci i el gènere, donant peu a una anàlisi més profunda de les característiques i especificitats de com es donen aquestes situacions.

Gràfic 2. Font: Qüestionari d'elaboració pròpia

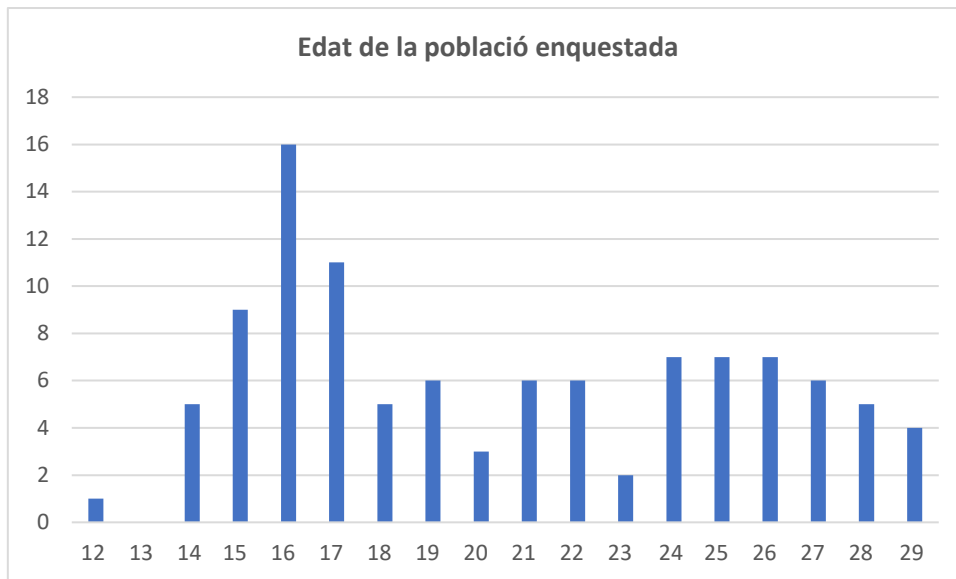
D'altra banda, pel que fa al lloc de residència de les persones enquestades, veiem com un 25% resideixen a Malgrat de Mar, seguit per un 15% de Mataró, un 13% de Palafolls, i Sant Pol de Mar, Calella, Cabrera de Mar i Premià de Mar com a altres nuclis amb major representativitat. Destacar que de 30 municipis que componen la comarca, només queden representats en l'enquesta

18, dels quals hi ha una baixa participació de la majoria. Com també s'ha recollit per les professionals que componen el Grup Motor, hi ha hagut certa dificultat per realitzar la difusió i fer-la arribar l'enquesta al jovent. Tot i que és una època de l'any on hi ha la majoria de les festes majors dels municipis de la comarca, i, per tant, pot semblar un bon moment per arribar a les joves, s'han trobat amb una altre limitació, donada per la situació excepcional de pandèmia del COVID que vivim, amb les restriccions marcades pel Govern de la Generalitat de Catalunya s'ha limitat la programació (aforament, horaris nocturns, etc.) i els esdeveniments, fet que també ha limitat poder arribar a les persones joves a través d'aquests actes.

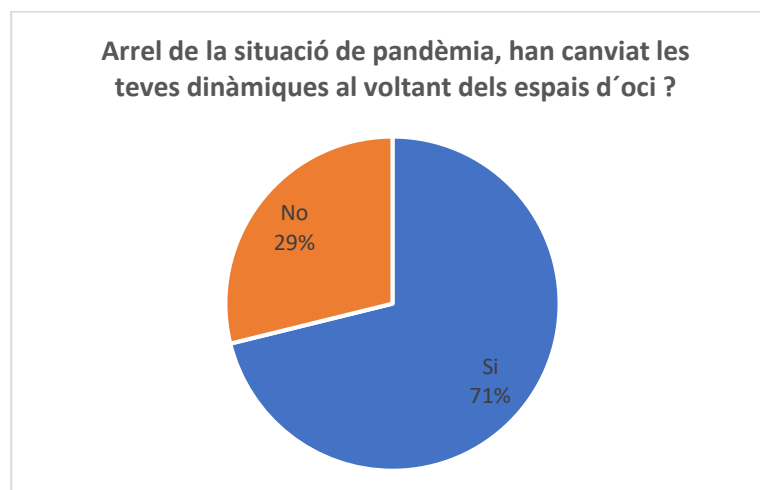
Gràfic 3. Font: Qüestionari d'elaboració pròpia

Un altre aspecte molt rellevant sobre la població enquestada és l'edat. En termes generals, observem com la població majoritària en contestar l'enquesta han estat les persones entre els 15 i els 17 anys, obtenint una resposta inferior en les més joves i en les d'edat més superior (dels 18 als 29).

Gràfic 4. Font: Qüestionari d'elaboració pròpia

La situació de pandèmia segurament influeix alhora de respondre a l'enquesta, un 71% sí que ha canviat les dinàmiques dels espais d'oci nocturn, en el que especifiquen que la casa d'amistats és un espai més de trobada de manera quotidiana o la platja, i en general ha disminuït la freqüència d'ús dels espais d'oci, i el 29% no l'ha canviat, tal i com s'observa al gràfic 5. Així doncs, la majoria de respostes d'ara endavant faran referència a les dinàmiques prèvies a la situació de pandèmia arran dels canvis de dinàmiques que s'hi han vinculat.

Gràfic 5. Font: Qüestionari d'elaboració pròpia

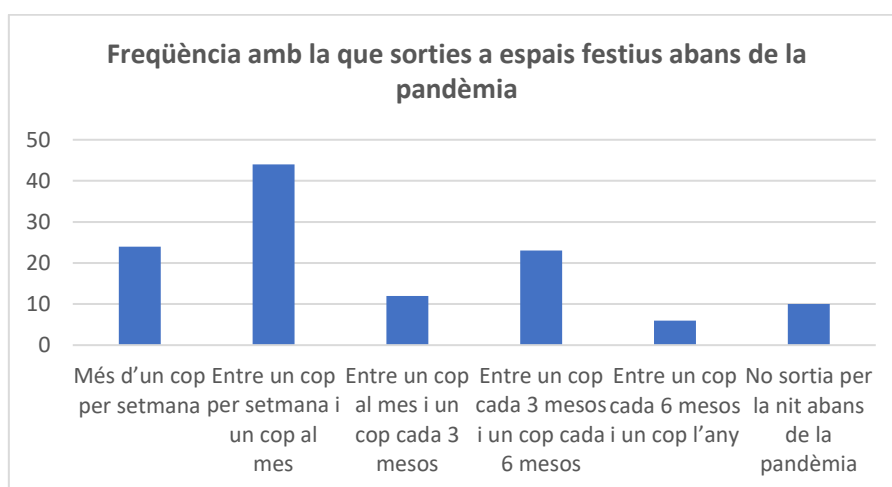
5.1 Identificant les violències masclistes als espais d'oci

Centrant-nos en la informació recollida en l'enquesta i en les entrevistes de profunditat entorn a la temàtica, resulta interessant realitzar un apropament a les principals tendències observades entorn a la manifestació de violències masclistes i LGTBI-fòbiques als espais d'oci de la comarca del Maresme. Així mateix, també volem entendre les dinàmiques generals entorn als usos del temps d'oci de les persones joves a la comarca, les possibles situacions de vulnerabilitat, les experiències directes i els seus posicionaments o propostes entorn a aquesta problemàtica.

- **Usos del temps d'oci:**

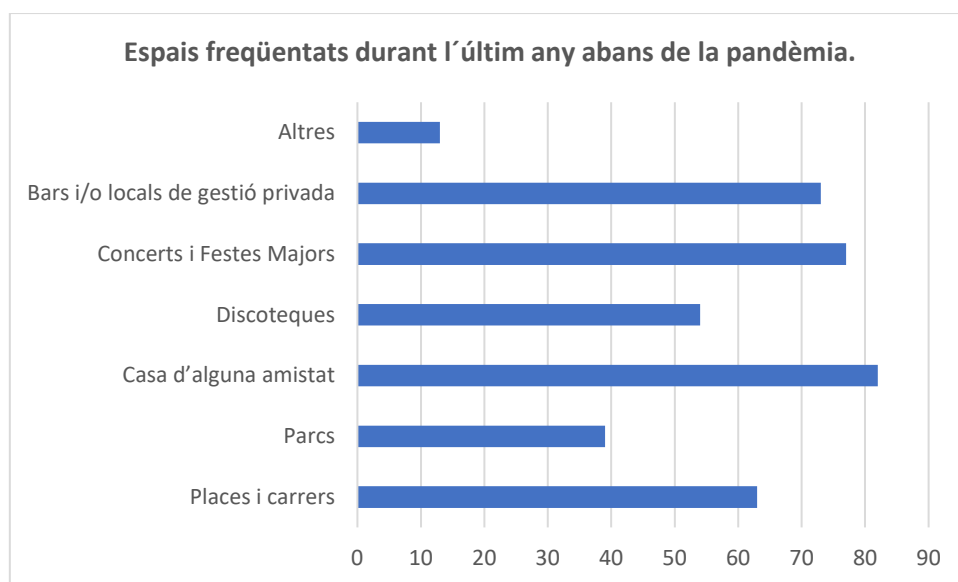
L'ús del temps d'oci en la població jove és divers i canviant. En funció de la localitat de residència, l'edat o els interessos específics, aquest ús del temps pot veure's molt diferenciat, tant a nivell de necessitats com de possibilitats. Tanmateix, és interessant poder-lo delimitar o conèixer les tendències per tal d'identificar quins poden ser els aspectes clau a treballar en matèria de gènere, i, les situacions en les quals poden manifestar-se violències sexuals en aquests espais d'interrelació.

A través de l'enquesta, observem com la població enquestada sortia abans de la pandèmia - en la seva majoria - com a mínim un cop al mes (37%), observant que gairebé la meitat assenyala sortir entre un cop a la setmana i un cop al mes (43%), al qual s'hi suma un 20% que assenyala sortir més d'un cop a la setmana. D'altra banda, és destacable un 19% que surt entre un cop cada tres mesos i un cop cada sis mesos. Per acabar, és minoritari el percentatge de les persones enquestades que surten entre un cop al mes i un cop cada 3 mesos (un total del 10%) i que no sortia abans de la pandèmia (9%).

Gràfic 6. Font: Qüestionari d'elaboració pròpia

Pel que fa al tipus de festes o indrets que prioritzen per a passar el seu temps d'oci durant l'últim any abans de la pandèmia, observem com la població enquestada assenyala les cases d'amistats o persones conegudes com a primera opció (el 29%), seguida de les Festes Majors i els esdeveniments que es realitzen en el marc d'aquestes. Aquests dos espais són seguits per bars i/o locals de gestió privada, places i carrers (21%), com a alternatives directes a una manca d'oferta juvenil en les diverses localitats de la comarca. Seguidament, hi trobem les discoteques, i, en penúltim terme els parcs, malgrat que sigui en un percentatge més baix. Sorprenentment, cap de les persones enquestades ha assenyalat la platja com un espai freqüentat, fet que cal destacar en tant que el Maresme és una comarca en la qual la meitat dels municipis són de costa, i, que en les entrevistes en profunditat remarcaven que la platja és un espai d'ús habitual per les joves i poc segur per la poca il·luminació.

Gràfic 7. Font: Qüestionari d'elaboració pròpia

En les entrevistes realitzades a les persones joves participants d'entitats i/o col·lectius juvenils, es coincideix amb els resultats obtinguts a l'enquesta, assenyalant la dificultat de la creació d'espais de seguretat des dels quals es podrien treballar les agressions o violències sexuals.

Si bé s'assenyalen les festes majors de les diverses localitats – així com altres festivitats com ara cap d'any, carnestoltes o altres esdeveniments populars eventuais - com a principals espais de socialització i d'intervenció en aquesta problemàtica, aquestes no deixen de ser esdeveniments molt puntuals en la quotidianitat del jovent. Tenint en compte la freqüència amb la que afirmen sortir, podem inferir que els espais d'oci i interrelació habituals són aquells no vinculats a una activitat concreta, ja siguin a l'espai públic (places, carrers i parcs) com en l'àmbit privat (cases

particulars). Aquesta informació (gràfic 7), ens indica la necessitat d'ampliar l'acció contra les violències masclistes als espais que freqüenten i als quals es vinculen les joves que es troben fora dels espais d'oci.

En quant a l'oferta d'oci privat, s'extreu de les entrevistes i de les enquestes, que és majoritàriament poca, més enllà de Mataró, fet que també fa minvar l'oferta d'oci global i accessible per la població jove. De les entrevistes en profunditat realitzades durant el treball de camp, es constata no només la manca d'oferta d'oci adreçada a joves, sinó també a nivell d'interrelacions i espais de referència des dels quals poder treballar les violències masclistes i LGTBI-fòbiques.

Així doncs, podem concloure la normalització **d'espais no formals com a espais d'oci cap a la població juvenil, en els quals les conductes d'assetjament o agressió poden quedar totalment invisibilitzades i tenir una alta dificultat d'abordatge, tant a nivell de prevenció com d'actuació.**

- **Mobilitat:**

Malgrat no tenir dades específiques de la mobilitat de la població jove, aquest fet sembla prendre una especial rellevància al municipi a l'hora de poder contemplar les situacions de vulnerabilitat en els espais d'oci nocturn.

En aquest sentit, la ubicació dels espais d'oci nocturn és força rellevant, en tant que les possibles mesures a desenvolupar han de tenir en compte no només els espais específics, sinó tot el que els envolta, inclosos els mitjans de transport per arribar-hi i marxar-ne. Seria interessant poder estudiar quines són les tendències principals de la població en els desplaçaments nocturns, com ara la seva freqüència, mitjans més emprats o sensacions de vulnerabilitat o risc en aquests.

Així mateix, cal entendre com es substitueix la baixa oferta de transport públic nocturn, i les possibles situacions que se'n deriven. Així doncs, veiem com **els trajectes poden esdevenir espais d'atenció prioritària a l'hora d'abordar les violències en els espais d'oci, entenent que les mesures han d'anar més enllà dels espais físics on es desenvolupen les activitats en qüestió.**

El Pla Comarcal de Joventut (2021-2024) assenyala que hi ha deficiència en el transport públic nocturn, com a problemàtica identificada en la població jove de la comarca del Maresme. Es considera una situació no desitjada en tant que existeixen molt poques opcions de transport i mobilitat entre municipis de la comarca, alhora que aquests són en horaris poc favorables per als desplaçaments en casos d'oci nocturn. Malgrat és considerada una problemàtica de prioritat alta, la seva solució no es veu possible des de les mesures que es poden impulsar des del Servei Comarcal de joventut, de manera que al Pla no es desenvolupen mesures d'actuació per a pal·liar

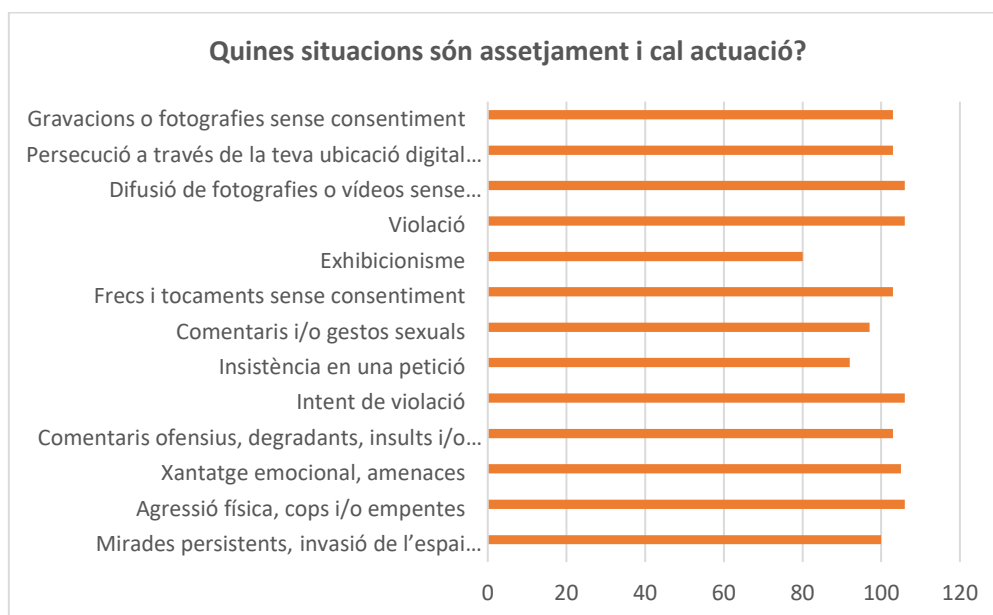
la situació no desitjada. També cal destacar, que de manera puntual hi ha pocs municipis que han facilitat un bus nit a disposició del jovent per desplaçar-se als espais d'oci i marxar-ne.

- **Conceptualització de les agressions:**

La violència masclista i les seves manifestacions als espais d'oci s'han definit de forma clara i objectiva. Tanmateix, pel seu propi caràcter normalitzat a la societat, no sempre és fàcilment identificable i assenyalable. Per aquest motiu, és interessant conèixer de quina manera és concebuda i percebuda per la població jove, així com la capacitat d'aquest col·lectiu per a identificar-la i reaccionar davant de situacions en les quals és viscuda de forma directa o indirecta.

A través del qüestionari facilitat a la població jove del Maresme, es va preguntar entorn al reconeixement de manifestacions concretes de violència masclista, centrant-se en aquelles manifestacions de caràcter sexual, així com en el per què de la seva presència als espais d'oci, i les valoracions que en fan.

Al Gràfic 8 veiem com, d'entre un llistat de diferents conductes, la gran majoria han estat identificades per un percentatge molt elevat del jovent enquestat com a conductes d'assetjament que requereixen la intervenció per part de les persones organitzadores de l'esdeveniment.

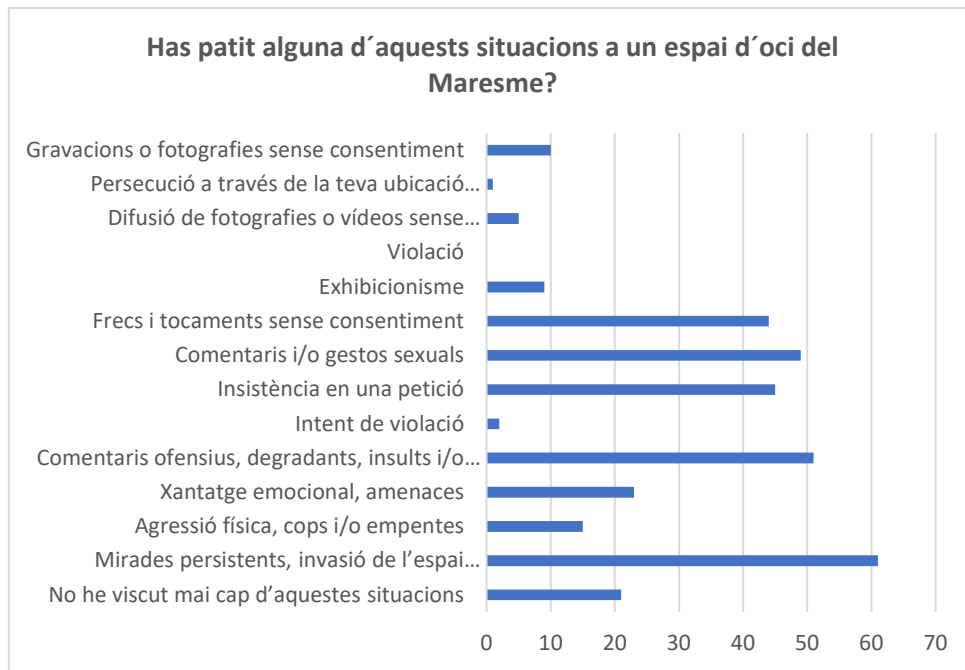
Gràfic 8. Font: Qüestionari d'elaboració pròpia

Les violacions o intents de violació; gravacions o fotografies sense consentiment; persecució a través de la teva ubicació digital sense consentiment; difusió de fotografies o vídeos sense consentiment; els freqs i/o tocaments sense consentiment; comentaris ofensius, degradants, insults i/o humiliacions; xantatge emocional, amenaces; agressions físiques, cops i/o empentes, han estat les conductes més assenyalades per part del jovent enquestat (més d'un 98%). Seguidament, s'han

assenyalat (per part de més d'un 90% de la població enquestada) comentaris i/o gestos sexuals; insistència en una petició; mirades persistents i/o invasió de l'espai. Per acabar, també s'ha assenyalat l'exhibicionisme.

Al Pla Comarcal de Joventut (2021-2024) es parla de la violència masclista, així com de l'abús de substàncies i les relacions abusives com a situacions no desitjades en la població jove del Maresme. Entenem, doncs, que és necessari un estudi d'ambdós elements, la possible relació que prenen els entorns d'oci nocturn amb situacions de violències sexuals, així com la mirada que té la pròpia joventut sobre aquests aspectes. En aquest sentit, cal, alhora, prendre una perspectiva crítica davant la lectura social que es fa del consum de substàncies i el seu biaix de gènere, per no perpetrar discursos estigmatitzadors. Així mateix, observar com els efectes de les diferents substàncies solen eximir els homes de responsabilitat i en justifiquen les conductes vinculades a les violències sexuals, mentre que en el cas de les dones les responsabilitza i culpabilitza.

En aquest sentit, per tal de conèixer les característiques específiques d'aquests tipus de situacions, la seva presència als espais d'oci del Maresme i la vivència de les persones joves que hi participen, es va preguntar per les experiències viscudes – directament o indirectament – de situacions d'assetjament o violència en espais d'oci de la comarca. Partint del propi ventall de conductes o situacions que s'havien identificat com a assetjament o violència masclista, es va preguntar sobre el fet d'haver viscut o patit alguna d'elles en primera persona en un espai d'oci de la comarca. La pregunta permet la possibilitat de seleccionar més d'una de les opcions, remarcant la tendència habitual de rebre més d'una manifestació d'aquest tipus en una mateixa situació. Cal remarcar, que en molt pocs casos han marcat només una opció de resposta, sinó que han reportat diferents tipus de conductes en una mateixa situació viscuda. Com s'ha assenyalat anteriorment, un 87% de les dones reporten haver patit una agressió en un espai d'oci del Maresme, front a 33% d'homes que responen el mateix. Del ventall de situacions possibles, es va demanar d'assenyalar aquelles manifestacions viscudes una sola vegada, fossin de forma aïllada o simultànies en el temps.

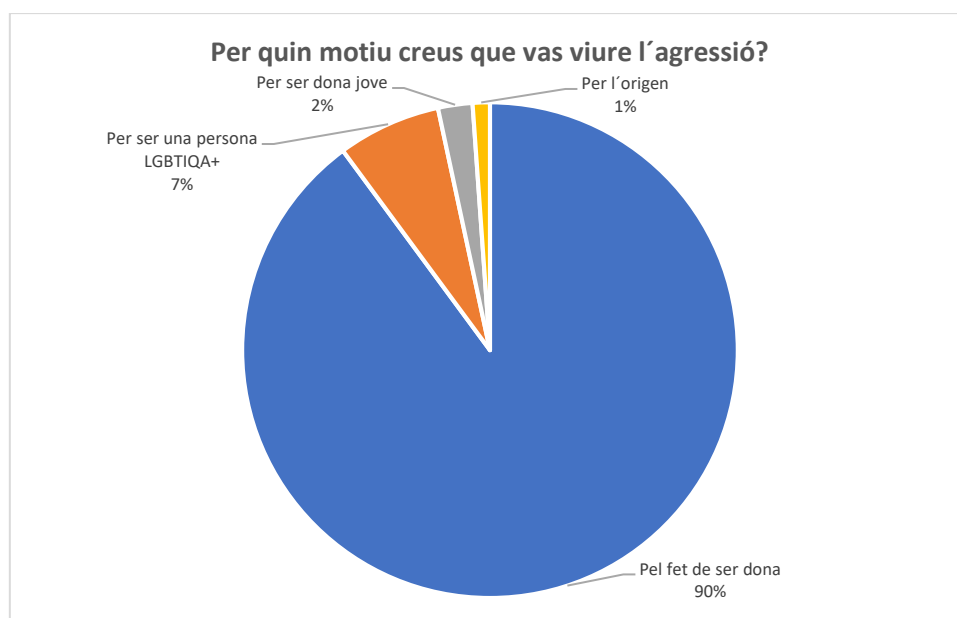
Gràfic 9. Font: Qüestionari d'elaboració pròpia

Com es pot veure al Gràfic 9 l'opció més marcada ha estat la de “mirades persistents, invasió de l'espai i/o persecució”, seguida per “comentaris ofensius, degradants o insults” i “comentaris i/o gestos sexuals”. També cal destacar un alt nombre de respostes que assenyalaven haver viscut “frecs i tocaments sense consentiment” i “insistència en una petició”.

Per acabar, no podem obviar que **2 dones han reportat haver patit un intent de violació**. Si bé en termes quantitius es tracta d'un percentatge baix respecte el total de la població enquestada, és una dada molt significativa i rellevant per a visibilitzar la presència de tot tipus de manifestacions de violències masclistes. Alhora, cal tenir en compte el baix percentatge de denúncia, fet que es deu, entre altres, a l'escassetat de serveis institucionals per fer front a les situacions de violència masclista als espais d'oci. És necessari analitzar a fons aquesta realitat i plantejar nous mecanismes i estratègies per apropar els recursos institucionals que afavoreixin l'atenció, la recuperació i la reparació a tots els nivells.

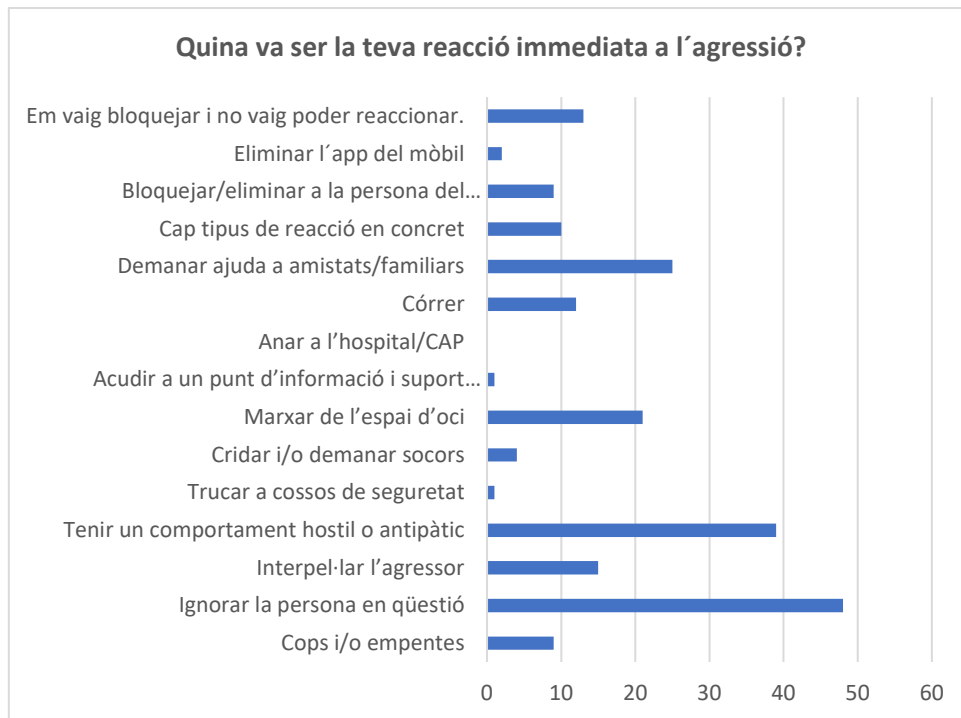
Cal destacar que en l'enquesta s'han contemplat situacions d'assetjament o violència a través de canals virtuals, sigui de forma directa o indirecta. No obstant, la voluntat d'aquest protocol és de centrar-se específicament en allò que succeeix específicament als espais d'oci. Al Gràfic 9 podem veure com hi ha un percentatge baix de persones que assenyalen haver viscut assetjament o violència a través de canals virtuals. Tanmateix, són elements cada vegada més presents en les interrelacions en la població jove i per tant cal tenir-los presents tant a nivell de detecció com d'actuació, essent conscients del seu caràcter invisibilitzat en moltes ocasions.

Quan s'ha preguntat pels motius pels quals es considera que s'han donat aquest tipus d'agressions (Gràfic 10), veiem una clara tendència cap a considerar que ha estat pel fet de ser dona (90%) amb una majoria de respostes fetes per part de dones. D'altra banda, veiem un 7% de respostes que atribueixen les situacions d'agressió o assetjament per motius d'orientació sexual, identitat i/o expressió de gènere. Tanmateix, un 2% concreta que era per ser dona i jove, i un 1% per l'origen. I un petit grup que no responen a la pregunta. Cal destacar, però, que el tipus de situacions a les que refereixen la majoria d'homes que han respost, eren conductes que també es poden donar en altres tipus de conflictes sense una relació de poder lligada al gènere i fora del camp de les violències masclistes, com poden ser baralles entre grups, reportant "cops i/o empentes", "comentaris ofensius, degradants, insults i/o humiliacions" o "mirades persistents, invasió de l'espai personal i/o persecució".

Gràfic 10. Font: Qüestionari d'elaboració pròpia

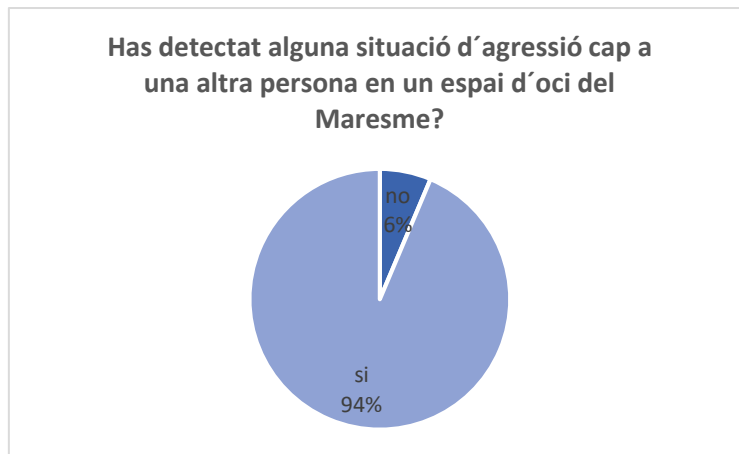
Pel que fa al tipus de resposta que ha donat la persona a la situació d'agressió, es pot veure que la majoria de persones tendeixen a ignorar a l'agressor o a mostrar-li que no té cap tipus de simpatia pel seu comportament (Gràfic 11). També destacar que l'11,9% ha demanat ajuda a amistats/familiars i que el 5,7% ha precisat sortir corrents de l'espai. En aquest sentit, es genera una doble situació de violència per a la persona agredida, que a més de viure una situació d'assetjament o agressió, ha de renunciar a l'espai d'oci. Tot i així, gairebé un 11,4% de les reaccions han estat d'enfrontament cap a la persona agressora, ja sigui mitjançant l'autodefensa o interpellant-la verbalment.

Gràfic 11. Font: Qüestionari d'elaboració pròpia

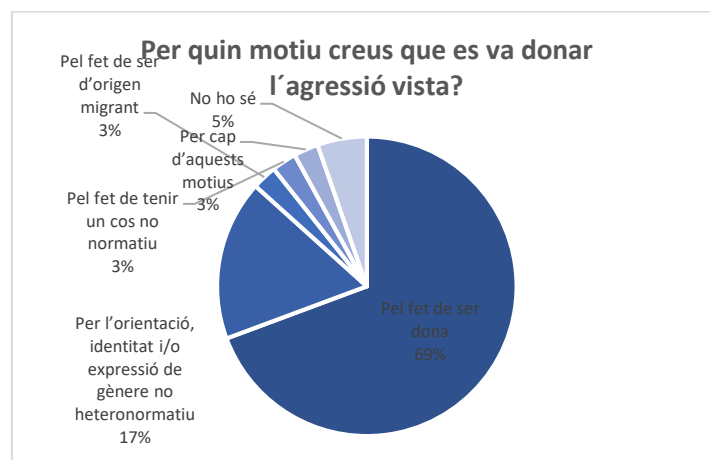
Malauradament, observem també **com només un 1% fa ús d'algun mecanisme de resposta institucional**, ja siguin serveis de seguretat, mèdics o d'informació i atenció a les violències masclistes. Aquest fet posa de relleu que **les persones que són agredides sovint no compten amb el suport comunitari o amb els diferents agents organitzadors presents als espais d'oci, sigui per una manca de presència i informació o bé per una manca de confiança en aquests**. Així, cal posar en rellevància les tasques que es puguin fer en la prevenció, detecció i atenció de les persones agredides per tal que coneguin els recursos disponibles i que la resposta donada es faci des d'una perspectiva social i comunitària.

D'altra banda, també s'ha preguntat a les persones enquestades si, més enllà d'haver viscut elles mateixes alguna situació d'agressió, s'havien assabentat o vist algun altre cas d'agressió oferint el mateix llistat de situacions que anteriorment. En aquest cas, s'ha simplificat la informació al gràfic re-categoritzant-la en si van detectar o no alguna agressió, ja que la tendència en la tipologia de resposta pels casos afirmatius és molt semblant a l'anterior i no aporta informació nova, més enllà de reforçar quin són els tipus de situacions que es donen. Com es veu a continuació (Gràfic 12), el 6,3% declara no haver detectat cap tipus de situació respecte al 93,6% que sí, assenyalant altre cop una tendència a situacions amb múltiples manifestacions.

Gràfic 12. Font: Qüestionari d'elaboració pròpia

Fixant-nos altre cop en els motius pels quals s'atribueixen aquestes situacions, en aquesta ocasió veiem com augmenten les respostes que diuen no conèixer-ne els motius. Tanmateix, es manté una gran majoria (69%) que afirmen que és pel fet de ser dona, i un 17% que ha estat per raó de gènere o bé per orientació sexual, expressió i/o identitat de gènere no heteronormativa, i per tant se segueixen associant aquests motius lligats a les violències masclistes, concretament violències sexuals i LGTBI-fòbiques.

Gràfic 13. Font: Qüestionari d'elaboració pròpia

Pel que fa al tipus de resposta que es va dur a terme per la persona que estava vivint l'agressió en primera persona, veiem una tendència igual a aquella observada en la pregunta anterior: una majoria de respostes d'evitació i/o fugida de l'espai i la persona agressora, mentre observem una baixa recerca d'ajuda en recursos institucionals. Tot i això, és interessant destacar el tipus de resposta assenyalada per part de la persona observadora de la situació (Gràfic 14). En aquest cas, es pot destacar una gran diferència de resposta, prenent una iniciativa més activa de suport cap a la persona agredida o bé d'interpel·lació a la persona agressora. Si bé només un 4,4% afirma no

haver actuat, la resta de les respostes mostren haver pres mesures en una situació que no els afecta en primera persona. Les respostes més assenyalades són: acompanyar a la persona agredida, interpel·lar l'agressor o ignorar a la persona en qüestió, mentre que també s'observa una forta tendència a demanar ajuda a familiars o amics. En aquests casos, el percentatge de demanda d'ajuda a recursos institucionals també veiem com augmenta, tenint un 7,4% de respostes que assenyalen haver utilitzat recursos policials o acudit als punts d'informació o suport instal·lats a l'espai d'oci. Però tot i el seu augment, segueix sent un percentatge molt baix.

Gràfic 14. Font: *Qüestionari d'elaboració pròpia*

En darrera instància, es va preguntar pel reconeixement d'haver protagonitzat algun tipus de situació d'aquest tipus, exercint en primera persona alguna de les conductes del llistat utilitzat a les preguntes anteriors. Un 74% de les respostes reporten no haver manifestat mai aquestes conductes, mentre que algunes (al voltant del 14%) assenyalen haver dut a terme conductes com, “insistència en una petició” o bé “comentaris ofensius, degradants i/o insults”. Cal destacar que la majoria de persones que reporten haver-ho fet són dones, assenyalant que majoritàriament era a persones conegudes o amistats.

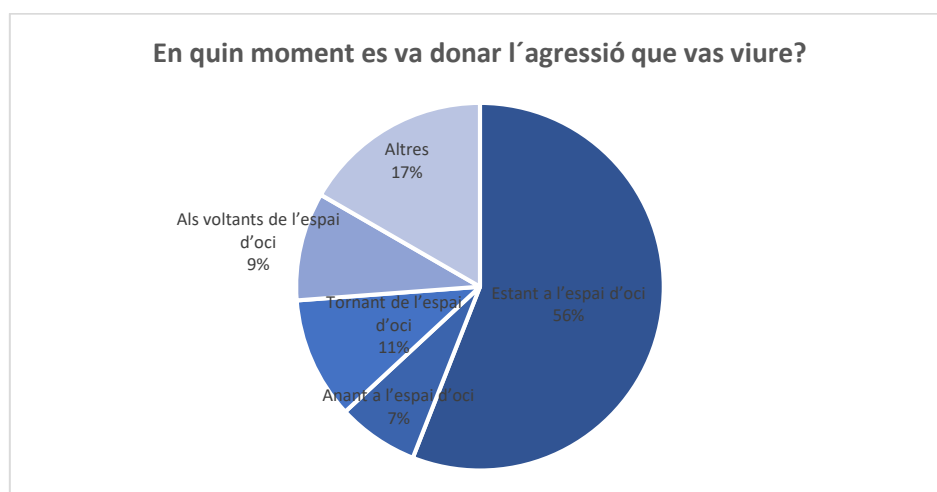
Comparant aquests resultats amb els obtinguts entorn a les experiències directes o indirectes d'assetjament o agressions, observem com existeix poca congruència entre tots dos. Mentre que les identificacions d'agressions rebudes o en l'entorn són molt altes, aquest fet no es reflexa en la identificació de les pròpies conductes. Aquestes dades ens condueixen a pensar que es tracta d'uns resultats poc fiables i representatius, que no reflecteixen la realitat de les pràctiques masculines

presentes en una societat heteropatriarcal, com sí que ho han fet les primeres preguntes. Així doncs, la problemàtica rau en la **manca de capacitat d'identificar-se com a persona que exerceix aquestes conductes i assumir-ne la responsabilitat**, entenent que aquestes parteixen d'un sistema de privilegis on els homes heterosexuales i cis parteixen de situacions de poder respecte les dones o les persones membres del col·lectiu LGTBI. Així, aquests privilegis moltes vegades impossibiliten el propi reconeixement d'aquestes conductes, en detriment dels drets i les llibertats de les persones que reben de manera – més o menys directa – discriminació i violència de forma normalitzada i naturalitzada.

- **Espais i temporalitat de les agressions:**

A través del mateix qüestionari, es va considerar necessari poder delimitar les tendències entorn als espais en els quals es donen les agressions de forma més freqüent, així com en quin moment, per tal de poder treballar les intervencions de detecció i actuació en relació als espais amb major incidència o major vulnerabilitat.

En les agressions viscudes en primera persona, observem (Gràfic 15) com **la majoria es donen dins de l'espai d'oci, malgrat és força alt el nombre d'agressions que es dona durant els desplaçaments fins a l'espai** (en la seva majoria quan aquests es feien caminant, però també un 11,6% quan es feien en transport públic). Alhora, gairebé un 9% es dona als voltants de l'espai d'oci. Aquest fet ens mostra com les intervencions que s'estan aplicant als espais d'oci són necessàries però insuficients a l'hora d'actuar sobre les violències masclistes vinculades a l'oci nocturn. Si bé els trajectes poden ser diferents pel que fa a recorreguts, mitjans o acompanyants, cal tenir present que en aquests, sobretot quan són per l'espai públic, generen situacions de vulnerabilitat, així com tots els espais que envolten els espais d'oci – ja siguin a l'espai públic o locals privats-. D'altra banda, hi ha un 17% que afirma haver viscut aquestes situacions en altres espais com anant a agafar el cotxe, en espais de feina o d'educació formal.

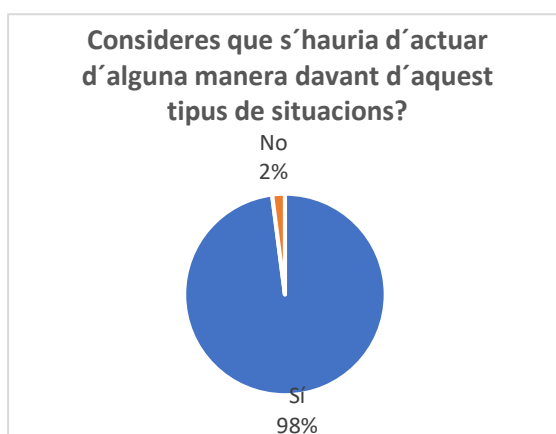

Gràfic 15. Font: Qüestionari d'elaboració pròpia

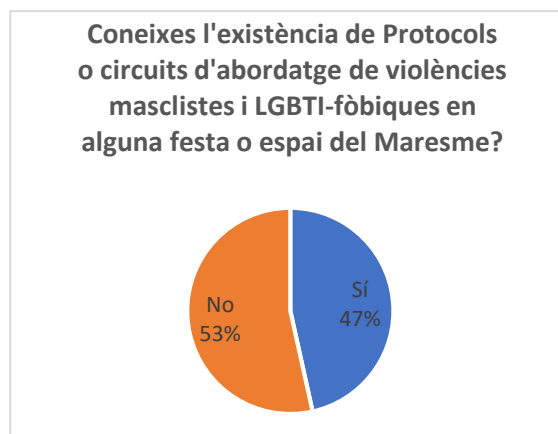
Pel que fa a les situacions observades, veiem com l'agressió disminueix en els trajectes, malgrat es manté en els espais d'oci i als seus entorns. Alhora, augmenta el nombre de persones (altres) que malgrat haver identificat la situació d'agressió, no sap on es va donar. Aquestes dades confirmen com la dificultat de detecció de situacions de violència en l'entorn augmenta quan aquestes no es donen en un lloc fixe, generant la necessitat de reforçar amb nous mecanismes els trajectes o espais de desplaçament per arribar-hi.

- **Coneixement de recursos i iniciatives valorades contra les violències masclistes i les seves manifestacions com a violències sexuals i LGTBI-fòbiques als espais d'oci:**

Si bé pràcticament la totalitat de la mostra afirma que cal actuar davant les diverses situacions d'assetjament o agressió masclista (Gràfic 16), podem observar com existeix una clara manca de coneixement sobre possibles recursos per a fer-ho, sigui per la seva inexistència o per la manca de difusió d'aquests serveis d'atenció. Tot i que encara n'hi ha pocs, al Gràfic 17 veiem com el 43% coneix l'existència de Protocols d'abordatge de les violències masclistes en algun municipi i/o festa de la comarca, sobretot en les festes més concorregudes.

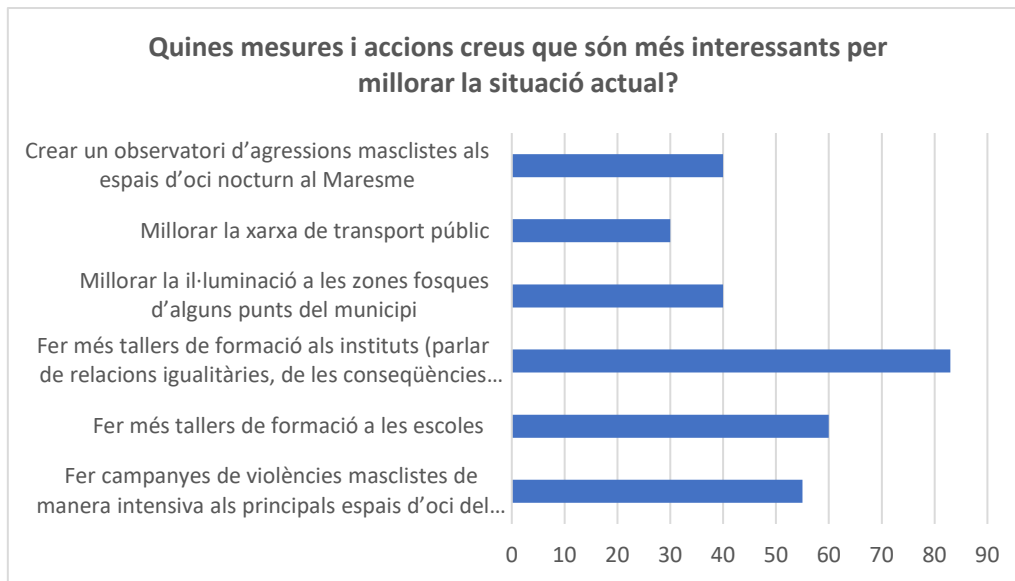
Gràfic 16. Font: Qüestionari d'elaboració pròpia

Gràfic 17. Font: Qüestionari d'elaboració pròpia

Les persones que coneixen aquests recursos assenyalen principalment els Punts Lila de la Festa Major, seguits del casal jove del municipi i la consulta jove, dins del Servei d'atenció a la salut sexual i reproductiva.

Paral·lelament, es va preguntar al qüestionari sobre possibles iniciatives a implementar, oferint algunes possibilitats ja desenvolupades a altres municipis. Com veiem al Gràfic 18, les tres propostes més assenyalades serien les de dur a terme més tallers o formacions entorn a la temàtica a instituts i escoles, i dur a terme campanyes de sensibilització sobre la violència masclista de manera intensiva als espais d'oci. **Cal destacar també un gran posicionament favorable cap a crear un observatori d'agressions masclistes als espais d'oci nocturn i millorar la il·luminació a les zones fosques.**

Gràfic 18. Font: Qüestionari d'elaboració pròpia

En aquest sentit, també es va deixar la possibilitat de fer aportacions de noves propostes no recollides en el primer llistat, en les quals es van recollir propostes diverses entorn a mecanismes de sensibilització a escoles i instituts, formació als diversos agents que poden intervenir en el circuit d'actuació (cossos de seguretat i sanitaris) o bé superar els obstacles institucionals i socials que obstaculitzen els processos de recuperació.

"L'educació és el més important, des de ben petits."

"Fer formacions a cossos policials, vigilants, etc. I tenir present que ells també poden ser agressors, tant a la mateixa nit com quan no. Els joves masclistes d'abans ara són adults i fan que el sistema els recolzi."

"Punts Lila permanents al locals nocturns."

"A la festa major sembla que tot és vàlid, i potser no és tot vàlid."

"Que els propis locals d'oci puguin facilitar l'accés/ contacte a aquests eines/iniciatives/ entitats contra el masclisme i els abusos. Ja sigui l'interior o fora del local."

"Augmentar la seguretat a tot arreu."

"Sancions més dures, dissuasives, amb la certesa de que es compliran."

“Conscienciar a la població, crear espais de seguretat, fer xerrades a les escoles i als instituts, etc.”

“Bàsicament des de l'educació, és l'eina de transformació. Però també incidint als espais on es donen aquestes conductes.”

“Espais habilitats per fer botellot, que hi hagi seguretat, ambulàncies, ...”

“Prevenió real.”

Aquestes propostes es veuen complementades i aprofundides per aquelles recollides a través de les entrevistes en profunditat realitzades a diferents persones joves membres de col·lectius o entitats implicades en l'organització de festes majors o altres esdeveniments a nivell local. Un dels elements més referits seria la necessitat d'oferir formació a la població en general, tant des dels espais d'educació formal (escoles i instituts) com des dels espais informals (espais de lleure, cultura popular o espais d'autoorganització veïnal). També, en les entrevistes en profunditat a professionals de la comarca, destacar que comparteixen la necessitat de realitzar un treball en xarxa i transversal impulsat pel CCM, que generi un discurs unificat amb perspectiva de gènere a les festes majors dels municipis del Maresme, i que promogui campanyes de sensibilització.

“Coordinació amb les diferents entitats de la comarca, vam veure que al final les entitats detecten més les VM. I que l'administració no detecten perquè la ciutadania acudeix més a les entitats feministes autogestionades i creades per la ciutadania.”

“Reunió conjunta de totes les tècniques d'igualtat que ho poguessin potenciar des del Consell Comarcal.”

“Poder tenir clar quins serveis hi ha a nivell comarcal, per poder fer un circuit clar per poder donar-los a conèixer a les joves.”

“Les professionals que treballem directament amb les joves, en serveis d'atenció i recuperació, caldria que es cuidessin més les necessitats de les joves i integrar el concepte de vincle en el treball que fem, perquè des del vincle és des d'on realment hi ha canvis i reparació.”

“Formació a totes les persones que treballen a l'administració, puguin estar sensibilitzades des d'una mirada no cishetero, per dirigir-te a les joves, no des del home o dona.”

“La única demanda és que vagin a lo real, algo que sigui funcional. Que no sigui quan surten les alarmes, tenir sistemes previs per prevenció. Cada municipi faci un autoanàlisis per promoure la diversitat sexual. Fer real les coses.”

“Que hi hagi punts d'atenció i continuïtat, que estiguessin inclosos en els centres cívics. Que no estiguin acotades les sessions, uns punts d'atenció més propers. Inclòs als instituts. Fer un qüestionari al municipi de què volen o on els hi agradaria anar per consultar.”

“Empoderament, formacions de sensibilització sobretot dirigides als nois.”

“Defensa personal a les dones a les escoles. Immobilitat tònica.”

“Zona immigració, més educadores de carrer amb perspectiva de gènere.”

“Diagnosi de manera comarcal de la realitat i necessitat de les joves.”

També hi ha un clar consens entorn a la necessitat de creació d'espais juvenils, que serveixin per a establir espais de seguretat, entenent l'ús com a espais lliures de violència, alhora que treballar des de la base les relacions igualitàries, identificar les manifestacions de les violències masclistes i oferir recursos per a revertir-les. En aquest sentit, es considera necessària l'articulació d'espais o mecanismes de participació juvenil, tant a nivell municipal com comarcal, per a poder generar major conscienciació en la matèria alhora que empoderament per a poder canviar rols i dinàmiques sexistes molt arrelades als processos de socialització actuals. Cal destacar que al Pla Comarcal de Joventut (2021-2024), ja s'esmenta la manca de participació juvenil com una situació no desitjada, fet que corrobora la necessitat de treballar-hi de forma transversal, com queda recollit al Pla Comarcal de Joventut en les problemàtiques i necessitats detectades en els serveis locals.

5.2 Abordatge de les violències masclistes i les seves manifestacions en forma de violències sexuals al Maresme

Aquest apartat és una breu diagnosi de la situació que es presenta actualment a la comarca del Maresme en el camp de l'abordatge de les violències masclistes i sexuals als espais d'oci tant a nivell institucional com ciutadà. Val a dir que l'heterogeneïtat del territori i la riquesa de polítiques i estratègies que aquest presenta no queden suficientment. Per tant, les conclusions obtingudes són tendències que, en ocasions seran exemplificades amb les iniciatives i accions dels diferents municipis que han facilitat informació durant el procés d'elaboració del document. Així, caldrà

tenir en compte que el que aquí es presenta és una visió general de la realitat del Maresme en la seva totalitat.

5.2.1 Aspectes generals

- **Processos comunitaris en la construcció d'iniciatives vers les violències masclistes i LGTBI-fòbiques :**

Els municipis del Maresme mostren una participació desigual en el desenvolupament d'iniciatives vers les violències masclistes de forma comunitària. En termes generals, existeix una clara implementació de processos i iniciatives vers les violències masclistes que interpel·len a la ciutadania. Tanmateix, és important posar una mirada a la participació comunitària, ja sigui tant a nivell d'entitats i col·lectius, com a nivell de grups no formals, per la lluita contra les violències masclistes i LGTBI-fòbiques que vagi cap a la línia d'un treball transversal.

Alguns casos com Vilassar de Mar, Cabrera de Mar, Sant Andreu de Llavaneres, Palafolls, Alella exemplifiquen un treball conjunt entre l'Ajuntament i els col·lectius feministes organitzats a nivell local. Aquests duen a terme treball coordinat en diverses iniciatives a nivell transversal, tant pel que fa a celebracions de les jornades reivindicatives com el 25 de novembre o el 8 de març, o bé per a desenvolupar campanyes i mecanismes d'intervenció als espais de Festa Major.

Cal destacar que la presència d'espais organitzats que treballin la temàtica és inexistent en alguns municipis, fet que dificulta la generació d'espais amb participació comunitària. Tot i així, seria interessant poder potenciar l'aparició d'espais de participació ciutadana, considerant-los com a mecanismes de prevenció i empoderament en si mateixos. Resulta interessant l'exemple de Vilassar de Mar, on va sorgir l'Assemblea feminista arran del 8M entre les dones del municipi, com a espai de participació i implicació en la temàtica. En paral·lel, l'entitat jove La Rierada ha treballat de manera puntual amb el CCM. En aquest sentit, cal posar especial èmfasi en la població jove que sovint es caracteritza per tenir pocs espais o canals per fer arribar les seves necessitats.

Pel que fa explícitament a la construcció de protocols contra les violències masclistes i les seves manifestacions en forma de violències sexuals i LGTBI-fòbiques en context de festa major hi ha força disparitat entre els diferents municipis que han engegat la iniciativa. Alella, seria un dels municipis que inclou les violències LGTBI-fòbiques en el protocol propi. Pel que fa als municipis que no tenen un protocol propi, amb el protocol comarcal que es vol elaborar, se'ls oferirà un marc de referència i d'actuació i, en un altre nivell, ens trobem municipis on la implicació dels col·lectius de base és forta, mantenint espais de discussió i coordinació entre aquests i l'ens públic,

mentre que en d'altres es destaca la necessitat d'enfortir el suport rebut per part de l'administració pública.

En aquesta línia, tot i que les fórmules de creació de protocols ha estat variada en els diferents municipis on s'han generat, es detecta la necessitat de millorar la relació entre els col·lectius feministes de base i les administracions locals. Durant el treball de camp s'han observat diverses situacions en les quals no ha existit una relació fluida entre els col·lectius de base i les administracions públiques, fet que ha pogut dificultar el consens per treballar en la mateixa direcció.

D'altra banda, pel que fa al grau d'implicació de la ciutadania en general, els col·lectius de base expressen dificultats en fer arribar les seves accions a un gruix més gran de població. Així, manifesten que quan organitzen activitats, les persones que acudeixen tendeixen a ser persones ja properes i sensibilitzades vers la temàtica, ja siguin del propi municipi o d'altres. Per tant, mostren dificultats per arribar a altres sectors de la població i fer-los partícips de les activitats i campanyes.

- **Espais d'oci de gestió privada:**

Respecte als espais d'oci nocturn privats al Maresme, l'anàlisi que es recull en el present protocol es realitza de forma molt superficial, ja que aquests espais estan presents en pocs municipis de la comarca del Maresme, destacant la zona de Mataró com a referent en zones d'espais d'oci nocturn privats, i d'altres com el Masnou. En el mateix sentit, com s'observava a través de l'enquesta de sondeig, no són els espais prioritaris en els quals la població jove sembla invertir més temps d'oci. Tanmateix, no es pot obviar que són espais amb una gran afluència i per tant cal posar-hi una especial atenció tenint en compte que malgrat no ser els espais més prioritzats, segueixen essent locals amb una forta afluència i aglomeració de població jove.

Com s'ha apuntat anteriorment, aquests locals d'oci de gestió privada es troben en la seva gran majoria als municipis de Mataró, Calella, Santa Susanna (més a l'estiu), El Masnou i de forma puntual a Canet de Mar pel festival de Canet Rock. Aquest fet suposa que sigui un àmbit en el qual la majoria de municipis no hi treballa de forma directa, en tant que no es considera una problemàtica prioritària a nivell local.

Malgrat sembla que la concentració d'aquest tipus d'espais es dona en una minoria de municipis, caldria que a nivell comarcal hi hagués un compromís en assumir part de la responsabilitat en aquest sentit. Si bé hi ha molta població jove que no resideix a aquests municipis on hi ha més

oferta d'oci nocturn, aquestes també diuen desplaçar-se cap a aquests municipis en moltes ocasions per a gaudir del seu temps d'oci, de manera que pot ser un aspecte a abordar a nivell comarcal.

Taula resum

	ASPECTES POSTIUS	ASPECTES A MILLORAR
PROCESSOS COMUNITARIS EN LA CONSTRUCCIÓ D'INICIATIVES VERS LES VIOLÈNCIES SEXUALS I LGTBI-FÒBIQUES	<p>- Existeixen diversos municipis que han engegat polítiques participatives en l'àmbit de les violències sexuals i LGTBI-fòbiques amb diferents estratègies. En la major part de casos aquestes suposen un precedent per analitzar com es pot millorar en els propers anys.</p> <p>- La recerca d'agents clau per establir un primer vincle resulta una eina efectiva per engegar iniciatives, buscant estratègies cap al treball amb el col·lectiu en conjunt.</p>	<p>- Cal establir relacions de col·laboració entre el teixit associatiu de base feminista i juvenil dels municipis i els ajuntaments /administració pública.</p> <p>- Cal potenciar els espais d'organització i participació ciutadana.</p> <p>- Existeix la necessitat d'ampliar l'abast de la intervenció per arribar a col·lectius diferents i no sensibilitzats prèviament.</p> <p>- Cal establir mesures amb perspectiva de continuïtat en l'abordatge de les violències sexuals i LGTBI-fòbiques que no quedin com a actes puntuals en el temps.</p>
ESPAIS D'OCI DE GESTIÓ PRIVADA	<p>- Es plantegen mesures per a començar a treballar amb aquests espais.</p>	<p>- Cal començar a abordar de forma pràctica les violències masclistes i LGTBI-fòbiques vinculades a l'oci nocturn de gestió privada, encaminades a elaborar un pla d'acció.</p>

5.2.2 Àmbit prevenció

- **Protocols de violències masclistes i les seves manifestacions en forma de violències sexuals i LGTBI-fòbiques per festes majors de municipis:**

Durant els darrers anys, s'han desenvolupat les primeres iniciatives de municipis que han engegat protocols específics contra les violències masclistes i les seves manifestacions en forma de violències sexuals i LGTBI-fòbiques en espais d'oci dins del territori del Maresme (com al El Masnou, Argentona, Malgrat de Mar o Tiana). Aquest tipus de processos són altament recomanats

per la seva capacitat d'abordatge transversal, d'interpel·lar diversos agents del territori i facilitar-ne un treball conjunt que permeti traçar estratègies d'intervenció alhora que fer una feina de conscienciació i aprenentatge durant el propi procés. Alhora, es consideren les millors oportunitats per a comptar amb la participació ciutadana, en les diferents fases dels processos d'elaboració. D'una banda, és important recollir les seves percepcions i necessitats, alhora que comptar amb la seva participació per a establir mecanismes i accions al territori, transversalitzant la capacitat d'actuació més enllà de l'administració pública.

A banda de la creació de protocols propis, en altres municipis trobem les experiències d'espais en els quals es fa ús de protocols ja elaborats per altres indrets com a marc de referència. Si bé aquest no és l'escenari òptim en tant que no està basat en la realitat local i les necessitats específiques, pot ser un bon mecanisme per a començar a treballar la temàtica de forma prèvia a l'elaboració d'un protocol propi. Tot i així, encara cal realitzar un treball de conscienciació col·lectiva per a que aquests protocols i iniciatives es puguin estendre per la resta del territori, **entenent aquesta eina comarcal com a un pont per oferir, no només un marc des del qual desenvolupar-los, sinó també, un recurs des del qual començar a treballar en l'adaptació a les necessitats específiques de cada municipi**, i que dependrà de les característiques territorials, com el nombre d'habitants, els recursos del municipi, etc. i que marcaran com s'integra al protocol municipal o els circuits locals que ja existeixen.

Tenint en compte tant aquells municipis en els quals s'han desenvolupant protocols propis, com aquells en els quals s'han desenvolupat a través d'altres models, observem una tendència creixent de municipis que desenvolupen intervencions als espais d'oci nocturn. Aquests es donen principalment durant les Festes Majors però també cal destacar alguns municipis que en desenvolupen durant altres festivitats com Cap d'Any. A la següent taula trobem la relació de municipis que - fins al moment - ja han comptat amb aquests dispositius en alguna de les seves festes:

MUNICIPI	PUNT LILA	ANY
Alella	Sí	2021
Arenys de Mar	Sí	2019
Areny de Munt	Sí	2019
Argentona	Sí	2021
Cabrera de Mar	Sí	2021
Cabriils	Sí	2020
Caldes d'Estrac	Sí	2021

Canet de Mar	Sí	2019
Calella	Si	2021
Dosrius	Sí	2019
EL Masnou	Sí	2021
Malgrat de Mar	Sí	2021
Mataró	Sí	2021
Montgat	Sí	2020
Òrrius	Sí	2020
Palafolls	Sí	2019
Pineda de Mar	Sí	2021
Premià de Mar	Sí	2021
Premià de Dalt	Sí	2021
St. A. Llavanes	Sí	2019
Sant Pol de Mar	Sí	2021
St.Vicenç Montalt	Sí	2019
Teià	Sí	2019
Tiana	Sí	2021
Vilassar de Dalt	Sí	2019
Vilassar de Mar	Sí	2021

Taula: Recull punts lila de cada municipi de la comarca. Font: Elaboració pròpia CCMaresme 2021

En aquest sentit es detecta que la manca de disponibilitat de recursos ha estat una barrera per poder aplicar la iniciativa de manera idònia. La manca de coneixement de les necessitats específiques i les mesures que s'han de contemplar, en moltes ocasions, suposa un entrebanc a l'hora d'iniciar el treball en aquest sentit. Destacar que des del Consell Comarcal s'ha elaborat una guia del PCAVM del Maresme que recull els recursos comarcals per treballar les violències masclistes en les festes majors. Per aquest motiu, és important clarificar els elements bàsics necessaris per a la construcció de festes lliures d'agressions masclistes, com la creació d'espais de seguretat, disseny i realització de campanyes de sensibilització, formació a tot el personal involucrat a la festa, etc.

La iniciativa de protocol comarcal ha de servir com a marc de referència per tots els municipis, apropant els coneixements, diagnosis, necessitats i recursos des dels quals començar a treballar. Ha d'esdevenir doncs, **una eina que reforci aquells processos ja engegats alhora que impulsi d'altres que encara no han iniciat el seu desenvolupament en aquest àmbit.**

- **Sensibilització:**

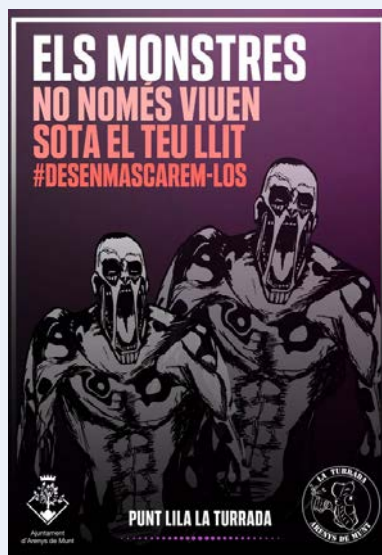
Als diferents municipis consultats per l'elaboració d'aquest document diagnòstic es coincideix en

la idea que **cal fer un major esforç en l'àmbit de la sensibilització vers les violències masclistes i LGTBI-fòbiques**. En aquest sentit, les persones joves entrevistades confirmen aquesta necessitat, posant sobre la taula la necessitat d'apropar aquest procés a les diverses entitats i col·lectius organitzadors, no sempre conscienciades de la necessitat de treballar en aquesta línia als espais d'oci.

Un dels mecanismes per fer front a aquesta situació és **la creació de campanyes específiques** que girin entorn aquest tema, com pot ser aquelles que s'han engegat en els darrers temps durant les festes majors dels municipis (tant als espais municipals com als alternatius). Recollint la informació aportada pels diversos municipis, veiem com s'han volgut desenvolupar a nivell local algunes d'aquestes campanyes, en molts casos fent-les coincidir amb la implementació d'intervencions concretes als espais d'oci, com serien els Punts Lila. Municipis com Argentona, Arenys de Munt, Calella, Mataró o Premià de Mar en serien alguns exemples, observant com els municipis amb major població són aquells que aparentment estan en una fase més avançada en aquest àmbit. Tanmateix, s'observa una mancança a l'hora d'avaluar l'impacte d'aquestes campanyes, que semblen no comptar amb indicadors concrets per tal de valorar-ne la seva capacitat d'incidència en la població jove.

Font: Ajuntament d'Argentona

Font: Ajuntament d'Arenys de Munt

Font: Ajuntament de Calella

Font: Ajuntament de Mataró

Font: Ajuntament Premià de Mar

Font: Ajuntament Vilassar de Dalt

Respecte a la visibilització d'aquestes campanyes sovint s'ha comptat amb el complement de falques informatives sobre l'existència d'un protocol als espais de concerts, cartells específics, i en alguns casos, productes de marxandatge que s'han repartit de manera gratuïta entre la població, com poden ser xapes, polseres o díptics informatius, com el material i carpes que deixa la Diputació de Barcelona als ajuntaments.

Respecte a la difusió de les dades d'agressions que s'haguessin produït en el context de festa, s'han considerat diverses estratègies de denúncia, des del comunicat públic al mateix espai de festa després de rebre la denúncia, a fer-ne un recompte en acabar la Festa Major. Aquest fet posa de relleu **la necessitat d'actuar de forma consensuada i coordinada, mostrant una sola veu i estratègia a l'hora d'abordar aquestes situacions**, podent oferir un discurs unitari en contra d'aquest tipus de violències i les seves manifestacions als espais d'oci.

Més enllà de les campanyes de sensibilització específiques que s'han dut a terme a les festes majors, s'ha considerat important que aquestes també puguin estar presents durant tot l'any. La campanya principal engegada a nivell comarcal ha estat de sensibilització sobre la temàtica LGTBI i s'ha realitzat al juny del 2021 per part del CCM. Aquesta campanya ha consistit en donar suport a un cicle de xerrades, sota el títol "Gènere. Del passat al present", realitzar la I edició del Concurs literari LGTBI, una xerrada-debat sobre Violències Masclistes i Diversitat Sexual i de Gènere i una taula rodona sobre la transició en menors. A nivell de continguts, la campanya aborda els estereotips i les desigualtats de gènere, la LGTBI-fòbia i la violència masclista.

Imatge 5. Concurs Comarcal de relats breus per la diversitat sexual i de Gènere Font: web Consell Comarcal del Maresme

A banda, a nivell de comarca s'han realitzat una diversitat de formacions dirigides a professionals, com ara les primeres jornades feministes del Baix Maresme (2021), organitzat per la Xarxa d'habitatge de Premià de Mar; el Cicle de xerrades “Gènere del passat al present” organitzat pel Centre d'estudis d'Arqueologia i història de Mataró (amb la col·laboració de les entitats LGTBI de la comarca i el Consell comarcal); el 5è Congrés LGBTI de la Xarxa de Municipis LGTBI, organitzat a Mataró sota títol “Créixer més enllà del gènere”; etc. Alhora remarquem que existeixen altres campanyes elaborades a nivell local.

Finalment, és destacable que a pràcticament tots els municipis també es convoquen accions en dies assenyalats com el Dia Internacional de la Dona (8 de març), el de l'Orgull LGTBI (28 de juny) i el Dia Internacional per a l'eliminació de la violència envers les Dones (25 de novembre). En moltes localitats aquestes jornades s'organitzen de forma col·legiada entre l'Ajuntament i els col·lectius de base, podent arribar a diversos públics i teixint discursos conjunts.

Dins de l'àmbit de la sensibilització també cal tenir en compte els tallers que generen consciència sobre les violències masclistes. En aquest sentit, diversos municipis apunten que es tracta d'una de les seves prioritats, emmarcant aquests tallers en la seva majoria en els espais d'educació formal obligatòria (escoles i instituts). Molts dels municipis poden gaudir d'un assessorament o facilitació d'alguns recursos per part del CCM, com la maleta pedagògica, guies, instruments de treball, entre d'altres.

D'altra banda, existeixen altres iniciatives en aquest àmbit com les xerrades ofertes pel cos de Mossos d'Esquadra, o, altres tallers que s'imparteixen a escoles com són els oferts per la Diputació de Barcelona. Encara que es mostra una oferta variada, es considera que en l'educació a infants i adolescents cal fer un treball més profund, entenent que els tallers que s'imparteixen actualment són insuficients per aconseguir sensibilitzar als infants i la població jove. Així, caldrà elaborar estratègies que abordin les problemàtiques derivades del sistema patriarcal des d'una vessant propera als adolescents i els i les joves i amb una perspectiva de treball transversal, interseccional i de contínuum.

Finalment, no s'han detectat campanyes de sensibilització específiques fetes des dels espais d'oci de gestió privada. En aquest sentit, es considera interessant que aquells locals que ho vulguin, puguin prendre mesures contra les agressions masclistes a qualsevol nivell. Amb aquest fi, es valora important que, si ho requereixen, puguin tenir suport de les administracions local i comarcal per tal d'aplicar-les. D'aquesta manera es podrien construir processos en positiu i generar un precedent als diferents espais de festa pel jovent, com s'ha comentat anteriorment.

- **Formacions:**

Les formacions, a diferència dels tallers de sensibilització, busquen, a part de crear consciència sobre la problemàtica de les violències masclistes, generar una sèrie de coneixements que siguin aplicables per part dels/les professionals a les quals van dirigides. Així, en matèria de prevenció, cal que el treball en polítiques de gènere sigui transversal a tots els departaments, entitats i agents que juguen un paper rellevant en l'organització d'esdeveniments festius.

Durant el treball de camp, en diverses ocasions s'ha destacat la necessitat de que **totes les persones implicades en l'organització d'esdeveniments tinguin una base de coneixements sobre la violència masclista i les seves implicacions a l'hora de construir festes lliures de sexisme**. Per tant, s'aposta, de manera transversal i com a estratègia per la creació d'espais d'oci en clau feminista, per la formació, la sensibilització i per dotar d'eines a totes les persones que participen en l'organització de la festa.

D'altra banda, també caldria fer un apunt cap a les formacions que reben les formadores de les violències masclistes, ja que aquestes sovint només estan centrades en els casos penats des de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, i que es limiten a l'àmbit de parella o ex parella; o els que es recullen a la Llei catalana

(Llei 5/2008 del 24 d'abril), la qual no té en compte elements fonamentals com la violència simbòlica.

Aquest seria l'exemple de les formacions que s'imparteixen des del Cossos de Seguretat com els Mossos d'Esquadra, els quals només tenen competència penal en el marc d'aquestes lleis. Tot i així, aquestes formacions, que serveixen per a conèixer més a fons l'àmbit legal i penal de la llei, caldria complementar-les amb formacions que expliquessin els elements que legitimen i sustenten les violències masclistes en el sistema de dominació patriarcal. Igual passa amb els tallers que es fan des de l'Oficina de Relacions amb la Comunitat (ORC) on es tracten les violències sexuals, l'odi i la discriminació sota el títol "Diversitat de tu a tu" i que inclouen la LGTBI-fòbia.

- **Urbanisme:**

L'urbanisme és un element important a tenir en compte en matèria de violències masclistes als espais d'oci ja que condiciona la seguretat percebuda en els mateixos. Així, la il·luminació i la senyalització dels diferents espais, sobretot en contextos festius, suposen dos elements clau en aquesta línia. Sovint la localització dels espais d'oci i el disseny d'aquests venen determinats per criteris de convivència al municipi, conduint moltes vegades a allunyar els espais d'oci juvenil a les afores dels centres urbans. Si bé el respecte a la població és un element important a tenir en compte, també ho ha de ser l'accessibilitat, amb seguretat, a aquests espais per a totes les persones. Això passa per la minimització de situacions de vulnerabilitat per a les persones assistents a la festa, com ara millorar la il·luminació, fer els trajectes segurs, o indicar la localització dels diferents serveis. Cal doncs que aquest fet esdevingui una prioritat a l'hora de pensar en el disseny de l'espai de les zones festives, dotant d'eines i formació a les persones implicades, si és necessari.

Posant la mirada als espais públics d'oci, o de pas entre aquests, en alguns municipis s'han iniciat processos de diagnòsi de l'urbanisme amb perspectiva feminista, com és el cas de Mataró, o d'Argentona⁴. D'aquesta manera es poden aplicar certes mesures que afavoreixin una construcció dels espais tenint en compte l'existència i les manifestacions de les violències masclistes, entre d'altres elements a integrar des d'un urbanisme amb perspectiva de gènere. Tot i així, es requeriria d'un estudi més concret sobre l'urbanisme del territori - tant a nivell específic per cada localitat

⁴ veure:

- Protocol Festes lliures de sexisme d'Argentona
http://argentona.cat/ARXIUS/Serveis/IGUALTAT/PROTOCOL_FESTES_LLIURES_DE_SEXISME_ARGENTONA.1.pdf
- Protocol d'actuació davant les agressions sexuals i sexistes en espais públics a Mataró:
<https://www.mataro.cat/ca/temes/genere-i-diversitat-sexual/violencies-de-genere/protocol-d2019actuacio-davant-agressions-sexuals-i-sexistes-en-espais-publics-d2019oci-a-mataro>

com general en termes comarcals - per poder identificar aquells municipis on hi ha un major nombre de zones conflictives, les seves localitzacions, i prioritzar la seva atenció. Aquest treball obre la porta a repensar certs aspectes a l'hora de dissenyar espais d'oci, especialment durant les Festes Majors de cada municipi, tenint en compte els aspectes esmentats.

- **Espais i mobilitat:**

Es manifesta que els principals espais d'oci als quals s'acudeix són principalment les Festes Majors de cada localitat i espais d'oci privat a Mataró. Així, en termes de mobilitat, la població jove sol desplaçar-se de forma freqüent, cercant alternatives a una oferta d'oci juvenil força reduïda en la major part de l'any.

En la recerca efectuada, com ja s'ha esmentat, s'ha mostrat un discurs comú a l'hora de descriure els patrons de mobilitat del jovent a la comarca, i és que **el transport privat és el principal mitjà de transport per acudir als espais d'oci des dels municipis petits i mitjans als més grans**. Aquest fet se li suma que la xarxa de transport públic és escassa durant el dia, i pràcticament inexistent en gran part de la comarca en horari nocturn. Així, la poca freqüència d'autobusos nocturns implica que la persona que precisi agafar-los ha de tenir coneixement dels horaris i planificar les seves sortides amb antelació, tenint poc marge de maniobra en cas d'imprevist. **Per les persones entrevistades i enquestades, la necessitat de reforçar la xarxa de transport públic, ha estat una de les principals demandes expressades, tant de forma habitual i permanent, com amb augments puntuals de freqüència i oferta durant les Festes Majors de cada municipi**. Alhora, es contempla l'opció de desenvolupar altres mecanismes puntuals com pot ser una xarxa de taxis amb tarifes joves, o amb possibilitat de trajectes gratuïts en situacions d'assetjament o violència sexual.

A banda, destacar que en el document de la subcomissió d'oci nocturn es planteja com a estratègia involucrar als agents de transport en l'abordatge de les violències masclistes als espais d'oci, com treballar bé els horaris, gratuïtat, plantejar la possibilitat de transport porta a porta, l'autorització de menors, entre d'altres. També, destacar que a Premià de Dalt amb col·laboració de l'espai d'oci nocturn privat "Cocoa", van realitzar la iniciativa d'un [nou bus nit](#) per garantir el desplaçament segur del jovent fins a Mataró. A Sant Vicenç de Montalt posen a disposició un bus nocturn per al jovent, acció recollida al Pla Local de Joventut (2019-2022).

Com ha quedat assenyalat en diversos moments, els desplaçaments han de considerar-se com a elements que formen part del temps d'oci, i per tant, intervenir-hi de forma conscient per a minvar les situacions de vulnerabilitat que s'hi donen.

- **Programació:**

La programació de les activitats culturals i d'oci és un altre dels aspectes a contemplar davant la possible existència de missatges sexistes que es poden donar a través d'elles, o per la infrarepresentació que hi poden tenir les dones o el col·lectiu LGTBI. Pel que fa al tipus de programació, en alguns municipis, els protocols establerts per a les Festes Majors, han contemplat aquest aspecte com quelcom rellevant, no obstant, no seria una tendència encara estesa al conjunt del territori.

Si bé no es parteix de l'anàlisi complet de totes i cadascuna de les programacions municipals, s'han recollit valoracions negatives o contradictòries en persones joves, assenyalant continguts discursius sexistes o discriminatoris. És important doncs incorporar aquesta mirada a l'hora de dissenyar les programacions, entenent la capacitat d'incidència que pot tenir qualsevol discurs elaborat des de dalt d'un escenari.

És necessari, doncs, fer un major esforç en la la construcció d'actes festius amb mirada feminista per part de tot els agents involucrats en la seva organització. En el cas de les entitats que reben subvencions públiques, aquest aspecte és rellevant donat que la Llei 17/2015 del 21 de juliol d'igualtat efectiva de dones i homes regula, a l'article 11, la concessió dels ajuts en base a criteris de redacció de les sol·licituds amb perspectiva de gènere i a la no tolerància d'actituds discriminatòries en el funcionament de les entitats. A part, també s'especifica en aquesta llei, en l'article 10, com s'ha de procedir per a la contractació del sector públic amb la finalitat de promoure la igualtat de tracte i d'oportunitats de dones i homes en el mercat laboral.

Així doncs, es relata que l'impuls de protocols contra les agressions masclistes permet tenir un instrument a emprar, pel que fa a la programació, amb els següents fins: en primer lloc, ajudar a repensar els espais de festa quan es contempla la programació d'esdeveniments i donar pautes d'actuació quan els missatges que es transmeten des d'un escenari o activitat resulten masclistes o contradictoris amb els postulats que s'estan defensant. En segon lloc, per aquelles activitats que

es considerin de major risc, els protocols poden activar mesures precises en matèria de prevenció, detecció i atenció.

En el treball de camp, s'ha concretat que el marge de maniobra davant la programació és una qüestió fàcilment abordable a espais auto-organitzats o gestionats per col·lectius o entitats concretes, donat que la complexitat de la gestió dels esdeveniments és menor que en la gestió d'una festa major en la seva globalitat. Tanmateix, les administracions públiques han de comptar amb recursos per repensar tots els aspectes de les programacions tenint en compte aquests elements.

Com a apunt final, seguint en l'àmbit de les festes majors dels municipis, es detecten també certes activitats programades (concerts, pregó de festes, algunes activitats de cultura popular, etc.) que poden ser assenyalades com a discriminatòries, o bé, aquestes són relegades a funcions estereotipades que reforcen, en moltes ocasions, l'imaginari de les desigualtats i les violències masclistes. Caldria dur a terme un treball específic a nivell de sensibilització, emmarcada en el marc cultural i històric des del que parteixen.

- **Ordenances específiques:**

Més enllà de les mesures establertes als protocols d'actuació a les activitats festives dels municipis, no es tenen constància d'ordenances municipals específiques que abordin l'assetjament a l'espai públic. A banda del marc legal que dona cobertura als casos de violències masclistes a nivell estatal o autonòmic, existeixen altres tipus de mesures específiques que es poden portar a terme a nivell municipal. Així, les ordenances de convivència i/o civisme poden ser una eina útil per treballar a nivell local legislatiu tot allò relacionat amb l'assetjament o les agressions sexuals.

El cos de Mossos d'Esquadra del Maresme està implementant el protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci del Departament d'Interior. Aquest protocol està obert a l'adhesió de tots els municipis que ho vulgui i els diferents establiments públics i privats. L'àmbit territorial del Protocol és tot el territori de Catalunya i pot ser aplicable tant per Mossos d'Esquadra, les policies locals, els professionals de la seguretat i les entitats que s'hi adhereixin. S'ha recollit per part d'alguns municipis la dificultat amb la que s'han trobat per adherir-se a l'esmentat protocol, degut a l'exigència de disposar de certs recursos i eines difícils d'assolir pel propi municipi.

Cal considerar la revisió de la normativa municipal i comarcal per poder cobrir aquestes situacions també a nivell normatiu, i, així, superar els obstacles que sovint dificulten la gestió institucional d'aquest tipus d'agressions o assetjament.

Taula resum

	ASPECTES POSITIVS	ASPECTES A MILLORAR
PROTOCOLS DE VIOLÈNCIES SEXUALS I LGTBI-FÒBIQUES PER FESTES MAJORS DE MUNICIPIS.	<ul style="list-style-type: none"> - Alguns municipis han elaborat protocols per l'abordatge de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques, tot i que de manera desigual al territori. - L'elaboració d'un protocol marc a nivell comarcal es considera una iniciativa positiva per l'impuls i reforçament d'aquest tipus d'iniciatives per als municipis que componen a la comarca del Maresme. - Mossos d'Esquadra del Maresme, aplica/implementa el protocol de seguretat contra les violències sexuals en els entorns d'oci, fent un treball d'apropament d'aquest protocol als municipis del Maresme perquè s'hi adhereixin. 	<ul style="list-style-type: none"> - La manca de recursos econòmics i professionals és un dels motius que ha pogut dificultar l'aplicació de protocols a diversos municipis. - La manca d'experiències i bones pràctiques en l'aplicació de protocols és un altre dels motius als quals s'al·lega el fet de no haver engegat cap iniciativa d'aquest tipus. - Cal aprofundir en la conscienciació i responsabilització col·lectiva per a treballar i incloure els protocols de violències masclistes i LGTBI-fòbiques en tots els espais. - Valorar i conèixer quina és la situació dels municipis amb el protocol de seguretat contra les violències sexuals en els entorns d'oci.
SENSIBILITZACIÓ	<ul style="list-style-type: none"> - Existeix una gran diversitat de campanyes en els diferents municipis que componen la comarca, amb diverses estratègies i mitjans de sensibilització i visibilització. - Es considera que la publicació de casos de violència que es donen en contextos festius és un element més que suma a la sensibilització de la població i visibilitza la necessitat de l'aplicació de mesures de prevenció i resposta. - Existeix un gran nombre d'iniciatives tant a nivell municipal com comarcal que va dirigit a la sensibilització en 	<ul style="list-style-type: none"> - La sensibilització es preveu com un dels camps on cal fer un major esforç en l'abordatge de les violències masclistes i les seves manifestacions en forma de violències sexuals i LGTBI-fòbiques implicant tots els agents que participen de l'organització d'espais d'oci. - En alguns municipis cal seguir treballant cap a la unitat entre administracions públiques i col·lectius de base per a consensuar discurs i estratègies.

	<p>períodes concrets de temps, com són les diades associades a la dona i LGTBI.</p> <p>- Existeixen recursos comarcals a l'abast dels municipis per a desenvolupar iniciatives pròpies, tant en el marc d'educació formal com en campanyes pròpies.</p>	<p>- Existeixen diversos municipis en els quals no consta que s'hagi fet cap campanya, normalment coincidint amb els municipis amb menys habitants.</p> <p>- Es detecten poques iniciatives de sensibilització per l'abordatge de les violències masclistes en l'entorn d'oci nocturn de gestió privada.</p>
FORMACIONS	<p>- Des dels departaments d'igualtat, feminismes, SIAD i LGTBI dels diferents municipis es realitzen formacions sobre les violències sexuals i LGTBI-fòbiques i totes les seves conseqüències.</p>	<p>- Es detecta una necessitat de reforçar les competències del personal de l'administració en matèria de violències masclistes des d'una perspectiva global i no tan sols centrada en les violències que es produeixen en l'àmbit de la parella o ex parella.</p>
URBANISME	<p>- Alguns municipis han engegat exploracions del territori amb perspectiva de gènere per tal d'identificar les zones d'especial atenció.</p>	<p>- Es detecta una necessitat de conèixer quines són les dinàmiques d'oci i la cultura de festa per part de la població jove a nivell municipal.</p> <p>- És necessari avaluar l'urbanisme de tots els municipis així com tenir en compte els emplaçaments dels espais de Festa Major des d'una perspectiva de gènere.</p>
ESPAIS I MOBILITAT	<p>- Es detecta la principal tendència de l'ús del transport privat per als desplaçaments cap a altres municipis.</p>	<p>- S'identifiquen mancances en el transport públic intermunicipal, especialment en horari nocturn.</p> <p>- Es fa necessari revisar les zones de desplaçament i entorns dels espais d'oci, la seva il·luminació i accessibilitat.</p>
PROGRAMACIÓ	<p>- Alguns dels protocols ja existents destaquen la importància de la programació per a realitzar esdeveniments no sexistes.</p>	<p>- Cal transversalitzar la perspectiva de gènere en el disseny de totes les programacions d'oci: major presència de dones i col·lectius LGTBI, discursos no sexistes o discriminatoris i activitats inclusives.</p>

ORDENANCES ESPECÍFIQUES	- No existeix cap instrucció específica per a abordar l'assetjament sexual.	- Generar ordenances específiques a tots els municipis que recullin en el marc legislatiu les agressions sexuals a l'espai públic o espais d'oci.
------------------------------------	---	---

5.2.3 Àmbit detecció

- **Logística dels protocols als espais d'oci: agents de detecció i espais de seguretat:**

En l'intercanvi d'experiències en protocols de violències masclistes i/o violències sexuals i LGTBI-fòbiques a festes majors, alguns municipis han narrat la seva experiència en la implementació d'aquests a través de punts fixes, d'altres a través d'agents itinerants o bé en un model que incorporava les dues figures. Des dels dos models s'han dut a terme tasques de sensibilització i prevenció, com d'acollida i acompanyament en casos de detecció de situacions d'assetjament o agressió o bé quan aquestes han estat reportades directament a les persones responsables. La iniciativa es considera positiva de cara tant a la prevenció com a la detecció.

Alguns municipis com Mataró, Sant Andreu de Llavaneres, Calella o Cabrera de Mar, han dut a terme contractacions d'entitats professionalitzades externes per a desenvolupar aquestes tasques, generant espais de coordinació entre aquestes i l'Ajuntament. D'altra banda, municipis com Canet de Mar o Argentona parteixen d'un model mixt en el qual es duen a terme intervencions des de la col·laboració entre l'Ajuntament i els col·lectius feministes locals i altres que ho han portat a terme només amb professionals del municipi. Com ja s'ha assenyalat, la col·laboració amb entitats o col·lectius locals es considera molt encertada, no obstant, es relata que el caràcter de voluntarietat sovint pot resultar complicat de gestionar amb l'exigència que requereix la funció. En la mateixa línia, s'ha detectat en alguns municipis la manca de formació o recursos per a aquestes persones voluntàries, que assenyalen la necessitat de més formacions específiques en la matèria.

A més dels/les agents itinerants, existeixen altres agents que jugaran un paper clau en la detecció d'agressions en els espais d'oci, tals com: personal de les barres, personal de les entitats i/o associacions implicades en l'esdeveniment, agents de seguretat privada o cossos policials. En alguns dels casos explorats, hem observat que s'ha format a aquests altres agents clau per fer la detecció de casos, sobretot posant èmfasi en les entitats organitzadores de les festes majors. Aquest aspecte és fonamental per tal de poder dur a terme una intervenció real, ja que sovint les

situacions són en espais no fàcilment identificables per les persones encarregades, però sí més properes a altres espais de barra, escenaris, sanitaris, etc.

En el cas de detectar una situació d'agressió, una de les mesures previstes és la de l'acompanyament a la persona agredida a un espai de seguretat integrat a l'espai d'oci. Aquest pot esdevenir a través d'una carpa situada en un espai adjacent al punt fixe, o bé buscar algun altre espai tranquil proper a la festa per a poder dur a terme els acompanyaments quan sigui necessari. Aquest aspecte és fonamental per tal de dur a terme una bona intervenció en clau d'atenció, de manera que és aconsellable contemplar el format adequat per oferir-lo en cada festa i preparar-lo amb antelació.

- **Coordinació:**

La coordinació en els protocols de violències masclistes en els espais d'oci es contempla com a element clau per poder gestionar efectivament els circuits planificats. En aquest àmbit hi juga un gran paper la formació i la informació donada a les parts involucrades.

És important partir d'un bon circuit preestablert, en el qual tots els/les agents tinguin clares les seves funcions i mecanismes de coordinació amb la resta d'agents i/o espais.

En aquest sentit, veiem com a nivell comarcal existeix, com a marc de referència el Protocol Comarcal per l'Abordatge de les Violències Masclistes, des del que s'ha elaborat la guia de recursos comarcals⁵ per treballar la violència masclista en la prevenció, detecció i actuació.

En els casos en els quals es contracta una entitat externa per a participar de la intervenció, es recomana dur a terme reunions de coordinació prèvies entre aquestes i els/les altres agents participants de la festa per a poder acabar de consensuar les activitats així com les necessitats específiques de cada esdeveniment.

- **Formació:**

Tal i com s'ha posat de manifest anteriorment, el coneixement dels diferents circuits d'actuació en la detecció d'agressions resulta de gran importància, no obstant, aquesta detecció no és possible si no s'obtenen uns coneixements previs que entrenin la nostra mirada en el camp de les agressions

⁵ enllaç guia

<https://www.ccmarsme.cat/wp-content/uploads/2021/05/GUIA-PROTOCOL-COMARCAL-DEL-MARESME-PER-A-LABORDATGE-INTEGRAL-DE-LA-VIOLENCA-MASCLISTA-actualitzada-23-02-211.pdf>

enllaç mapa

<https://www.ccmarsme.cat/wp-content/uploads/2021/05/MAPA-DEFINITIU-AMB-SERVEIS.pdf>

masclistes. En aquest sentit, s'ha tingut constància dels mecanismes emprats per alguns municipis del Maresme per oferir formacions prèvies a les intervencions en espais d'oci. Tot i així, sí que s'ha recollit, a través de les entrevistes a joves de col·lectius de base, la necessitat de reforçar-les tant pel que fa a eines i recursos per a l'actuació, com per a consensuar mecanismes i estratègies de prevenció.

A banda, es destaca el fet d'incloure a les formacions a altres agents claus com poden ser els cossos policials, el personal sanitari o el personal de la seguretat privada. També a altres figures que intervenen en altres espais d'oci, com per exemple a educadors/es – de l'àmbit de l'educació formal o informal - o personal de locals privats.

- **Registre de situacions detectades:**

En aquest camp, s'han engegat diversos registres d'agressions en els protocols que s'han posat en marxa a través de formularis diversos en cada municipi. Es considera interessant poder fer un formulari estandarditzat a la comarca i alhora, recollir les dades sociodemogràfiques de les persones a qui s'ofereix informació i/o sensibilització, per tal de poder identificar els perfils de població d'aquelles persones més interessades en les funcions i discursos de les intervencions.

Tot i així, es percep una infrarepresentació de les agressions que es puguin haver produït als espais de festa, entenent el caràcter invisible o normalitzat de moltes de les violències sexuals per una banda, o el discurs culpabilitzador o revictimitzador cap a les persones que les reben, per l'altra. Cal afegir que no existeix cap registre de situacions de violències LGTBI-fòbiques, fet que possiblement demostra que hi ha manca de sensibilització i de perspectiva LGTBI en els espais d'oci amb les problemàtiques específiques que presenta aquest col·lectiu, així com la necessitat de teixir un discurs que pugui acollir-les.

Per acabar, cal afegir que fruit de la sensibilització, es recullen moltes denúncies de situacions viscudes amb anterioritat, fora del context de l'espai d'oci. La manca d'accés a altres espais d'atenció i informació per a dones joves, que s'abordarà més endavant, podria ser un factor més que expliqui aquesta situació.

Taula resum

	ASPECTES POSITIUS	ASPECTES A MILLORAR
	- Es constaten diferents estratègies per la detecció pel que fa als diferents agents que la realitzen: a través de l'externalització d'entitats	- Existeix, en alguns casos, certa indefinició dels rols que han de jugar els diferents agents que estan involucrats en la detecció, fruit de

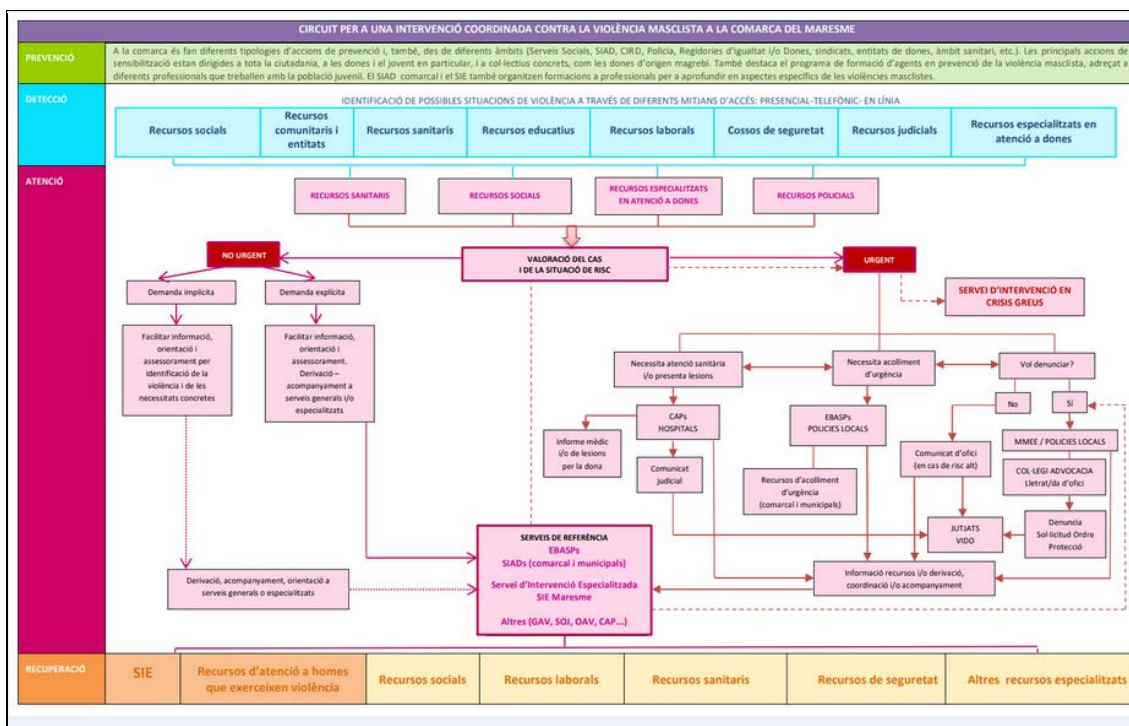
<p>LOGÍSTICA DELS CIRCUITS D'INTERVENCIÓ I ATENCIÓ DELS PROTOCOLS ALS ESPAIS D'OCI.</p>	<p>expertes o el voluntariat municipal.</p> <p>- Es compta amb els diferents agents que participen de l'organització, coresponsabilitzant-los i sensibilitzant-los en el camp de la detecció.</p> <p>- La figura dels agents preventius o parelles itinerants, es veu com a una mesura molt recomanable per la detecció de situacions d'assetjament, i sobretot de cara a la sensibilització de les persones que gaudeixen de la festa.</p>	<p>la manca d'implicació o formació en la matèria.</p> <p>- En alguns municipis cal desenvolupar circuits i mecanismes específics en base a les seves necessitats.</p>
<p>COORDINACIÓ</p>	<p>- Existeixen municipis on hi ha una clara col·laboració i coordinació entre tots els agents participants de les festes.</p>	<p>- Es detecten, en alguns casos mancances en la planificació i consens amb antelació de la coordinació entre tots els agents i rols a desenvolupar.</p>
<p>FORMACIÓ</p>	<p>- Voluntat d'algunes entitats i col·lectius de base per a formar-se i prendre papers més actius en la detecció de situacions de violències sexuals i LGTBI-fòbiques als espais d'oci.</p>	<p>- Instaurar les formacions a tots els agents organitzadors com quelcom imprescindible per a poder donar sentit a la intervenció i arribar a dur a terme una detecció real.</p>
<p>REGISTRE DE LES SITUACIONS DETECTADES</p>	<p>- Els municipis que contracten entitats externes tenen registres de les situacions detectades o reportades, fet que permet fer un apropament a la realitat existent.</p>	<p>- Existeix una infrarepresentació de situacions d'assetjament o agressió reportades.</p> <p>- Manca d'identificació del col·lectiu LGTBI amb els mecanismes de detecció.</p> <p>- Es detecta una mancança d'espais on es puguin reportar i registrar els diferents episodis de violència de la població jove, més enllà dels espais d'oci.</p>

5.2.4 Àmbit d'atenció i recuperació

- **Circuit d'atenció en situacions d'agressió :**

Els serveis existents en l'atenció i la recuperació de situacions de violències masclistes que consten per aquest anàlisi són aquelles que figuren com a serveis públics. En aquest camp, l'atenció ve donada principalment per l'**Equip Bàsic d'Atenció Social Primària (EBASP)**, els **Serveis d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD)** en el cas de violències contra les dones i el **Servei d'Atenció Integral LGBTI (SAI)** en les violències LGTBI-fòbiques, **Servei d'Intervenció especialitzada (SIE)** a Mataró-Maresme, a més dels **cossos de seguretat i serveis sanitaris**. Destacar que hi ha un gran treball de sensibilització realitzat en l'àmbit comunitari, més enllà de les violències de parella i ex parella. Cal dir també, que ja existeixen serveis d'atenció i recuperació i que les professionals estan sensibilitzades en diferents àmbits de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques.

En el PCAVM del Maresme (2019) podem extreure el següent circuit estipulat per una intervenció coordinada:

Font: Guia- Protocol comarcal del Maresme per l'abordatge integral de la violència masclista

La comarca disposa de serveis d'atenció a les dones (SIAD) i un SIE (Servei d'Intervenció Especialitzada). Els SIAD ofereixen atenció i assessorament i el SIE ofereix teràpia i recuperació

(tot i que hi ha SIAD's que també ofereixen teràpia). Hi ha el SIAD Comarcal (el Consell Comarcal del Maresme) i els SIAD municipals. Els municipis de més de 20.000 habitants disposen d'un SIAD propi (Mataró, El Masnou, Premià de mar, Vilassar de Mar, Pineda de Mar i Calella-Calella té poc menys de 20.000 habitants-). El SIAD Maresme s'adreça a la població dels municipis de menys de 20.000 habitants. A més, hi ha alguns ajuntaments de menys de 20.000 habitants (pocs) que han creat punts d'atenció o tenen una figura d'atenció psicològica (Montgat, Argentona, Canet de Mar, Sant Pol de Mar, Premià de Dalt, etc.). Els SIAD no atenen exclusivament, tot i que majoritàriament sí, violència masclista; atenen qualsevol problemàtica que pateixi la dona pel fet ser dona.

El SIE Maresme està adreçat a les dones de la comarca independentment del nombre de la població, atén a totes les violències, incloent-hi les violències sexuals. Però no cobreix tota la demanda que hi ha a la comarca ni està inicialment destinat a atendre les violències sexuals. Hi ha una manca de serveis d'atenció a les violències sexuals a la comarca.

El SIAD Maresme ofereix atenció itinerant, en tres punts de la comarca (Mataró, Arenys de Mar i Tordera), tot i que per motius de la pandèmia l'atenció presencial a Tordera no es va poder reprendre encara. Actualment, es combina l'atenció telefònica amb l'atenció presencial.

El SAI Maresme (Servei d'Atenció Integral LGTBI) està dirigit als municipis de menys de 20.000 habitants, la resta poden tenir un SAI propi. Actualment hi ha 5 SAI a la comarca, Un SAI comarcal i quatre municipals, Mataró, el Masnou, Premià de Mar i Pineda de Mar.

Pel que fa als dispositius despleats en els protocols per festes majors, s'han donat situacions en les que s'ha precisat d'atenció a la o les persones agredides. Aquest tipus d'atenció contempla l'acompanyament de la persona afectada a nivell emocional, legal en el cas que es vulgui interposar una denúncia o posar en coneixement als cossos de seguretat i sanitaris en el cas que es precisi. Per tant, els principals actors que intervenen en l'atenció a aquests casos són el personal que es troba en els punts d'informació i suport i/o parelles itinerants; els cossos de seguretat i els serveis sanitaris. Tanmateix, no cal oblidar que existeixen encara municipis en els quals no es posen en marxa dispositius d'atenció ens els espais d'oci, com el punt lila, de manera que es dificulta l'atenció a aquest tipus de violències masclistes, en forma de violències sexuals o LGTBI-fòbiques, que moltes vegades no entraran per cap altre circuit si no existeix un punt d'atenció al propi espai d'oci.

Finalment, també es comenta que en matèria d'atenció i recuperació existeixen coordinacions tant a nivell comarcal com municipal (xarxa d'atenció a les violències masclistes) que inclouen diferents serveis. Així, quan es dona una situació de violència, serveis socials atendria la demanda del/les professionals que hagin fet la petició. A aquest nivell, hi ha diverses opinions al respecte,

i mentre que en alguns casos aquest circuit s'ha valorat com a eficient, en d'altres s'ha valorat com insuficient o no adequat a la demanda explicitada. En aquest darrer sentit, a nivell municipal es detecten diferents Punts d'Atenció a la Dona (Montgat, Argentona, Dosrius, Canet de Mar, Sant Pol de Mar i Palafolls), que ofereixen un circuit proper i accessible, de forma coordinada i transversal.

- **Serveis de recuperació:**

Pel que fa a la recuperació en el camp de les violències masclistes, els principals recursos públics dels quals es disposa són: Els Serveis d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) que fan recuperació, Els Serveis d'Atenció integral LGTBI (SAI), Els Servei d'Intervenció Especialitzada (SIE) o bé els serveis d'atenció psicològica que es deriven dels EBASP.

En la mateixa línia que els serveis d'atenció, observem diferents serveis a nivell municipal que aborden la recuperació des de diversos nivells, trobant serveis d'acompanyament psicològic, espais grupals, atenció terapèutica individualitzada, entre d'altres. Aquests s'incorporen dins els circuits municipals, facilitant-ne l'accés a la població. Així mateix és interessant que aquests serveis municipals puguin abordar situacions de violència en els espais d'oci nocturn, assumint les seves característiques específiques i les necessitats de recuperació que se'n poden derivar.

Més enllà d'aquests recursos, s'ha manifestat poc coneixement d'entitats al territori que treballin en la recuperació de persones que hagin viscut situacions de violència masclista a l'àmbit comunitari. Tot i que es relata que des dels serveis públics no es poden fer derivacions com a tal a entitats privades per qüestions de transparència i greuge comparatiu, però si a les entitats sense ànim de lucre. Es considera també útil tenir un llistat disponible d'entitats que abordin les violències masclistes i LGTBI-fòbiques al territori.

- **Formacions:**

Per tal de fer l'atenció i acompanyament de persones que han patit una situació de violència masclista es requereix de certs coneixements previs, tant pel que fa a l'acompanyament emocional, com legal o sanitari. En aquest sentit, la formació és un element imprescindible per les professionals que treballen en aquest camp. Si bé es desconeix el nivell de formació específica dels i les professionals amb expertesa en cadascun dels serveis, des del Protocol Comarcal per l'abordatge integral de la Violència Masclista del Maresme (2019), com des del protocol de les violències sexuals en entorns d'oci del Departament d'Interior, es fomenten les formacions interdisciplinàries i el compromís per l'actualització en coneixements i tècniques d'atenció.

Tot i que es disposa de personal qualificat en la matèria dins dels serveis públics específics, cal parar també atenció a aquelles persones que intervenen en el desplegament de protocols a espais d'oci. Així, les sessions formatives que es duren a terme per la implementació de protocols contemplen aquest apartat, tenint en compte aspectes tals com: respecte de la voluntat de la persona agredida, possibilitat de denunciar, dret a atenció sanitària, recollida d'informació, etc.

Taula resum

	ASPECTES POSITIVS	ASPECTES A MILLORAR
CIRCUIT D'ATENCIÓ EN SITUACIONS D'AGRESSIÓ	- Es disposa de circuits clars i concrets per l'atenció a situacions de violència masclista que són vigents en l'actualitat.	- L'accessibilitat territorial per a les dones joves és complicada i en ocasions poc disponible. - No existeix cap circuit concret per les situacions que es puguin donar en l'àmbit comunitari pel que fa a les situacions d'assetjament i agressió sexual, més enllà de l'atenció que es fa des dels protocols desplegats per les festes majors.
SERVEIS DE RECUPERACIÓ	- Existeixen serveis de recuperació i acompanyament públics adreçats a dones i col·lectiu LGTBI. - A nivell municipal existeixen múltiples enfocaments dels processos d'atenció i recuperació, oferint serveis i espais diversos.	- Es veu necessari ampliar el llistat de recursos tenint en compte les iniciatives privades i les entitats que treballen en aquest camp, per facilitar l'accessibilitat i derivació.
FORMACIONS	- Les formacions en l'atenció a les situacions de violències masclistes són un element fonamental per la òptima gestió del cas. - Existeix un compromís interdisciplinari per a la formació permanent en l'àmbit de les violències masclistes.	- Cal mencionar i unificar els criteris d'atenció i acompanyament que s'haurien de tractar per a l'atenció de persones que han patit algun tipus d'agressió masclista.

6 Protocol Comarcal d'Abordatge de les VM i LGTBI-fòbiques a l'espai públic i contextos d'oci

6.1 Què és el protocol comarcal per l'abordatge de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques a l'espai públic i contextos d'oci?

El Protocol per l'abordatge de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques a l'espai públic i contextos d'oci del Maresme és una iniciativa que planteja generar mesures d'acció contra la violència masclista i LGTBI-fòbia que experimenten les joves, mesures que puguin prevenir, detectar i abordar les violències masclistes en espais públics i d'oci durant tot el any.

El Protocol, doncs, s'adreça contra qualsevol agressió sexista i LGTBI-fòbica. L'objectiu principal d'aquest document és proveir d'eines al CCM i als /les diferents agents socials de la comarca per tal d'abordar les violències masclistes i LGTBI-fòbiques a esdeveniments d'oci nocturn públics des de la prevenció, la detecció, l'atenció i la recuperació. El CCM serà l'encarregat de poder fer arribar als Ajuntaments dels municipis de la comarca el protocol, per tal de que s'adhereixen a aquest i l'apliquin als esdeveniments festius del municipi. En aquest sentit cal remarcar certs aspectes que caracteritzen aquest document, li donen origen i són la base:

- El Protocol sorgeix com a mesura de lluita contra les agressions heteropatriarcal, és a dir, apunta directament a les situacions on les agressions s'exerceixen contra les persones discriminades per raó de sexe, gènere o una orientació sexual diferent a la heteronormativa. Aquest abús de poder és el que constitueixen les violències estructurals, culturals, simbòliques o directes.
- El context de festa és un lloc on es poden produir un determinat tipus d'agressions masclistes i cal detectar-les i actuar-hi. Tot i així, també és un espai que ha de permetre una presa de consciència individual i comunitària contra aquestes situacions.
- La iniciativa d'aquesta acció prové de l'Agència Catalana de la Joventut i del Consell Comarcal del Maresme, no obstant, l'esperit de la intervenció és comunitària. Es promou la implicació de professionals municipals, de les persones joves així com representants d'entitats i col·lectius feministes, de diversitat sexual i de gènere que assumeixin la implicació i la participació activa en una tasca que és responsabilitat de tothom, per tal

de visibilitzar i acabar amb les agressions masclistes, en aquest cas, en el context de festes populars.

- Les intervencions plantejades parteixen del diàleg i de la solució pacífica de les situacions a afrontar. L'actitud i el llenguatge utilitzat per les persones participants del protocol és important per evitar i trencar l'escalada de la violència, així com també ser conscients dels límits legals i personals que cada individu té.
- Aquest Protocol és un element viu, per tant, està subjecte a revisions i modificacions periòdiques que l'adaptin a la realitat juvenil existent. En aquest sentit, les avaluacions periòdiques a través del grup de seguiment seran necessàries per ampliar o aprofundir en el procés d'aplicació del Protocol, mai per a reduir-les o minimitzar-les.
- Els apartats que venen a continuació detallen cadascun dels aspectes que cal tenir en compte de cara a l'abordatge de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques en l'organització i desenvolupament d'actes festius en general organitzats a l'espai públic, no només de la Festa Major de la comarca del Maresme.

6.2 Creació i composició del grup de treball pel seguiment del protocol

La implementació del protocol exigeix del treball de diversos sectors de la societat. D'aquesta manera, caldrà la creació d'un grup de treball on hi hagi representació de persones que formin part del CCM per tal de fer-lo arribar als municipis de la comarca i col·lectius que participin en la creació de l'esdeveniment i/o tenen un paper rellevant en el desplegament del dispositiu específic del protocol en el seu municipi. La multidisciplinarietat i multisectorialitat resulten vitals en aquest tipus d'iniciativa per poder ser el màxim d'eficients en el tipus d'actuació (ningú coneix millor el sector en el qual es treballa que aquelles persones que en formen part) així com arribar a posicions de consens i treball conjunt entre les diferents parts de la realitat social del territori, provocant així un efecte de taca d'oli en les polítiques contra les violències masclistes. Tot i així, hi ha diferents elements a tenir en compte sobre les característiques d'aquesta comissió que hauran de tenir present:

a) **Persones integrants del grup:**

Algunes de les representats que s'haurien de considerar en la creació d'aquest equip són: personal tècnic del Consell Comarcal amb representació dels departaments de Joventut, Igualtat, els Ajuntaments de la comarca, i en especial, la ciutadania jove, les representants

d'entitats juvenils, dels moviments socials feministes, col·lectiu LGTBI i col·lectius organitzadors d'activitats d'oci nocturn al municipi.

b) Funcions del grup:

La principal funció d'aquest grup és vetllar per la correcta implementació dels diferents aspectes que es tenen en compte en l'aplicació del protocol i que són descrits en aquest document. Així mateix, serà el grup encarregat en avaluar els resultats de la implementació i fer propostes de millora del document als municipis que s'hi adhireixin

c) La creació del grup:

Per tal de poder garantir l'exercici de les funcions del grup, aquest s'haurà de constituir de manera permanent i continuada i fer reunions periòdiques de coordinació. Alhora, seran necessàries trobades d'avaluació i valoració dels mecanismes emprats, per tal de revisar i reajustar els objectius i accions a desenvolupar en acord amb les línies de treball delimitades. També, seria de gran rellevància poder recollir les diferents festivitats dels municipis de la comarca i amb un mínim de 6 mesos d'antelació a la festivitat a celebrar, revisar i recordar a l'Ajuntament del municipi de la necessitat d'aplicar el protocol.

6.3 Aspectes contemplats en el protocol

Per tal de construir uns espais d'oci lliures de violències masclistes i LGTBI-fòbiques cal apostar per fer incidència en cadascun dels aspectes que es contemplen a l'hora d'organitzar els esdeveniments festius d'aquestes característiques en els diferents municipis de la comarca. El CCM serà l'encarregat de revisar i recordar l'aplicació del protocol en els diferents municipis de la comarca, però l'Ajuntament del municipi serà responsable de portar a terme i aplicar els diferents aspectes dels que es desenvolupen pel compliment del present protocol.

Això vol dir incloure la mirada feminista, diversa i juvenil en els següents aspectes que es llisten a continuació, i que es desenvoluparan amb més detall en els propers apartats:

- **Programació.**
- **Accions de difusió entorn al protocol.**
- **Formació d'agents clau.**
- **Tipus d'intervenció i circuit.**
- **Espais i mobilitat.**

6.3.1 Programació

La programació de les activitats culturals i d'oci és un dels aspectes a contemplar davant la possible existència de missatges i imatges sexistes que es poden donar a través d'elles, o per la infrarepresentació que hi poden tenir les dones o el col·lectiu LGTBI. En aquest sentit, una programació elaborada sense tenir en compte la perspectiva de gènere, pot fer minvar la força o fins i tot deslegitimar accions paral·leles que es vulguin fer en l'abordatge de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques.

Per tal de crear programes festius i culturals sota la mirada feminista, **el grup que vetlla per la correcta aplicació del protocol haurà de supervisar els diferents aspectes que s'inclouen en aquest apartat**, i que defineixen una programació lliure de violències masclistes.

A continuació es detallen un seguit de **requisits i recomanacions que haurà de tenir en compte tota entitat, col·lectiu o organització a l'hora de programar esdeveniments culturals festius**. Els requisits són aquelles premisses que són d'obligada implementació, i per tant, en cas de no complir-se no es podrà portar a terme l'activitat.

Requisits necessaris per poder realitzar l'esdeveniment	Recomanacions a tenir en compte a l'hora de realitzar l'esdeveniment
<ul style="list-style-type: none">• Establir les mesures necessàries per garantir espais de festa lliures d'agressions masclistes. L'ús de la imatge i el llenguatge emprat per la programació i difusió de l'activitat serà lliure de sexismes.• A l'hora de contractar a personal professional (artistes, tècnics/es, etc.), s'haurà d'incloure en el contracte una clàusula de compromís a no manifestar cap tipus de conducta ni missatge masclista. En cas de no existir contracte es crearà de totes maneres una clàusula de	<ul style="list-style-type: none">• En tot moment s'haurà de vetllar per donar visibilitat al treball artístic femení i del col·lectiu LGTBI que tingui en compte la diversitat cultural, d'identitats de gènere, de cossos, etc.• Tenir en compte mesures extraordinàries a l'hora de programar activitats que es puguin considerar d'elevat risc d'agressions per les característiques que reuneix. Per tal de concretar si l'activitat pot ser susceptible de precisar aquestes mesures és recomanable contactar amb les tècniques de l'Ajuntament vinculades a l'àmbit d'Igualtat.

compromís i conforme tenen coneixements del protocol d'actuació.	
--	--

6.3.2 Recursos a tenir en compte

Per tal de poder garantir els requisits i recomanacions expressades en aquest apartat, a continuació es detallen una sèrie de recursos a tenir en compte:

a. **Punts d'informació i assessorament per tenir present durant els esdeveniments festius lliures de violències masclistes i LGTBI-fòbiques:**

Aquest llistat cal que contempli de forma fixa els serveis de caràcter comarcal, podent ser ampliat i reforçat amb d'altres serveis municipals adients en cadascuna de les festivitats (CAP, tardes joves, entitats locals, etc.). Alhora, pot ser interessant comptar amb informació dels circuits i/o serveis per tal de repartir a les persones participants de la festa, fent un apropament d'aquest serveis arreu del territori.

SERVEI	ADREÇA	TELÈFON	MAIL
Serveis i Punts d'Informació i Atenció a les Dones:			
SIAD Maresme	Plaça Miquel Biada, 1 Mataró	937411622	siad.maresme@ccmaresme.cat
CIRD Mataró	C/ Cosme Churruga, 88 Mataró	937022812	siad@ajmataro.cat
CIRD El Masnou	C/ Barcelona, 5 El Masnou	935571870	cird@elmasnou.cat
SIAD Pineda de Mar	C/ Riera, 31 Pineda de Mar	937671560 (ext 6)	siad@pinedademar.org
SIAD Premià de Mar	C/ Joan XXIII, 2-8 Premià de Mar	937417447	siad@premiademar.cat
SIAD Vilassar de Mar	C/ Santa Eulàlia, 40 Vilassar de Mar	937540500	siad@vilassardemar.cat
PIAD Montgat	C/ Pare Claret, 99 Montgat	934690808	mgt.piad@montgat.cat
SIAD Argentona	C/ Gran, 59 Zona planta Argentona	937974900	igualtat@argentona.cat
SIAD Calella	C/ Sant Pere, 152 planta baixa	674913094	siad@calella.cat

	Calella		
SIAD Laboral (CCOO Vormaros)	C/ Castaños, 120 Mataró	937415340	
Altres serveis municipals d'atenció a la dona:			
Espai Dona Dosrius	Passatge Bellonc, 3 Baixos Dosrius	937918014 (ext.4)	espaidona@dosrius.cat
Servei d'atenció psicològica Canet de Mar	C/ Narcís Monturiol, 3 Serveis Socials. Canet de Mar	93 795 46 79	canet.igualtat@canetdemar.cat
Servei d'Atenció psicològica de Sant Pol de Mar	Plaça de la Vila, 1 Plaça de la Vila, 1, 08395 Sant Pol de Mar	937 60 04 51	anna.puig@santpol.cat
Servei d'atenció integral LGTBI (SAI):			
SAI Maresme	Plaça Miquel Biada, 1 Mataró	937411622	sai.lgtbi@ccmaresme.cat
SAI Mataró	C/ Cosme Churruca, 88 Entrada Passatge dels Telers Mataró	93 702 28 12	info.cird@ajmataro.cat
SAI Masnou	Roger de Flor, 23 El Masnou	93 557 18 70	sai@elmasnou.cat
SAI Premià de Mar	Carrer del Nord, 60 Premià de Mar	93 741 74 00	igualtat@premiademar.cat
SAI Pineda de Mar	Carrer de la Riera, 31, Pineda de Mar	93 767 15 60, extensió 6	sai@pinedademar.org
Servei d'intervenció especialitzada (SIE):			
SIE Maresme i Mataró	C/ Cosme Churruca, 88 Mataró	93 796 13 00	dir.siemaresme@fsyc.org

b. Llistes de reproducció musicals lliures de violències masclistes i LGTBI-fòbiques:

- Base de dades de Fusa Activa:
<http://fusaactiva.blogspot.com.es/>

- Dones feministes que fan música:
<https://www.nodo50.org/xarxafeministapv/?Mujeres-Feministas-que-hacen>
- Llista de reproducció creat per l'Institut Basc de la Dona 'Beldur Barik':
<https://open.spotify.com/user/beldurbarik/playlist/5nOPQI8ZNgz49sk4OynV6a>

6.3.3 Accions de difusió entorn al protocol

La creació d'accions per la difusió que acompanyi la implementació del protocol, en cadascun dels municipis que s'hi adhereixin, resulta imprescindible pel que fa a la part preventiva de la iniciativa, en tant que és una mesura sensibilitzadora cap a la ciutadania i dona a conèixer els dispositius i serveis a disposició per tal de combatre possibles casos d'agressions. Els tres elements clau que s'han de tenir en compte per la seva elaboració seran: el missatge, la imatge i la estratègia de difusió. Alguns dels elements a tenir en compte

a) **Missatge:** el missatge a transmetre ha de ser directe i de fàcil reconeixement per la població en la seva al·lusió a les violències masclistes i LGTBI-fòbiques. En aquest sentit, l'eslògan escollit serà clau per fer arribar el missatge desitjat. Així, aquest ha de fer referència a temes relacionats al consentiment o altres elements contraris a l'ideari patriarcal. En aquesta línia, es valoren molt positivament aquells missatges formulats en positiu.

b) **Imatge:** la imatge escollida ha de tenir un lligam amb el missatge emprat. A més, es pot prendre en consideració l'ús del mateix color i representació gràfica per tot el material que es generi de cara a ser fàcilment associat a la campanya.

c) **Estratègia de difusió:** aquesta haurà d'anar dirigida a tots els col·lectius que formen la realitat social de cada municipi, en especial a la joventut com a receptors i receptores finals. Algunes de les idees que es poden portar a terme són:

- Enviar cartes a comerços i establiments d'oci del municipi en qüestió informant de la campanya.

- Reservar espais als centres educatius, on es pugui fer difusió de la campanya i dels elements que hi van associades.
- Enviar una carta informativa a les famílies de persones menors informant de la campanya i l'existència del Protocol.
- Donar visibilitat al decàleg dels diferents elements a tenir en compte per la construcció de festes lliures de violències masclistes i LGTBI-fòbiques que sigui una versió resumida d'aquest document, de cara a difondre'l entre els diferents agents que participen de l'organització de l'esdeveniment.
- Generar materials específics: cartells, xapes, polseres per gots, gots amb el missatge, etc.
- Visibilitzar punts estratègics de la comarca o els municipis amb missatges feministes i lligats a la campanya. Alguns exemples són: crear un *graffiti* de la campanya a alguna paret estratègica de la ciutat, pintar missatges al terra als diferents itineraris de la festa, projectar imatges fixes a espais clau, instal·lar cartells a les entrades de les ciutats posicionant la ciutat com a territori antimasclista, etc.
- Planificar activitats específiques que girin entorn a la campanya. Un exemple pot ser un taller d'autodefensa feminista o la creació d'un *photocall* per reivindicar missatges feministes i lligar-ho a les xarxes socials, com s'ha dut a terme en altres ocasions al municipi.
- Crear material audiovisual específic. En aquest es podria comptar amb la implicació dels veïns i veïnes de la ciutat així com amb diferents personalitats mediàtiques de la comarca del Maresme, o que exerceixin algun tipus de lideratge o representativitat de col·lectius diversos. Un exemple (d'entre molts altres) de contingut a transmetre en el material audiovisual és la escenificació d'allò que constitueixen les violències masclistes més naturalitzades, invisibles i amb major presència als espais d'oci, centrant-se en les violències de caràcter sexual i LGTBI-fòbic.

6.3.4 Formació a agents clau

Per tal d'assegurar la correcta implementació del protocol caldrà que tots els/les agents que juguen un rol clau i actiu en l'organització d'esdeveniments festius en el municipi de la comarca tinguin nivell mínim de sensibilització vers les violències masclistes i LGTBI-fòbiques, com tenir clar l'existència del protocol per tal d'incloure els circuits hagin de conèixer amb claredat de quina manera s'aplica el protocol. El CCM té l'encàrrec de facilitar les formacions de manera genèrica per a la comarca, però cada municipi s'haurà d'encarregar de poder desenvolupar les formacions de manera municipal per tal d'assegurar que arribi als/les agents claus implicats/des en els esdeveniments festius. Les formacions que es portaran a terme reuniran les següents característiques:

- Estaran dirigides a totes les figures que juguen un rol específic en l'organització de la festa.
- Les formacions seran de caràcter obligatori per a totes les organitzacions i persones que formin part de la gestió de l'esdeveniment. Aquestes figures són, principalment: entitats organitzadores del municipi, personal – professionalitzat o voluntari – que s'emplaça a les barres de l'esdeveniment, equips de dinamització professionals (educadors/es, personal dels centres cívics, tècnics/ques comunitàries), personal tècnic de l'Ajuntament, cossos de seguretat pública (Mossos d'Esquadra i Policia Local), seguretat privada, sanitaris/àries que intervenen a l'esdeveniment, i equip d'intervenció sensibilitzadora (Punt Lila) si s'escau.

És d'especial rellevància la preparació adient de les persones que actuen en nom dels poders públics per permetre que actuïn amb l'agilitat i eficiència necessàries per tal de complir la seva obligació amb vista a prevenir, investigar, perseguir, castigar i reparar adequadament els actes de violència masclista i protegir-ne les víctimes en compliment de l'exercici de diligència deguda de la Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008.

- Es portaran a terme dos tipus de formació diferents (veure Annex 9.4):

1^a. **Formació sobre violències masclistes i LGTBI-fòbia als espais d'oci.** Aquesta té un caràcter sensibilitzador sobre les violències masclistes a nivell genèric i es portarà a terme durant el transcurs de l'any de manera periòdica.

2ª. Formació sobre l'aplicació pràctica del Protocol a festes populars del Maresme.
Aquesta centrarà el seu contingut en l'aplicació real del Protocol pels diferents col·lectius i es portarà a terme uns dies abans de l'acte popular a celebrar.

6.4 Tipus d'intervenció i circuit

Aquest punt fa referència a la detecció i atenció de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques als espais públics i contextos d'oci. Així, en aquest apartat es defineixen els diferents col·lectius i dispositius específics que estaran en coordinació, a més de definir quin és el circuit que els correspon a cada un d'ells en cas de detectar qualsevol tipus d'agressió.

A. Col·lectius en coordinació:

A.1. Dispositiu específic:

Punt d'informació i atenció a les violències masclistes:

Punt Lila. En funció de les característiques de la festivitat es prendrà en consideració establir aquest punt en aquells espais que es considerin més oportuns, planificant estratègicament la seva ubicació segons les característiques de la festa tenint en compte elements com: il·luminació, visibilitat, accessibilitat o soroll ambiental. Aquest complirà amb l'objectiu de sensibilitzar a la població que s'hi adreci sobre les violències masclistes i LGTBI-fòbiques, informar dels recursos existents i disposar d'un espai de seguretat pel cas que s'hagin d'atendre casos d'agressió. També es pot considerar l'espai com a punt de centralització de totes les intervencions i agressions reportades durant la jornada. El personal a càrrec del punt haurà de ser constituït per un equip mínim de dues persones professionals formades en el camp dels feminismes i preparades per poder afrontar qualsevol situació d'acompanyament que es pugui derivar d'una agressió per violència masclista i LGTBI-fòbia.

Parelles itinerants. En funció de les característiques de la festivitat es prendrà en consideració establir aquestes figures en aquells espais que es considerin més oportuns. La funció principal dels/les professionals serà la de sensibilitzar al màxim de persones que estiguin en la zona d'intervenció (prèviament delimitada) en relació a les violències masclistes i LGTBI-fòbiques. Per això es pot considerar el repartiment de marxandatge específic creat en la campanya. Es mouen per tot l'espai de la festa i pels voltants, arribant a zones fosques o amagades on poden

donar-se diferents situacions d'agressió o on hi pot haver joves que no forçosament tinguin la iniciativa d'anar al punt lila. A més també portaran a terme tasques d'observació, mediació i detecció de situacions d'agressió i actuaran segons el circuit previst en cas que sigui necessari. El perfil d'aquestes persones serà el de professionals formades en àmbit dels feminismes, preparades per poder afrontar qualsevol situació d'acompanyament que es pugui derivar d'una agressió, com de poder mediar en cas necessari, sempre que sigui possible, amb la persona agressora.

A.2. Agents participants dels esdeveniments:

Serveis Sanitaris. Aquestes figures són les encarregades de proveir d'assistència mèdica a qualsevol persona que ho precisi en cas d'agressió i estaran en coordinació amb la resta d'agents contemplats en el Protocol. En cas de trasllat en ambulància, l'hospital de referència és l'Hospital de Mataró i Calella.

Personal de les entitats i barres. Les persones que formen part del teixit associatiu de la festa són corresponsables de les diferents situacions que es puguin produir als seus espais. En aquest sentit, hauran d'atendre a aquelles persones que hagin estat o estiguin sent agredides segons el circuit existent. Una persona per barra haurà d'estar formada sobre el protocol d'actuació i el circuit d'intervenció.

Seguretat privada. Les persones professionals que formen part d'aquest col·lectiu han d'estar informades sobre l'existència d'aquest protocol i en la mesura del possible buscar l'encaix oportú en els protocols propis de l'empresa privada de seguretat a través de la formació directa entorn als continguts i premisses del present Protocol. A més hauran d'estar coordinats amb la resta d'agents que formen part del dispositiu per tal de donar resposta a possibles casos d'agressió.

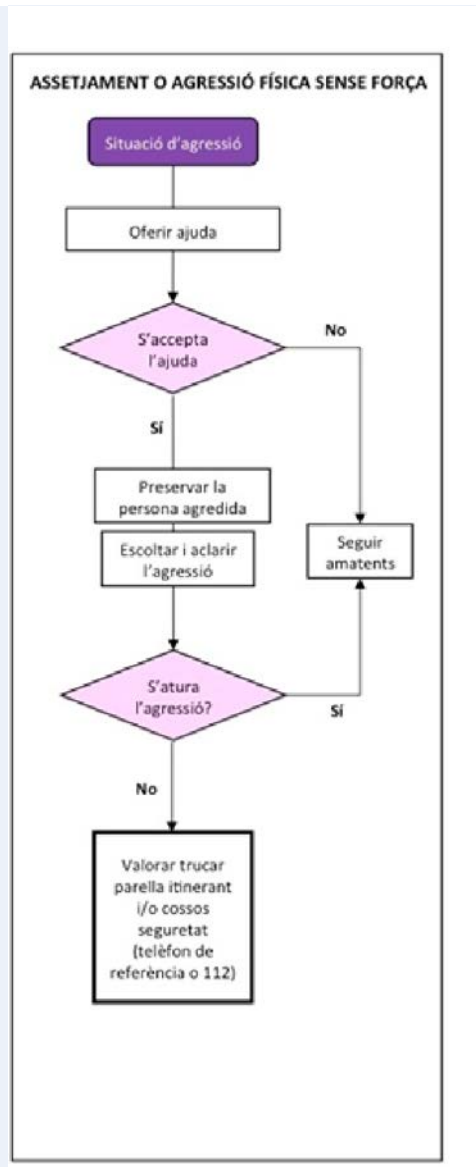
Cossos de seguretat. Aquesta figura està formada pels cossos dels Mossos d'Esquadra (des d'ara MMEE) i la Policia Local. El seu rol serà el d'atendre qualsevol situació d'agressió, assetjament o discriminació que precisi de la seva intervenció, així com el de comptar amb la figura dels/les professionals de l'àmbit de les violències masclistes de cara a assessorar i/o acompanyar emocionalment a persones que hagin pogut ser agredides (parelles itinerants i/o personal del punt d'informació i atenció a les violències masclistes). En aquest sentit, caldrà una coordinació entre els dispositius per tal de garantir l'aplicació del circuit municipal del Protocol de violències masclistes i LGTBI-fòbiques. A més, en la mesura del possible, transmetran dades d'interès

respecte situacions d'agressió ateses a la persona o persones responsables del dispositiu per tal de centralitzar tota la informació, respectant la llei de protecció de dades i el consentiment de la persona atesa.

B. Circuits davant casos d'agressió

B.1. Pauta per entitats, col·lectius, seguretat privada davant una situació d'assetjament o agressió física sense força (agressió per mitjans físics sense l'ús explícit de la força).

1. Si veiem que s'està produint una agressió o ens informem que s'està produint, ens hem d'apropar a la persona agredida i demanar-li si necessita ajuda. És important no anar només una persona, el recomanable és anar dues persones per tal de poder gestionar la situació amb major seguretat, fluïdesa i protecció.
2. Si la persona diu que NO vol ajuda, no insistirem. És important respectar la seva decisió i el temps de la persona agredida. La resposta individual de la persona agredida és totalment lliure, entenem que ha de poder actuar com vulgui davant d'una agressió. Igualment, seguirem amatents de la situació per si l'agressió no s'atura i creiem adient tornar a demanar-li a la persona si necessita ajuda.
3. Intentarem donar-li la informació necessària de les diferents vies i possibilitats que té a l'abast, procurant no ser invasives, observant si està receptiva.
4. Si diu que SÍ que vol la nostra ajuda:

1. Acompanyar a la persona agredida sense que se senti exclosa de l'espai de festa. Proporcionar un espai de seguretat preservant un espai sense la presència de l'agressor o agressors.
2. Les persones de l'entitat o col·lectiu que s'han apropat, han d'escoltar i aclarir l'agressió, esbrinar què ha passat, sense qüestionar-ne la veracitat.
3. Si la persona no atura l'agressió, valorar per l'entitat o conjuntament amb la persona agredida, si s'avis a la parella itinerant (en el cas de que existeixi) perquè doni suport de cara a resoldre la situació.
4. Si la persona continua sense aturar el seu comportament caldrà requerir la intervenció dels cossos policials, trucant al telèfon de referència de seguretat en cas que n'hi hagi, o trucar al 112.
5. Informar a la persona que té dret a interposar una denúncia.
6. Si necessita més informació sobre la denúncia o sobre entitats i recursos existents, trucar a les persones professionals o responsables o se l'acompanyarà al punt d'informació i atenció a les violències masclistes (Punt Lila). Es disposarà de díptics informatius i d'un llistat d'entitats i recursos sobre atenció en violències masclistes i agressions homòfobes.
7. Trucar a les professionals expertes o responsables en el cas que la persona agredida necessiti suport emocional després d'haver patit l'agressió i/o per l'acompanyament fins al punt d'informació i atenció si la persona agredida vol estar-se en un espai més tranquil.
8. En totes les situacions que s'acabi avisant a cossos policials seria important que es pogués donar una descripció de la persona agressora (com anava vestida, alçada, alguna característica singular,...etc.)

- En totes les situacions que s'acabi avisant als cossos de seguretat seria important que es pogués donar una descripció de la persona agressora (com anava vestida, alçada, alguna característica singular,...etc.).

B.2. Pauta per parelles itinerants

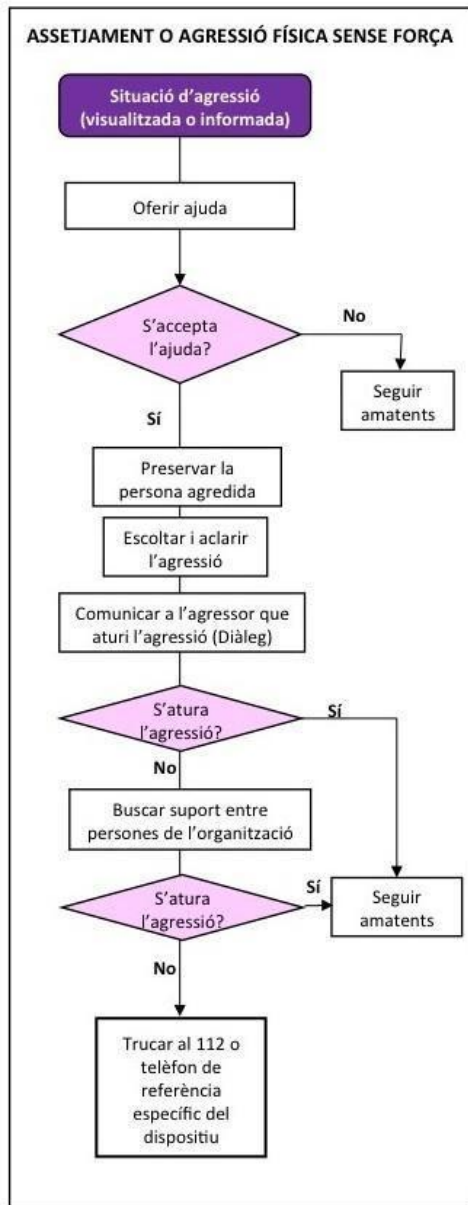
1. Observació i valoració del nivell de violència de la situació:

- Si valorem que l'agressió és amb elevada violència abans d'apropar-nos trucaríem als números dels contactes d'urgències.
- Si valorem que l'agressió és amb elevada violència, és important informar bé a la persona agredida sobre la importància de preservar, per futures proves si s'escau, els vestigis biològics que puguin haver quedat a la seva roba, i donar-li pautes i opcions de com actuar al respecte.
- Si valorem que la situació d'entrada no és d'una violència elevada, ens aproparem a la persona agredida i li demanarem si necessita ajuda.
- Informar a la persona agredida que si vol denunciar és de gran utilitat:
 - tenir la informació de la descripció de la persona agressora. En tot cas, és important que les professionals (parella itinerant), en la mesura de les possibilitats del moment, puguin recollir la descripció de la persona agressora, per si li pot ser d'utilitat en cas de que denunciï i no recordi la descripció, fruit del moment que viu.
 - tenir la informació de la descripció de possibles testimonis. És important, que les professionals (parella itinerant), en la mesura de les possibilitats del moment, puguin recollir informació i/o la descripció de les persones que puguin ser testimonis de l'agressió.
- En totes les situacions que s'acabi avisant als cossos de seguretat seria important que es pogués donar una descripció de la persona agressora (com anava vestit, alçada, alguna característica singular,...etc.).

2. Ens aproparem al lloc on està succeint l'agressió:

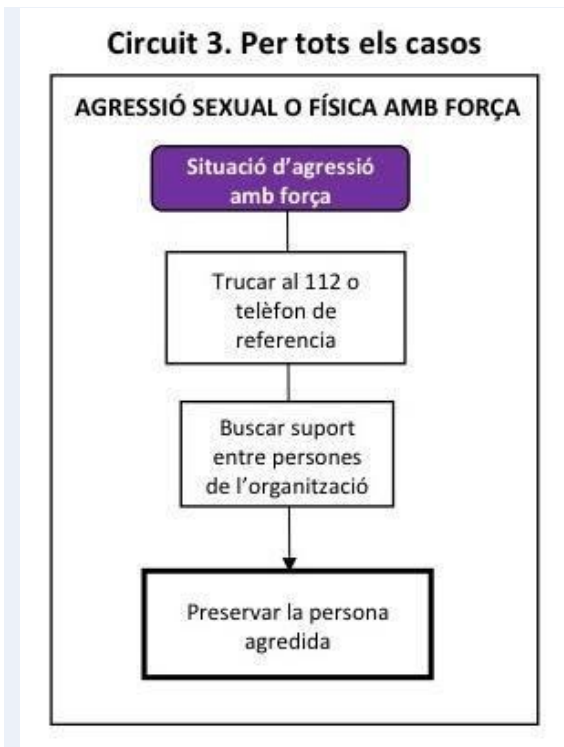
- Si la persona agressora atura l'agressió, no insistirem. Continuarem presents però pendents i amatents de la situació.
- Si la persona agressora no atura l'agressió:

Circuit 2. Parella itinerant

1. És molt important aturar l'agressió i preservar a la persona agredida. Li hem de proporcionar un espai de seguretat i apartar-la de l'agressor.
2. Avisarem al personal de la barra o altres persones de l'organització perquè vingui a donar suport.
3. Es trucarà als números dels contactes d'urgències (telèfon de referència de seguretat de la zona o al 112 per activar MMEE) .
4. Preguntar si es vol desplaçar al punt d'informació i atenció (espai de seguretat) o esperar l'ajuda on està. No deixar a la persona mai sola.
5. Informar també a la persona que té dret a interposar una denúncia i a rebre atenció sociosanitària. Si necessita més informació sobre això o sobre entitats i recursos existents. L'acompanyarem fins al punt d'informació i atenció (Punt Lila, en cas de disposar-ne) perquè la informin. Aquí es disposarà de díptics informatius i d'un llistat d'entitats i recursos sobre atenció en violències masclistes i agressions homòfobes.
6. Reportar la situació al personal de l'estand (en cas que n'hi hagi) i registrar-la a la fitxa corresponent.
7. En totes les situacions que s'acabi avisant a cossos policials seria important que es pogués donar una descripció de la persona agressora (com anava vestida, alçada, alguna característica singular,...etc.), recull de dades i descripció que permetin identificar possibles testimonis i donar pautes a la persona agredida sobre com preservar les proves biològiques que puguin haver quedat a la seva roba o pertinences.

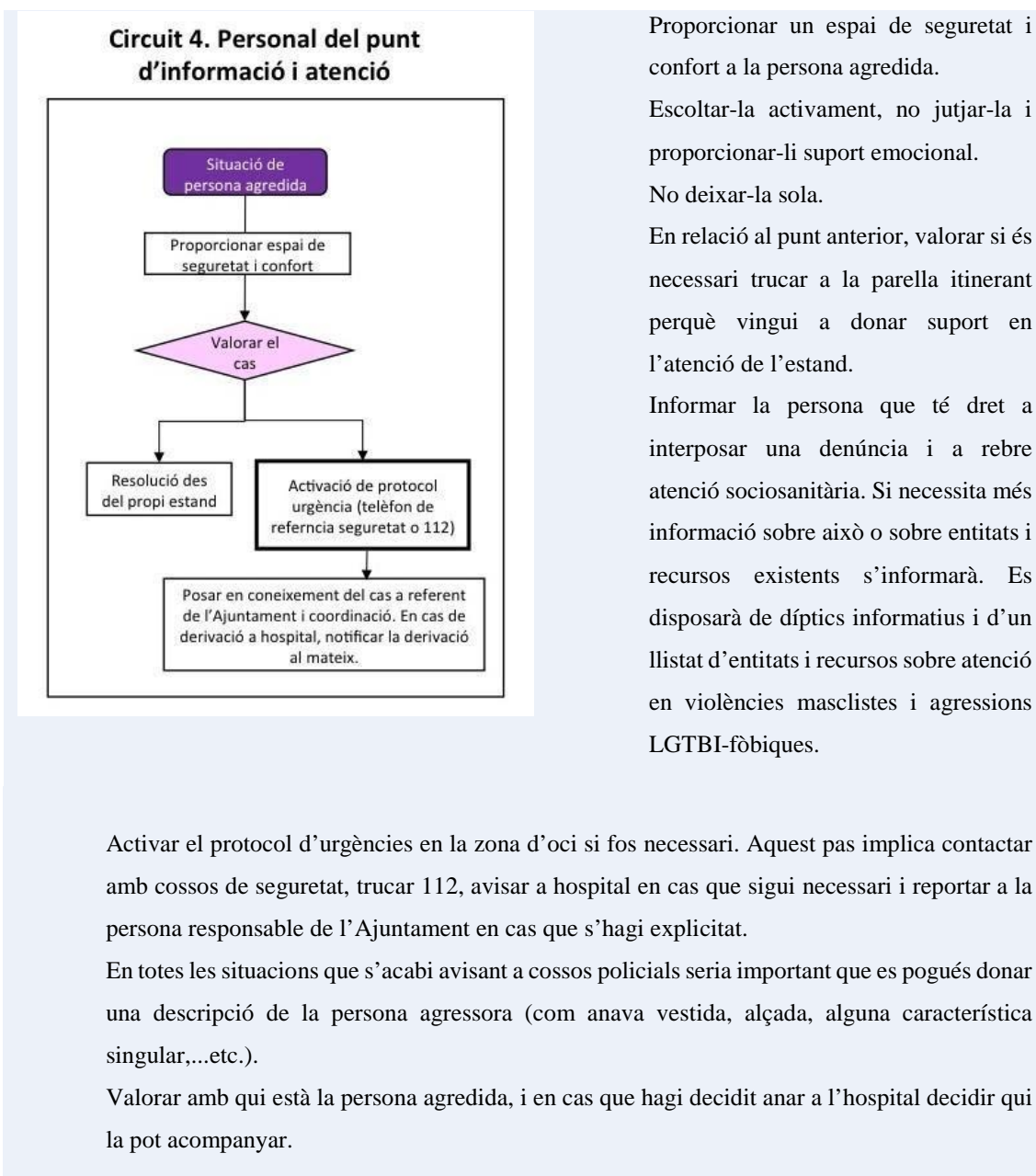
B.3. Pauta per tots els col·lectius en casos d'agressió física amb força

1. Observació i valoració del nivell de violència de la situació.
2. Si valorem que l'agressió és amb elevada violència abans d'apropar-nos trucaríem als números dels contactes d'urgències (trucar al telèfon de referència de seguretat de la zona o al 112 per activar MMEE).
3. En totes les situacions que s'acabi avisant a cossos policials seria important que es pogués donar una descripció de la persona agressora (com anava vestida, alçada, alguna característica singular,...etc.).
4. Preservar la persona agredida. Li hem de proporcionar un espai de seguretat i apartar-la de l'agressor. No deixar-la sola fins que arribi l'ajuda i valorar si està acompanyada de gent del seu entorn. Preguntar-li si vol esperar l'ajuda on està o prefereix desplaçar-se a l'estand.

B.4. Pauta pel personal del punt d'informació i atenció a les violències masclistes: Punt Lila

En el cas que arribi una persona que hagi viscut una agressió, sigui per compte propi o a través de la coordinació amb altres agents desplegats/des a la festivitat:

B.5. Elements a tenir en compte de cara a qualsevol tipus d'intervenció

- Respectar els tempos de les persones que estan vivint una situació de violència masclista o LGTBI-fòbiques.
- Informar-les en tot moment de les diferents possibilitats, vies, serveis que estan al seu abast.
- En tot moment, és la persona agredida qui decideix que vol fer amb la situació que està vivint.

Si la persona VOL posar una denúncia.

- Informar i adreçar a la persona agredida a l'Oficina d'Atenció a la ciutadania (UAC) per posar la denúncia que està al servei les 24h/dia. En cas de voler assessorament, té a disposició el Grup d'Atenció a la Víctima (GAV) dels Mossos d'Esquadra, amb un horari laboral.
- Informar que en cas de les persones menors d'edat, a Mossos d'Esquadra tenen l'obligació d'avisar a pares, mares o persones tutores legals.
- Informar a la persona que en el moment d'interposar la denúncia, té dret d'anar acompanyada d'una advocada (preferiblement experta en violències masclistes).
- En el cas de ser una agressió LGTBI-fòbica, informar en primer lloc al Punt d'Informació i Assessorament LGTBI (SAI) des del qual s'ofereix suport i atenció per a presentar i tramitar denúncies d'agressions LGTBI-fòbiques, però cal tenir present que el servei està disponible en horari laboral. També es pot informar a l'Observatori Contra l'Homofòbia: <https://och.cat/>. En cas de voler posar denúncia, cal informar a la persona agredida que aquest fet en el moment de posar-la cal que especifiqui que l'agressió ha estat donada per la seva condició (LGTBI) per tal de que sigui registrada com a odi i discriminació i no per injúries.

Si la persona NO SAP si vol o NO VOL posar una denúncia.

- Escoltar amb respecte, mostrar empatia, proporcionar-li el suport que necessiti. Esbrinar amb quin recolzament i suport compta, si alguna persona més coneix l'agressió i en la mesura del possible que la persona no marxi sola (trucar a amic/ga, familiar, etc).
- Donar-li informació sobre els serveis i entitats existents que ofereixen assessorament en contra de la violència masclista i les agressions LGTBI-fòbiques.

Si es tracta d'una agressió sexual amb penetració (anal, bucal i/o vaginal) de penis, dits o objectes, o agressió amb violència física.

- Informar, assessorar i recomanar a la persona que si ho necessita, té dret a rebre assistència mèdica encara que no vulgui o no sàpiga si vol posar una denúncia.
- Explicar-li a la persona que a l'Hospital de Mataró i Calella activaran el protocol d'agressions sexuals. Li faran un examen mèdic i, si calgués, valoraran medicació profilàctica per algunes infeccions de transmissió sexuals (ITS). Un cop duta a terme la primera atenció mèdica, i en cas que la persona manifesti la seva intenció de denunciar la situació, se l'orientarà, d'acord amb el circuit que preveu el protocol, sobre la possibilitat de fer efectiva la denúncia a la comissaria de Mossos d'Esquadra. Informar també si la persona és menor d'edat, que des de l'Hospital avisaran als pares, mares o tutors legals.
- Informar a la persona que, si ha hagut una agressió sexual amb penetració (de penis, dits o objectes), de cara a la denúncia i les proves, si es canvia de roba i/o s'ha rentat, algunes proves podrien desaparèixer. Tot i això, s'ha de respectar si prefereix fer-ho o no. Si ha estat una violació bucal, si es renta les dents, beu o menja, també es podrien esborrar algunes proves. I sobretot, s'ha de prestar molta cura i escolta cap a la persona que ha estat agredida.

Si la persona agredida és menor d'edat

- Partir de les premisses assenyalades anteriorment, respecte a les orientacions generals. Tal i com queda recollit a la Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, qualsevol tipus de violència cap a les dones contemplant també nenes i adolescents.
- Prioritzar en primera instància el benestar de la persona, partint de la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència en la que a l'article 2 s'estableix que els infants i els adolescents, amb l'objecte de demanar informació, assessorament, orientació o assistència es poden adreçar personalment a les administracions públiques encarregades d'atendre'ls i protegir-los, fins i tot sense el coneixement de llurs progenitors, tutors o guardadors, en particular si la comunicació amb aquests pot frustrar la finalitat pretesa.
- Si la persona és major de 16 anys no és necessari el consentiment dels seus progenitors/es o tutors/es legals, segons l'article 18 de la Llei 17/2020, del 22 de desembre, que modifica l'article 33 de la Llei 5/2008.

- Si la persona és major de 14 anys, és necessari el seu consentiment a l'hora de tractar amb les seves dades personals, també amb el seus progenitors, tutors o guardadors, segons l'article 7 de la Llei Orgànica 3/2018, del 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals.
- Davant d'una situació que pugui comportar un risc greu per la integritat física, psíquica o emocional per a la persona agredida, així com en situacions específicament tipificades com a delictes, trobar l'equilibri entre el dret a la intimitat i confidencialitat d'infants i adolescents, el dret dels tutors, progenitors i guardadors a ser informats així com el deure dels professionals en intervenció i diligència deguda. Caldrà valorar cada situació de forma específica d'acord amb la realitat del moment i dels recursos a disposició.

C. Registres de les actuacions

En la implementació d'aquest protocol serà altament recomanable portar a terme un registre de les diferents actuacions portades a terme de cara a:

- Conèixer el perfil de la població que assisteix a la festa.
- Identificar el tipus de situacions d'agressió que es donen en aquest tipus d'espai per tal de millorar aspectes preventius i de detecció.
- Donar a conèixer la realitat existent al Maresme respecte les violències masculines i LGTBI-fòbies als espais d'oci.

En aquest sentit, es poden portar a terme diferents tipus de registres:

1. **Accions de sensibilització.** Nombre de persones a les quals s'ha informat de la campanya, del dispositiu desplegat i dels recursos existents. Algunes de les variables a tenir en compte per aquest registre són: gènere, edat, municipi/barri de residència i data i hora en la qual s'ha interactuat amb la persona.
2. **Registre d'intervencions.** Nombre de situacions d'agressió en les quals s'ha intervingut directament per la demanda d'ajuda i amb el consentiment de la persona agredida. Aquest registre és especialment idoni en el cas de comptar amb la figura d'agents itinerants. Algunes de les variables a tenir en compte són: espai, data i hora on es produeix l'agressió; gènere, orientació sexual, edat i municipi de residència de la persona agredida; tipus de violència exercida; si la persona s'adreça a algun servei; si s'ha necessitat la intervenció de cossos de seguretat o sanitaris; o com s'ha resolt la situació.

3. **Registre d'assessoraments.** Aquesta eina resulta especialment útil en els casos en els quals s'ha pogut comptar amb un punt d'informació i atenció a les violències masclistes i LGTBI-fòbiques, ja que es recullen les dades de les persones que s'hi han dirigit per tal de fer una consulta específica sobre un cas d'agressió, ja sigui viscuda per la pròpia persona o no, i ja sigui perquè li ha passat aquell mateix dia o no. En aquest sentit, aquest registre serveix també per detectar situacions que van més enllà de les que es puguin produir a l'espai de festa. Més enllà de les dades sociodemogràfiques bàsiques de la persona, també es poden recollir els següents punts: tipus de consulta (la persona reporta haver patit algun tipus d'agressió en el context de festa, assessorament per un/a conegut/da, la persona informa/denuncia una situació habitual que està succeint a l'entorn, assessorament grupal, assessorament personal individual, etc.); tipus d'actuació per part de la persona professional que l'atén; relació amb la persona agredida i/o amb la persona agressora; tipus de situació que es reporta (episodi de violència puntual en la zona d'oci nocturn de la Festa Major, episodi de violència puntual en el passat, violència continuada en l'actualitat, etc.); tipus de violència exercida.

6.5 Espais i mobilitat

De cara a configurar els entorns festius des d'una perspectiva feminista caldrà tenir en compte els espais en els quals aquestes es realitzen i la mobilitat de la població en els trajectes que faci. Alguns dels elements a tenir en compte seran:

- **Espais:** aquests hauran d'estar ben il·luminats, evitant punts foscos o punts morts a la vista, tant pel que fa al mateix espai on s'organitzen les activitats com en els entorns. En aquest sentit, s'haurà d'aplicar la mateixa lògica en la col·locació de lavabos públics, evitant així que estiguin a espais allunyats i/o poc il·luminats. D'aquesta manera s'incrementa la percepció de seguretat i es minimitza el risc d'agressions. Per això resulta d'utilitat comptar amb una bona senyalització de l'espai on les persones puguin saber en tot moment on estan i cap a on es dirigeixen. També es podrà considerar incloure-ho al mapa del programa de la festa, fent-hi constar també les opcions de mobilitat existents i la iniciativa d'acompanyament segur amb les parades liles.
- **Mobilitat:** caldrà considerar de quina manera es desplacen les joves, tenint en compte les particularitats de les joves, que acudeixen a l'esdeveniment i quin tipus de trajectes fan. Per això es farà difusió de les diferents possibilitats existents a l'hora de desplaçar-se pel municipi. També es pot considerar aplicar mesures tals com: posar panells informatius a

les parades de bus per saber quant temps trigarà en passar o fer que els autobusos nocturns facin parada entre parades a demanda quan dones o persones menors d'edat ho sol·licitin.

7 Actuacions complementàries a la implementació

En aquest apartat es reflecteixen el seguit de mesures que han estat proposades en el procés participatiu d'elaboració de la diagnosi. En aquest sentit, es recullen aquelles idees, propostes, accions o mecanismes que han pogut aparèixer en els diferents processos d'exploració i diagnosi del territori, ja sigui a través del Grup Motor, entrevistes o enquesta de sondeig.

Així doncs, a continuació es plantegen algunes de les línies d'actuació que es podrien contemplar en un futur de cara a l'abordatge de les violències masclistes, de caràcter sexual i LGTBI-fòbic, als espais d'oci nocturn de la comarca del Maresme. En aquest sentit, s'elaboren diferents fitxes que plantegen iniciatives favorables al desenvolupament de línies de treball comunitàries per a la construcció d'espais de festa lliures de violències masclistes i LGTBI-fòbia, tenint en compte diverses àrees de desenvolupament, objectius, àmbits i indicadors per tal d'avaluar-les.

Cal destacar, tal i com es veu palès a la diagnosi, que les apostes majoritàries busquen dur a terme accions de caràcter transversal en el temps i els espais, teixint xarxes i estructures estables que permetin treballar de manera coordinada en la matèria, des de la seva visibilització, prevenció i formació, com en la creació o reforç de circuits i mecanismes de detecció, actuació i acompanyament estables i sistematitzats. El Grup Motor ha treballat en la validació de les estratègies més necessàries. No totes les propostes analitzades han sorgit directament de la diagnosi, algunes són fruit del treball i els debats en l'espai del propi Grup Motor. D'altra banda, no ha estat possible desenvolupar totes les propostes sorgides, aquelles no desenvolupades estan recollides en un quadre al final d'aquest punt, per tal de valorar en un futur si pot ser necessari desenvolupar-les o no. També, s'ha treballat la prioritització, que recull les que es desenvoluparan a curt, mig o llarg termini, perquè quedi clar per on es vol començar. Per fer aquesta prioritització, entre d'altres, s'han tingut en compte els recursos econòmics, la urgència en atendre algunes de les necessitats detectades i les possibilitats reals d'assumir les accions en el marc dels espais de treball i plans d'actuació que ja estan en marxa actualment.

Per tal d'identificar els diferents àmbits que aborden les iniciatives proposades en els apartats que venen a continuació, s'utilitzaran els següents logotips:

Prevenció

Detecció

Atenció

Recuperació

En aquest quadre queden recollides totes les estratègies elaborades i el seu període d'execució, per tal de recollir quines és portaran a terme a curt o llarg termini:

Fitxa	 prevenció	 detecció	 atenció	 recuperació/reparació	Temps d'acció
1			Crear un mapa de recursos específics en l'atenció i recuperació de situacions de violències masclistes i LGTBI-fòbiques als espais d'oci de la Comarca i de cada municipi		Curt termini
2	Formació a les persones implicades en el desenvolupament dels espais d'oci nocturn				Curt termini
2.1	Segell Festes lliures i saludables				Llarg termini
3	Recull de bones pràctiques per als centres educatius formals i no formals entorn la temàtica de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques i les seves especificitats en la població jove.				Curt-mig termini
4	Definir un model d'atenció en qualitat a les violències masclistes i LGTBI-fòbiques als espais d'oci (xat lila)				Curt-mig termini
5	Generar campanyes intensives i comunitàries sobre violències masclistes i LGTBI-fòbiques als principals espais d'oci de la Comarca del Maresme.				Llarg termini
6	Creació de càpsules formatives per a professionals entorn la temàtica LGBTI-fòbiques i les seves especificitats en la població jove.				Llarg termini
7	Revisar materials i recursos des de la perspectiva interseccional i específicament del col·lectiu LGTBI				Curt termini

FITXA 1. Crear un mapa de recursos específics en l'atenció i recuperació de situacions de violències masclistes i LGTBI-fòbiques als espais d'oci de la Comarca i de cada municipi

Descripció

Incloure en el mapa de recursos per l'abordatge de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques de la comarca del Maresme tots aquells ens públics, privats o pertanyents a col·lectius organitzats on s'ofereixen serveis d'atenció i recuperació en el camp de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques que es produeixen als espais d'oci. Aquesta actuació estaria vinculada a la iniciativa engegada per la comissió tècnica del protocol comarcal per l'abordatge de les violències masclistes, consistent en la creació d'una eina digital que ha d'aglutinar informació de recursos, serveis, actuacions, bones pràctiques i informació d'accions de la comarca, i també que hi puguin tenir accés les joves.

Objectius

- Donar a conèixer a la ciutadania les diferents iniciatives i els serveis específics existents en aquest camp.
- Dotar d'eines als diferents serveis per la derivació o adreçament de casos.
- Millorar la qualitat de l'atenció en casos d'agressió.

Actuacions implicades

- Mapeigs municipal dels diferents recursos existents.
- Unificar la informació dels diferents municipis.
- Habilitar l'espai virtual per donar accés al mapa de recursos.
- Fer difusió de l'existència del mapa a tots els serveis relacionats amb aquest camp i a la ciutadania.

Responsables

- Comissió tècnica del Protocol comarca per la l'Abordatge de les violències masclistes.
- Equip de coordinació de l'eina digital.
- Referents de les iniciatives i serveis dels ajuntaments i entitats.

Recursos necessaris

- Temps de treball de recerca i coordinació.
- Recursos econòmics per generar l'eina del mapa i el seu manteniment
- Recursos humans per l'actualització i revisió dels recursos incorporats al mapa.

Indicadors

- Nombre de recursos que fan ús del mapa.
- % de municipis amb recursos introduïts

FITXA 2. Formació a les persones implicades en el desenvolupament dels espais d'oci nocturn

Descripció

Realització de formacions específiques sobre violències masclistes i LGTBI-fòbiques als agents que tenen un rol clau en la gestió d'espais d'oci, incloent la proposta de les nits Q i aquells aspectes vinculats al consum de substàncies tòxiques en els espais d'oci nocturn que poden tenir relació amb les violències masclistes. En aquest sentit, caldrà abordar la temàtica de manera integral i des dels àmbits de la prevenció, la detecció, l'atenció i la recuperació, adaptat a les especificitats en la població jove.

Objectius

- Generació d'un coneixement entorn a la temàtica de les violències masclistes en general i les agressions sexuals i LGTBI-fòbiques en concret.
- Delimitar un contingut i discurs consensuat i basat en les necessitats concretes del territori per tal de poder apropar les formacions a les necessitats específiques del territori i de cada festivitat.
- Apropar el discurs, recursos i formacions als agents implicats en el desenvolupament d'activitats d'oci nocturn.
- Incorporar la perspectiva de gènere a l'hora de dissenyar els diversos esdeveniments festius a la Comarca del Maresme.
- Empoderar als col·lectius juvenils implicats en el desenvolupament d'espais d'oci per poder dur a terme un treball comunitari de resposta a les violències masclistes i LGTBI-fòbiques a nivell de prevenció, detecció, actuació i recuperació.

Actuacions implicades

- Organització de la formació.
- Detecció de col·lectius - de constitució formal o no - interessats en els continguts de la formació.
- Elaboració un document amb necessitats formatives, llistats de temes a tractar (recollits en altres espais) i d'entitats i expertes en la matèria.
- Formar al personal de seguretat i sanitari per la implementació del protocol.
- Recerca dels agents encarregats d'impartir les formacions des dels diferents àmbits.
- Seguiment de les formacions executades.
- Definir els criteris i procediments que permetria identificar una festa/espai d'oci com a espai lliure i saludable.
- Avaluació periòdica de les formacions, així com del seu impacte.

Responsables

- Tècnics/es d'igualtat dels diferents municipis i serveis d'atenció a les violències masclistes.
- Tècnics/es de municipals implicades en la coordinació i contractació dels diversos agents participants del desenvolupament de les festivitats.
- Comissió de prevenció del PCAVM.

Recursos necessaris

- Entitat i/o professionals experts/es en violències masclistes i LGTBI-fòbiques capacitades per dur a terme aquestes formacions.
- Temps de treball dedicat a dissenyar i consensuar el discurs adaptat a les necessitats del territori de forma transversal.
- Persona/es responsable de coordinar les formacions i fer-ne un seguiment de la seva incidència.
- Finançament per assumir les formacions.

Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> ● Continguts elaborats en base a les necessitats locals. ● Nombre de col·lectius implicats en les formacions, a nivell d'elaboració i detecció de necessitats, com de recepció d'aquests coneixements. ● Nombre de municipis en els que es desenvolupa el cicle de xerrades i/o formacions. ● Grau de satisfacció de la ciutadania respecte la idoneïtat de la iniciativa (elaborar sondeig).
-------------------	--

FITXA 2.1. Segell Festes lliures i saludables

Descripció

Aquesta actuació es plantejar a llarg termini, com a continuïtat de l'estratègia fitxa 2. Vol recollir la idea que va iniciar la comissió d'oci lliure i saludable en relació a la creació d'un segell/marca de festes lliures de violències.

Es proposa la creació d'un segell, marca o distintiu que acrediti, en una primera instància, que els espais festius organitzats pels ajuntaments són espais que minimitzen els riscos de que es donin violències masclistes i sexuals, així com consums abusius de substàncies. En una segona fase, més a llarg termini, es vol ampliar la iniciativa als espais i locals d'oci nocturn impulsats des de la iniciativa privada. El segell farà visible a la ciutadania que és un espai lliure de violències.

Objectius

- Aconseguir promoure que el màxim d'espais d'oci, treballin amb aquesta perspectiva.
- Generar uns criteris d'actuació comuns i compartits per a l'organització d'espais festius lliures de violències.
- Activar als promotors d'espais festius, principalment en l'àmbit de l'oci nocturn, al voltant de la prevenció de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques i els consums abusius en els seus espais.
- Generar una xarxa d'espais d'oci, lliures i saludables, a la comarca del Maresme.
- Incorporar la perspectiva de gènere i interseccional a l'hora de dissenyar els diversos esdeveniments festius a la Comarca del Maresme.

Actuacions implicades	<ul style="list-style-type: none"> ● Creació d'un espai de treball amb agents promotors i coordinadors dels espais festius per construir els criteris que regiran el segell i el procés d'acreditació. ● Analitzar iniciatives existents, com el segell de les nits Q. ● Establiment del procés d'acreditació dels espais festius. ● Establiment del procés de continuïtat / validació de les acreditacions atorgades. ● Visualització / difusió dels espais acreditats.
------------------------------	---

Responsables	<ul style="list-style-type: none"> ● Tècnics/es d'igualtat dels diferents municipis i serveis d'atenció a les violències masclistes. ● Tècnics/es de municipals implicades en la coordinació i contractació dels diversos agents participants del desenvolupament de les festivitats. ● Comissió de prevenció del PCAVM + grup de seguiment del Protocol abordatge VM i LGTBI-fòbiques espai públic i contextos d'oci.
---------------------	---

Recursos necessaris	<ul style="list-style-type: none"> ● Temps de treball dedicat a dissenyar i consensuar els criteris que apliquen per atorgar el segell partint de les necessitats del territori. ● Persona/es responsable de coordinar la gestió del segell, el procés d'acreditació d'espai i el seu seguiment. ● Finançament per assumir les accions que es derivin del procés d'acreditació.
Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> ● Nombre d'espais festius públics i privats que volen disposar del segell. ● Nombre d'espais festius públics i privats que han aconseguit el segell. ● Nombre de municipis adherits a la iniciativa i en els que es desenvolupa l'acció. ● Grau de satisfacció de la ciutadania respecte la idoneïtat de la iniciativa (elaborar sondeig).

FITXA 3. Recull de bones pràctiques per als centres educatius formals i no formals entorn la temàtica de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques i les seves especificitats en la població jove.

Descripció

Elaborar una eina de recull de bones pràctiques d'abordatge de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques, d'utilitat per als centres educatius formals i els espais d'educació no formal, posant especial èmfasi en la població jove. S'incorporaran també les diverses propostes i dinàmiques que es porten a terme pels municipis de la comarca, tenint en compte els tipus de dinàmiques, les edats i/o etapes educatives a qui s'adrecen els recursos, etc.

Es tracta de facilitar als centres i espais educatius, recursos i eines per entendre i fer front a les mostres de violències masclistes i LGTBI-fòbiques que es donen entre la població infantil, adolescent i jove, amb la finalitat de generar consciència entre l'alumnat, i/o les persones usuàries, sobre les conseqüències d'aquestes violències i la necessitat de corresponsabilitzar-se de la seva erradicació, al mateix temps que empoderar a l'alumnat en risc de patir-les i dotar-lo d'eines d'autodefensa.

L'acció s'acompanyarà d'una sessió informativa dirigida a l'equip docent i professionals educatius de l'àmbit no formal sobre com fer servir el recull.

És un recurs que formarà part també de l'Eina Digital Igualtatenxarxa, en procés de construcció, que aglutinarà els recursos, eines i informació disponible al voltant de la igualtat i la diversitat sexual i de gènere.

Per altra banda, cal buscar l'encaix amb el Pla Comarcal LGTBI, que també inclou accions de prevenció i sensibilització sobre la diversitat sexual i de gènere i la LGTBI-fòbia en l'àmbit educatiu i el que s'ofereix des del Departament d'Ensenyament en aquest àmbit.

Objectius

- Introduir a professionals de l'àmbit educatiu formal i no formal sobre les violències masclistes i LGTBI-fòbiques.
- Facilitar-los eines per abordar correctament situacions de violència masclista i lgtbi-fòbia als centres i espais educatius on treballen: com actuar, com derivar, quins circuits seguir, etc.
- Implicar al professorat i professionals de l'educació en la lluita contra les violències masclistes i LGTBI-fòbiques.

Actuacions implicades

- Determinar des del CCM des de quin marc de coordinació es faria aquest recull: podria ser que la part de VM la fes el grup de seguiment de VM als espais d'oci, la comissió de prevenció, o comissió Altres violències, i la part de les violències LGTBI-fòbiques la fes el grup que fa seguiment del pla lGTBI.
- Definir l'enfocament que es vol fomentar amb aquestes bones pràctiques, quins nous abordatges donen resposta eficaç a les VM i LGTBI-fòbiques als espais d'oci, i quines pràctiques serien útils i aplicables per a la comarca.
- Elaborar el recull.
- Donar-lo a conèixer mitjançant alguna sessió informativa, en coordinació amb els serveis territorials-centres educatius i els espais educatius no formals (serveis de joventut).

Responsables

- Servei d'igualtat del CCM.
- Comissió Pla comarcal LGTBI.
- Comissió de prevenció i sensibilització del PCAVM.
- Servei Comarcal de Joventut.
- Professionals d'Igualtat dels ajuntaments de la comarca.

Recursos necessaris	<ul style="list-style-type: none">• Temps de coordinació i gestió.• Temps de recerca i classificació de les bones pràctiques recollides.• Temps de creació de bones pràctiques.
----------------------------	---

Indicadors	<ul style="list-style-type: none">• Valoració que fan els centres del recurs• Quants centres fan ús del recurs
-------------------	---

FITXA 4 . Definir un model d'atenció en qualitat a les violències masclistes i LGTBI-fòbiques als espais d'oci

Descripció

En la diagnosi del present protocol es recull la necessitat i la demanda per part de les joves de disposar d'espais segurs dins dels espais d'oci. Arran d'aquesta detecció es considera important crear aquesta acció. Però previ a la creació dels espais, es valora fer un treball de recerca per definir què és un espai segur per a les joves i com necessiten que sigui aquest espai segur i lliure de violències. El pas previ està pensat de realitzar-se a partir de grups focals en els que participin joves de la comarca, per fer un procés d'anàlisis i recollida d'informació. D'aquesta manera hi ha la seguretat de que és recull la veu de les joves i de que els espais segurs que és vagin a crear, cobreixen les necessitats reals d'aquestes joves.

Per la qual cosa, es necessita fer un treball de reflexió sobre l'atenció a les joves i col·lectius LGTBI en els espais d'oci públics per:

- Donar resposta a les necessitats urgents de la persona atesa en l'espai d'oci.
- No caure en la victimització secundària de la persona atesa amb pràctiques incorrectes: paternalisme, no creure el relat de la persona, exposar-la més al risc, no saber-la escoltar i preservar la seva intimitat, no saber-la derivar, protecció de dades, etc.
- Com podem ampliar l'atenció més enllà del punt físic d'atenció: altres llocs de l'espai d'oci, el trajecte d'anada i tornada, davant de l'escenari, etc.
- com es pot oferir un acompanyament més enllà de l'espai d'oci: coordinar-se amb el protocol municipal d'actuació en casos de violència masclista, informar dels serveis i recursos a l'abast de la persona atesa.
- Un altre aspecte que s'inclourà és el xat al punt lila, per tal de que les joves puguin accedir i fer consultes de manera virtual.

Tot això tenint en compte la diversitat de col·lectius que es poden atendre (dones i col·lectius LGTBI) i la diversitat d'eixos d'opressió que els travessen (joves autòcton-es, joves d'origen migrant, joves amb discapacitat, etc.).

Objectius

- Oferir atenció, , en els espais d'oci, des d'una perspectiva feminista, inclusiva i en clau interseccional a les persones que poden patir violències masclistes i LGTBI-fòbiques.
- Definir com ha de ser un punt d'atenció segur i inclusiu (en el seu aspecte més físic, ubicació, material que ofereix, persones que fan l'atenció, etc.).

Actuacions implicades

- Fer un treball de recull més acurat dels tipus de punts d'atenció i altres dispositius utilitzats a la comarca, posant èmfasi sobre l'avaluació feta d'aquests punts.
- Fer un treball de coneixement de com volen les joves ser ateses en un espai d'oci, procurant diversificar el jovent amb qui es fa aquest treball
- Cercar bones pràctiques en l'atenció a les VM i lgtbi-fòbiques als espais d'oci per incloure-les en el document resultat d'aquest treball.
- Fer una formació per aterrar les conclusions del treball amb els agents que ofereixen atenció i els serveis implicats.
- Retorn de les conclusions a les joves participants.

Responsables

- Grup de seguiment del Protocol.
- Servei Comarcal de Joventut.

	<ul style="list-style-type: none"> ● Servei d'Igualtat CCM. ● Serveis municipals de joventut i igualtat.
Recursos necessaris	<ul style="list-style-type: none"> ● Temps de preparació. ● Professionals i recursos econòmics per dur a terme els grups de discussió.
Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> ● Document que recull els criteris per crear l'espai segur. ● Quantes sessions s'han realitzat amb joves. ● Perfil de joves que han participat en els grups focals. ● Formació realitzada si/no.

FITXA 5. Generar campanyes intenses i comunitàries sobre violències masclistes i LGTBI-fòbiques als principals espais d'oci de la Comarca del Maresme.

Descripció

Reflexionar, pensar i acordar de manera col·lectiva amb els municipis de la comarca, accions de prevenció i sensibilització per poder extreure les necessitats, prioritzant si hi ha campanyes que necessiten un reforç i una major difusió. Es proposa fer un recull de les campanyes realitzades a nivell local, detectar necessitats i aspectes a millorar, i punts forts, per tal de valorar si es pot compartir la feina feta i generar-ne de nova superant les limitacions prèvies.

És ben sabut que en el moment que es realitzen accions intenses de prevenció i sensibilització cal preveure un increment de les consultes i/o situacions sobre les què es fa prevenció. En aquest sentit, és important remarcar que aquesta acció implica un procés previ de generar dispositius específics per a la prevenció, detecció i atenció a les violències masclistes i LGTBI-fòbiques en zones d'atenció prioritària durant certes èpoques de l'any. Cal poder donar resposta a les situacions que es detectin.

Objectius

- Donar a conèixer les estratègies i mecanismes existents per tal d'abordar les violències sexuals i LGTBI-fòbiques als espais d'oci nocturn.
- Demostrar un posicionament ferm i consensuat de rebuig envers qualsevol tipus de violència masclista i LGTBI-fòbia.
- Apropiar a diversos sectors de la població juvenil el discurs, partint d'una perspectiva de drets i fugint de paternalismes o judicis.

Actuacions implicades

- Reforçar la visibilitat de les campanyes ja existents o creació de noves segons necessitats.
- Planificació d'estratègies i dispositius de prevenció i detecció.
- Disseny d'una estratègia de comunicació per la difusió dels continguts de sensibilització i de les eines de detecció accessibles a tota la població.
- Exploració dels espais clau - permanents o puntuals - des dels que intensificar la campanya.
- Exploració dels diversos perfils de la població juvenil a qui s'adrecen les campanyes, traçant estratègies que contemplin les possibles interseccionalitats existents (llengua, cultura, origen, etc.).

Responsables

- Grup de seguiment del protocol espais oci.
- Servei comarcal de Joventut.
- Serveis d'Informació juvenil del Maresme.
- Servei d'igualtat del CCM.
- Serveis d'igualtat dels ajuntaments .
- Comissió de prevenció i sensibilització PCAVM.
- Comissió Protocol comarcal LGTBI.
- Agents promotors dels espais d'oci.
- Altres agents que per àmbit temàtic puguin ser rellevants en les diferents campanyes.

Recursos necessaris

- Temps de treball en el disseny i/o adaptació de les campanyes.
- Persona responsable de l'execució de les campanyes arreu del territori.

Indicadors

- Nombre de campanyes locals a les què es dona suport.
- Nombre de municipis en els que s'assumeix la campanya.
- Nombre d'esdeveniments festius en els que es desenvolupa la campanya.
- Grau de coneixement de la campanya per part de la ciutadania.
- Grau de satisfacció de la ciutadania respecte la iniciativa (elaborar sondeig).

FITXA 6. Creació de càpsules formatives per a professionals entorn la temàtica LGBTI-fòbiques i les seves especificitats en la població jove.

Descripció

Elaboració de continguts formatius bàsics sobre la temàtica LGTBI i la LGTBI-fòbia dirigida a professionals de diferents serveis de la comarca. Les càpsules han de contenir informació bàsica com eines i recursos per abordar i lluitar contra la lgtbifòbia.

Objectius

- Difondre el coneixement sobre la Diversitat Sexual i de Gènere entre els serveis de la comarca.
- Facilitar eines i recursos en la lluita contra la LGTBI-fòbia.
- Normalitzar la diversitat sexual i de gènere a la comarca i ens els espais d'oci.

Actuacions implicades	<ul style="list-style-type: none">● Coordinar amb Pla Comarcal LGTBI les accions a implementar.● Articular a través del Grup de Treball LGTBI per detectar la necessitat que hi ha (determinar abast i temes a tractar).● Programar i gestionar les accions formatives.
Responsables	<ul style="list-style-type: none">● Igualtat i LGTBI del CCM.● Servei Comarcal de Joventut.● Professionals dels ajuntaments de la comarca.
Recursos necessaris	<ul style="list-style-type: none">● Temps per gestionar l'acció.● Recursos econòmics per a la contractació de les formacions.
Indicadors	<ul style="list-style-type: none">● Nombre de càpsules informatives realitzades.● Nombre de professionals participants.● Perfil dels participants.● Grau de satisfacció dels participants.

FITXA 7. Revisar materials i recursos des de la perspectiva interseccional i específicament del col·lectiu LGTBI.

Descripció

Es detecta que tant al Consell Comarcal del Maresme com als ajuntaments de la comarca, els recursos que s'ofereixen, els documents i materials que s'elaboren en relació amb les violències masclistes als espais d'oci (protocols d'abordatge de les violències masclistes en espais d'oci, guies, material divulgatiu, campanyes, punts d'atenció, etc) no estan fets des d'una perspectiva interseccional ni inclouen als col·lectius LGTBI com a possible subjecte d'aquestes violències.

Es fa necessari efectuar una revisió d'allò que s'estigui oferint a la comarca en relació amb les violències masclistes als espais d'oci, perquè incorpori aquesta visió.

Objectius

- Fer un abordatge inclusiu de les violències masclistes als espais d'oci tenint en compte els diferents col·lectius que poden patir aquestes violències, i els diversos eixos d'opressió dins de cada col·lectiu.

Actuacions implicades

- Elaborar un recull de criteris per la revisió de documentació i recursos amb perspectiva interseccional i LGTBI.
- Crear un grup de treball temporal per fer seguiment de la revisió i/efectuar-la: elaborar calendari revisions, determinar quins agents implicar segons què es revisa, elaborar informes anuals de revisions.

Responsables

- Grup de seguiment Protocol VM i lgtbi-fòbiques als espais d'oci.
- Comissió de prevenció, sensibilització i formació.
- Persones del Grup Motor de protocol PCAVM que estiguin motivades per participar en aquesta revisió.
- Comissió del Pla Comarcal LGTBI.

Recursos necessaris

- Temps de treball per fer la revisió del material i recursos.
- Persones responsables de fer la revisió.

Indicadors

- Nombre de reunions de coordinació realitzades.
- Perfil dels participants en les sessions de treball.
- Nombre de documents revisats.
- Nombre de recursos revisats.

Com ja s'ha indicat anteriorment, durant el procés de recollida i de l'elaboració de les estratègies s'han recollit d'altres possibles actuacions. En el següent quadre es recullen aquestes propostes i idees que han sorgit durant el diagnòsi per tal de tenir-les present per a futures accions:

Altres propostes/idees recollides en la diagnòsi
<ul style="list-style-type: none">• Major presència de professionals de salut, igualtat, etc. en els espais joves.• El jovent tendeix a no usar els serveis més institucionals (SIAD, CAS, etc.), necessitant un equipament de referència on pugui parlar d'allò que l'afecta i trobar l'atenció que necessita.• Incorporar la figura professional de dinamització comunitària en igualtat al SIAD.• Disposar, a la comarca, d'un servei especialitzat en atenció a les violències sexuals.• Generar un sistema de recollida de dades de casos d'agressió a espais d'oci. Observatori d'agressions sexuals i LGTBI-fòbiques.• Recull i sistematització de la informació municipal.• Trobar l'encaix entre allò que és comarcal i l'aterratge a nivell municipal.• Fer alguna acció concreta de sensibilització de la violència simbòlica.• Fer un recull de criteris/pautes de contractació pública amb perspectiva de gènere i promovent la contractació d'empreses que treballin per eliminar les violències masclistes i les agressions sexuals i LGTBI-fòbiques.• Fer difusió de forma intensiva i continuada dels recursos d'atenció a la víctima, com ara el telèfon d'atenció contra la violència masclista.• Incentivar que des dels centres educatius es facin propostes per a que l'alumnat de Batxillerat incorpori aquesta temàtica en els Treballs de recerca. Seria interessant instaurar un "premi per al millor Treball Final de Batxillerat dedicat al tema".• Desenvolupar línies d'acció més enfocades en el treball amb els espais i empreses de l'oci en l'àmbit privat.

8 Calendari de treball a curt termini

	Maig	Juny	Juliol	Agost	Set.	Oct.	Nov.	Des.	Gener - Març
Aprovació pel ple del CCM									
Enviament protocol i proposta d'adhesió als ajuntaments									
Elaboració d'un document explicatiu del protocol									
Presentació del protocol als ajuntaments									
Creació del Grup de seguiment									
Elaboració del calendari de treball per al desplegament de les accions complementàries									
Inici desplegament accions complementàries									
Testeig del protocol i dels circuits en FM municipals									

9 Annex

9.1 Questionari sobre violències masclistes i LGTBI-fòbies a espais públic i d'oci de la comarca del Maresme

Si tens entre 12 i 29 anys i vius a la comarca del Maresme, et necessitem!

Des del Consell Comarcal del Maresme estem elaborant **diverses iniciatives per a la prevenció, detecció i atenció de les violències masclistes** i LGTBI-fòbiques als espais públics i contextos d'oci, perquè volem una festa per gaudir-la TOTES LES PERSONES. Per tal que aquestes iniciatives siguin el més acurades i eficients possible, ens interessa saber quina és la teva opinió i experiència respecte aquest tema.

Agraïrem que responguis les següents preguntes amb el màxim de sinceritat possible. Les respostes són anònimes i et portarà, com a màxim, 10 minuts respondre.

En quin municipi del Maresme vius?

Alella

Arenys de Mar

Arenys de Munt

Argentona

Cabrera de Mar

Cabrils

Caldes d'Estrac

Calella

Canet de Mar

Dosrius

Malgrat de Mar

el Masnou

Mataró

Montgat

Òrrius

Palafolls

Pineda de Mar

Premià de Dalt

Premià de Mar

Sant Andreu de Llavaneres

Sant Cebrià de Vallalta

Sant Iscle de Vallalta
Sant Pol de Mar
Sant Vicenç de Montalt
Santa Susanna
Teià
Tiana
Tordera
Vilassar de Dalt
Vilassar de Mar

1. Amb quin gènere t'identifiques?

Dona

Home

No binari

Altres

2. Quants anys tens?

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

3. Amb quines cultures t'identifiques?

4. Quins són els espais que has freqüentat més durant aquest darrer any 2020/2021 en els teus moments d'oci i/o de festa?

Places i carrers

Parcs

Platja

Casa d'alguna amiatat

Bars i/o locals de gestió privada

Altres. (ens ajudaria si especifiques quin lloc.)

No he sortit durant la pandèmia

4.1. Amb quina freqüència has fet ús d'aquests espais durant la pandèmia?

Més d'un cop per setmana

Entre un cop per setmana i un cop al mes

Entre un cop al mes i un cop cada 3 mesos

Entre un cop cada 3 mesos i un cop cada 6 mesos

Entre un cop cada 6 mesos i un cop l'any

No he sortit durant la pandèmia

4.2 Arran de la situació extraordinària de pandèmia que vivim, ha canviat l'ús que fas d'aquests espais?

Si

No

4.3 Què ha canviat en l'ús que fas dels espais? (només si s'ha respost sí a la pregunta 4.2)

5. Quin/s dels següents espais d'oci i festa (quedar amb el grup d'amistats, sortir, fer plans) acostumaves a freqüentar durant l'últim any abans de la pandèmia? (marca tantes opcions com consideris)

Places i carrers

Parcs

Platja

Casa d'alguna amiatat

Discoteques

Concerts i Festes Majors

Bars i/o locals de gestió privada

Altres

6. Amb quina freqüència sorties a espais festius o d'oci nocturn abans de la pandèmia?

Més d'un cop per setmana

Entre un cop per setmana i un cop al mes

Entre un cop al mes i un cop cada 3 mesos

Entre un cop cada 3 mesos i un cop cada 6 mesos

Entre un cop cada 6 mesos i un cop l'any

No sortia per la nit abans de la pandèmia

7. Quines d'aquestes situacions consideres que són assetjament i en les quals s'hauria d'actuar? (marca tantes com consideris)

Mirades persistents, invasió de l'espai personal i/o persecució

Agressió física, cops i/o empentes

Xantatge emocional, amenaces

Comentaris ofensius, degradants, insults i/o humiliacions

Intent de violació

Insistència en una petició

Comentaris i/o gestos sexuals

Frecs i tocaments sense consentiment

Exhibicionisme

Violació

Difusió de fotografies o vídeos sense consentiment

Persecució a través de la teva ubicació digital sense consentiment

Gravacions o fotografies sense consentiment

Altres que hagi detectat. Quines?

8. En algun d'aquests llocs que has freqüentat, HAS VISQUIT alguna de les següents situacions? Ara intenta pensar en UNA de les vegades que hagi viscut una situació com aquesta (marca tantes opcions com siguin necessàries)

No he viscut mai cap d'aquestes situacions (en aquest cas, passa a la pregunta 8)

Mirades persistents, invasió de l'espai personal i/o persecució

Agressió física, cops i/o empentes

Xantatge emocional, amenaces

Comentaris ofensius, degradants, insults i/o humiliacions

Intent de violació

Insistència en una petició

Comentaris i/o gestos sexuals

Frecs i tocaments sense consentiment

Exhibicionisme

Violació

Difusió de fotografies o vídeos sense consentiment

Persecució a través de la teva ubicació digital sense consentiment

Gravacions o fotografies sense consentiment

Altres. Quines?

8.1. Per quins motius creus que es va donar la situació d'agressió que has indicat a la pregunta 8 (pel fet de ser dona, per ser una persona LGBTIQ+, per l'origen, pel fet de tenir un cos no normatiu, etc.)

8.2. Qui va exercir l'agressió?

Persona desconeguda

Persona coneguda

Amistat

Parella

Ex-parella

8.3. En quin moment es va donar l'agressió?

Estant a l'espai d'oci

Anant a l'espai d'oci

Tornant de l'espai d'oci

Als voltants de l'espai d'oci

Altres. Quins?

8.4. Si vols, especifica el lloc exacte on va passar: (resposta oberta)

8.5. Si l'agressió va ser durant un trajecte, pots especificar quin era el teu mitjà de transport?

Transport públic

Transport privat

Caminant

Altres

8.6. Quina va ser la teva reacció immediata a l'agressió? (marca tantes opcions com consideris)

Cops i/o empentes

Ignorar la persona en qüestió

Interpel·lar l'agressor

Tenir un comportament hostil o antipàtic

Trucar a cossos de seguretat

Cridar i/o demanar socors

Marxar de l'espai d'oci

Acudir a un punt d'informació i suport (Punt Lila)

Anar a l'hospital/CAP

Córrer

Demandar ajuda a amistats/familiars

Cap tipus de reacció en concret

Bloquejar/eliminar a la persona del WhatsApp, Instagram, etc.

Eliminar l'app del mòbil

Em vaig bloquejar i no vaig poder reaccionar.

Altres. Quina?

9. En algun d'aquests llocs, HAS VIST alguna de les següents situacions? Fes referència a només UNA de les vegades que hagi vist una situació com aquesta (marca tantes opcions com siguin necessàries)

No he presenciat ni conegut cap situació d'aquest tipus (en aquest cas, salta a la pregunta 9)

Mirades persistents, invasió de l'espai personal i/o persecució

Agressió física, cops i/o empentes

Xantatge emocional, amenaces

Comentaris ofensius, degradants, insults i/o humiliacions

Intent de violació

Insistència en una petició

Comentaris i/o gestos sexuals

Frecs i tocaments sense consentiment

Exhibicionisme

Violació

Difusió de fotografies o vídeos sense consentiment

Persecució a través de la teva ubicació digital sense consentiment

Gravacions o fotografies sense consentiment

Altres

9.1. Saps per quin motiu es va donar l'agressió que has indicat a la pregunta 8? oberta

(Pel fet de ser dona

Per l'orientació, identitat i/o expressió de gènere no heteronormatiu (pel fet de ser una persona lesbiana, gai, trans*, bisexual, intersexual, queer, asexual o altres)

Pel fet de ser d'origen migrant

Pel fet de tenir un cos no normatiu)

Per cap d'aquests motius

No ho sé

9.2. Saps qui va exercir l'agressió?

Persona desconeguda

Persona coneguda

Amistat

Parella

Exparella

9.3. En quin moment es va donar l'agressió?

Estant a l'espai d'oci

Anant a l'espai d'oci

Tornant de l'espai d'oci

Als voltants de l'espai d'oci

Altres

9.4. Si vols, especifica el lloc exacte on va passar: (resposta oberta)

9.5. Si l'agressió va ser durant un trajecte, pots especificar quin era el mitjà de transport de la persona agredida?

Transport públic

Transport privat

Caminant

Altres

9.6. Saps quina va ser la seva reacció immediata a l'agressió? (marca tantes opcions com consideris)

Cops i/o empentes

Ignorar la persona en qüestió

Interpel·lar l'agressor

Tenir un comportament hostil o antipàtic

Trucar a cossos de seguretat

Cridar i/o demanar socors

Marxar de l'espai d'oci

Acudir a un punt d'informació i suport (Punt Lila)

Anar a l'hospital/CAP

Córrer

Demanar ajuda a amistats/familiars

Cap tipus de reacció en concret

Bloquejar/eliminar a la persona del WhatsApp, Instagram, etc

Eliminar l'app del mòbil

Em vaig bloquejar i no vaig poder reaccionar.

Altres. Quina?

9.7. Quina va ser la teva reacció immediata en veure l'agressió? (marca tantes opcions com consideris)

Cops i/o empentes

Ignorar la persona en qüestió

Interpel·lar l'agressor

Acompanyar/fer suport a la persona agredida

Tenir un comportament hostil o antipàtic

Trucar a cossos de seguretat

Cridar i/o demanar socors

Marxar de l'espai d'oci

Acudir a un punt d'informació i suport (Punt Lila)

Anar a l'hospital/CAP

Córrer

Demanar ajuda a amistats/familiars

Cap tipus de reacció en concret

Bloquejar/eliminar a la persona del WhatsApp, Instagram, etc

Eliminar l'app del mòbil

Em vaig bloquejar i no vaig poder reaccionar.

Altres. Quina?

10. En algun d'aquests llocs, HAS DUT A TERME alguna d'aquestes accions cap una altra persona? Fes referència a només UNA de les vegades que hagi dut a terme una acció d'aquestes (marca tantes opcions com siguin necessàries)

No he protagonitzat mai cap acció d'aquest tipus (en aquest cas, salta a la pregunta 10)

Mirades persistents, invasió de l'espai personal i/o persecució

Agressió física, cops i/o empentes

Xantatge emocional, amenaces

Comentaris ofensius, degradants, insults i/o humiliacions

Intent de violació

Insistència en una petició

Comentaris i/o gestos sexuals

Frecs i tocaments sense consentiment

Exhibicionisme

Violació

Difusió de fotografies o vídeos sense consentiment

Persecució a través de la teva ubicació digital sense consentiment

Gravacions o fotografies sense consentiment

Altres

10.1. Què et va impulsar a dur a terme aquesta/es accions que has indicat a la pregunta 10 (pel fet de ser dona, per ser una persona LGBTIQ+, per l'origen, pel fet de tenir un cos no normatiu, etc.)?

10.2. Qui era la persona que va rebre aquestes accions?

Persona desconeguda

Persona coneguda o amestat

Parella

Exparella

11. Consideres que s'hauria d'actuar d'alguna manera davant d'aquest tipus de situacions que es poden donar als espais d'oci?

Sí

No

11.1. En cas de respondre que si, com o què creus que s'hauria de fer?

12. Coneixes l'existència de Protocols o circuits d'abordatge de violències masclistes i LGBTI-fòbiques en alguna festa o espai del Maresme?

Sí

No

12.1. En cas afirmatiu, ens podries dir a on? (Resposta oberta)

13. Coneixes alguna iniciativa realitzada en contra d'aquest tipus de situacions al Maresme?

Sí

No

13.1. En cas afirmatiu, ens vols dir quina i on s'ha fet? (Resposta oberta)

13.2 Saps qui l'ha organitzat?

Ajuntament

Entitats

Moviment feminista el poble

Altres. Quins?

14. Marca els serveis que coneguis del següent llistat:

- Punt Lila Festa Major

- SAI LGTBI (Servei d'Atenció Integral LGTBI)

- Casal de Joves del teu municipi

- SIAD (Servei d'Informació i atenció a la dona)

- SIE (Servei d'Intervenció Especialitzada en Violència Masclista)
- Punt de salut Jove de la Festa Major
- PIJ (Punt d'Informació Juvenil)
- Consulta Jove (Servei d'atenció a la salut sexual i reproductiva al CAP)
- Altres. Quins?

15. Marca les 3 iniciatives que et semblin més interessants per combatre les violències masclistes en espais d'oci:

Fer campanyes de violències masclistes de manera intensiva als principals espais d'oci del Maresme

Fer campanyes de prevenció i sensibilització en tots els àmbits relacionats en els espais d'oci perquè aquests espais siguin més inclusius i menys sexistes

Fer més tallers de formació a les escoles

Fer més tallers de formació als instituts (parlar de relacions igualitàries, de les conseqüències de les VM, etc.)

Fer accions amb les entitats

Millorar la il·luminació a les zones fosques d'alguns punts del municipi

Millorar la xarxa de transport públic

Crear un observatori d'agressions masclistes als espais d'oci nocturn al Maresme

16. En cas de que tinguis una proposta pròpia. Ens la vols explicar? (Resposta oberta)

9.2 Fitxa bàsica comarcal

Ordenances comarcals <i>(en cas afirmatiu, especificar quins)</i>	
Existeix a nivell comarcal alguna ordenança/reglament sobre l'assetjament?	
S'ha aplicat en alguna ocasió?	
Serveis i circuits comarcals <i>(en cas afirmatiu, especificar quins)</i>	
Existeixen serveis específics per l'abordatge de les violències masclistes?	
Existeixen serveis específics per l'abordatge de les Violències LGTBI-fòbiques?	
Existeix algun circuit per a l'abordatge de les violències masclistes? Serveis	
Existeix algun circuit per a l'abordatge de les Violències LGTBI-fòbiques?	
Campanyes i iniciatives comarcals <i>(en cas afirmatiu, especificar quins)</i>	
S'ha dut a terme alguna campanya comarcal o associativa al voltant de les VM, LGTBIfòbia o violències sexuals?	
Ha sorgit alguna iniciativa al voltant de l'abordatge de les VM, LGTBI-fòbia o violències sexuals?	
Cultura d'oci comarcal <i>(en cas afirmatiu, especificar quins)</i>	
Quines són les festivitats més concorregudes a nivell comarcal?	
Quins són els municipis més concorreguts a nivell comarcal pel que fa a l'oci nocturn?	
S'ha identificat algun reclam sexista en algun dels espais d'oci nocturn?	
S'ha dut a terme alguna mesura a nivell comarcal de prevenció, detecció o actuació de la violències masclistes als espais d'oci?	

9.3 Grups Focals entitats/col·lectius de la comarca del Maresme

Realització d'entrevistes semi-estructurades, seguint el següent guió:

- Qui sou? Quina és la vostra activitat quotidiana com a entitat/col·lectiu?
- Què heu fet a nivell de violències masclistes i LGTBI-fòbia?
- Com valoreu el vostre treball durant la festa major? En què va consistir i quins elements el constitueixen?
- A nivell de campanyes permanents/campanyes de sensibilització, què heu fet?
- Quines entitats treballen al teu municipi en l'organització d'activitats amb mirada feminista? Quina relació hi teniu?
- Com valoreu l'actuació comarcal de l'administració pública? Quina relació hi teniu o considereu que hi podríeu tenir?
- Com definiríeu la cultura d'oci al Maresme? Quins diríeu que són els espais d'intervenció prioritària en aquest sentit?
- Considereu que en la programació d'oci teniu en compte la perspectiva de gènere?
- Més enllà de considerar la violència masclista com una problemàtica social, quins són els elements específics que considereu importants abordar al Maresme?
- Quins diríeu que són els espais d'intervenció prioritària a la comarca per la prevenció de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques en els espais d'oci?
- Propostes que considereu interessants que es podrien aplicar a nivell de ciutat? Segons diferent àmbits d'actuació: prevenció, detecció, intervenció, recuperació.

9.4 Material formatiu

1. Guió model per formacions

Material:

- Power point
- Dinàmiques per abordar i aprofundir en alguns temes

Objectius generals:

- Generar un espai de reflexió i debat al voltant de les violències masclistes.
- Fomentar la sensibilització respecte les agressions masclistes en espais d'oci en particular i les violències masclistes en general.
- Aclarir conceptes claus: violències sexuals, violències masclistes, agressió i assetjament, consentiment, etc.

Possibles temàtiques a abordar durant la formació:

A part de la informació que es recull en el power point, seria interessant poder abordar o aprofundir en algunes temàtiques.

- La construcció social del gènere.

En termes de gènere vivim i creixem en un heteropatriarcat que manté el sistema capitalista i que condiciona la majoria de les normes de comportament que hem de seguir les persones en el moment que naixem i ens diuen que som homes (tenim penis) o dones (tenim vulva). A partir d'això, analitzar i reflexionar sobre el gènere com un dels eixos estructuradors de les desigualtats i opressions a la nostra societat i analitzar els processos de socialització que ens “construeixen” com a “masculins” i “femenines” i quin paper tenen en les violències masclistes.

Proposta de dinàmica: reflexionar i debatre a partir de frases que ens han dit al llarg de tota la nostra vida pel fet de ser dones o homes. Reflexionar sobre els contextos on hem rebut aquestes frases.

- La construcció de l'espai públic

Reflexió sobre l'espai públic amb perspectiva de gènere, amb el objectiu de conscienciar-nos sobre el espai com lloc de negociació de relacions i poder. El espai públic està marcat per normes culturals de sexe-gènere i no és neutre.

Proposta de dinàmica: amb el material audiovisual (curtmetratge) "[Who are you.co.nz](#)" (qui ets?) convidem les persones a compartir comentaris, idees i experiències en l'espai públic nocturn com en el vídeo. Utilitzar les narratives de les vivències per desmuntar la normalització de l'assetjament al carrer, i als espais d'oci nocturn.

- Agressions masclistes en el context d'oci

Identificació i reflexió sobre les agressions masclistes en el context d'oci.

Proposta de dinàmica: plantejar diferents situacions que es poden donar en els espais d'oci i identificar quines són agressions masclistes i perquè. La dinàmica es pot complementar amb l'iceberg de la violència, i situant les agressions que s'han treballat dins del mateix, reflexionant si estarien en la part de l'iceberg visible o en les violències més invisibilitzades.

2. Model de Power Point

Les violències masclistes en contextos festius i espais d'oci

Formació adreçada al Grup Motor constituït per a l'elaboració d'un Protocol per unes festes i espais d'oci lliures de violències masclistes

Punts de partida

- Res justifica una agressió (ni les drogues, ni el vestuari, ni l'hora, etc.).
- Una agressió és **quan algú es sent agredit/da**: cadascú té els seus límits. No es legítim qüestionar els límits de l'altre.
- **Totes i tots podem ser agressors**: tots podem traspasar els límits de l'altra persona ja que aquests són subjectius. És el que cadascú sent.
- Ens socialitzem en un **sistema patriarcal**. El patriarcat és un sistema de relacions de poder on el rol masculí té el privilegi. El sistema patriarcal atorga una **situació privilegiada a les persones socialitzades com a homes**, que els situen en una posició de superioritat. Això no vol dir que tots els homes exerceixin el poder que els és atorgat però sí que es poden **creure amb el dret** a exercir-lo.
- Una agressió és un **abús de poder**: no és un malentès, ni un conflicte.
- Les persones agredides **no són "víctimes passives"**. S'ha d'actuar sempre amb el consentiment de la persona agredida, respectar la seva decisió.

Les violències masclistes en contextos festius

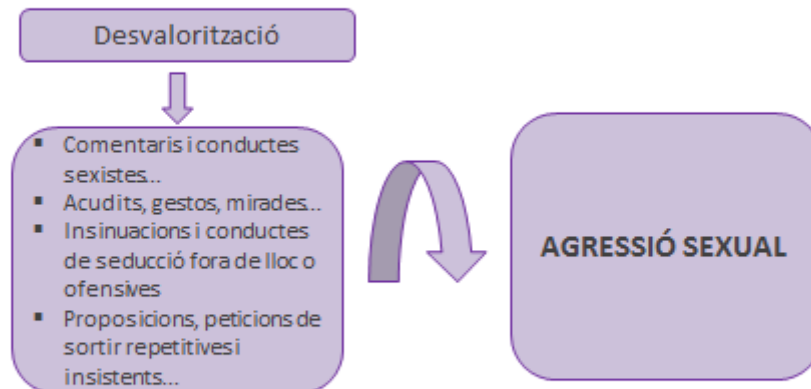
Violència sexual I

- Què s'entén per **violència sexual**?
 - ✓ Segons defineix l'OMS: "tot acte sexual, la temptativa de consumir un acte sexual, els comentaris o insinuacions sexuals **no desitjats**, o les accions per comercialitzar o utilitzar de qualsevol altra manera la sexualitat d'una persona mitjançant la **coacció** per part d'una altra persona, **independentment de la relació** d'aquesta amb la víctima, **en qualsevol àmbit**, inclosos la llar i el lloc de treball" (OMS, 2011).
 - ✓ La violència sexual inclou actes que van des de l'**assetjament verbal** a la **penetració forçada** i una varietat de **tipus de coacció**, des de la pressió social i la intimidació per la força física" (OMS, 2013).
 - ✓ El Comitè per a l'Eliminació de la Discriminació Contra la Dona (CEDAW) recull que la **violència sexual** suposa una **violació dels drets humans** a la llibertat, la integritat física i psíquica, el dret a no patir tracte cruel o degradant o el dret al més alt nivell de salut, entre altres.

Les violències masclistes en contextos festius

Violència sexual II

- Contínuum de violència sexual? (Boschy Ferrer, 2000:70)

- ✓ No són fets aïllats. La noció de contínuum ajuda a visibilitzar la permanència i la sistematització de la violència a la vida de les dones a nivell particular, però també com a col·lectiu i al llarg de la història.

Violència masclista

- La Llei Catalana defineix la violència masclista com:

“és la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de la desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones que es produeix per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloent les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tinguin com a resultat un dany o patiment físic, sexual o psicològic tant si es produeixen en l'àmbit públic com en el privat”.

Llei Catalana doncs, sí que reconeix el patriarcat como el sistema de domini/opressió en el que tenen lloc les violències masclistes i que va molt més enllà de l'àmbit de la parella.

Violència masclista

- La Llei Catalana defineix la violència masclista com:

“és la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de la desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones que es produeix per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloent les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tinguin com a resultat un dany o patiment físic, sexual o psicològic tant si es produeixen en l'àmbit públic com en el privat”.

Llei Catalana doncs, sí que reconeix el patriarcat como el sistema de domini/opressió en el que tenen lloc les violències masclistes i que va molt més enllà de l'àmbit de la parella.

Les violències masclistes en contextos festius

Violència masclista

Els àmbits que contempla la Llei on es pot donar violència masclista són:

- Violència en el context de la parella
- Violència en l'àmbit familiar
- Violència en l'àmbit laboral
- Violència en l'àmbit comunitari. On trobem:
 - Agresions sexuals
 - Assetjament sexual
 - Mutilació genital femenina
 - Matrimonis forçats
 - Tràfic i explotació sexual de dones i nenes
 - Violència derivada dels conflictes armats
 - Violència contra els Drets Sexuals i Reproductius

Les violències masclistes en contextos festius

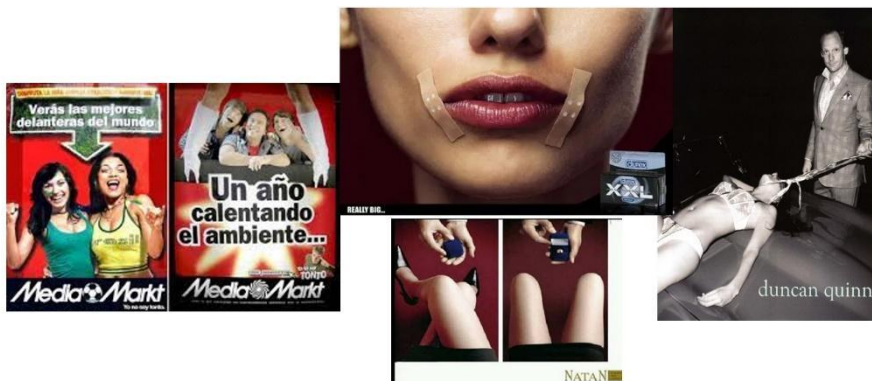
Violència masclista

- Violència en l'àmbit comunitari.
 - ✓ És l'àmbit que més es pot relacionar amb l'espai públic
 - ✓ On més tipologies de violències sexuals es poden experimentar
 - ✓ "Cultura de la violació":
 - 📌 el sistema patriarcal fa que a les nenes se les socialitzi en la por i la submissió
 - 📌 actua com a mecanisme de control
 - 📌 delimita les llibertat i autonomia de totes les dones
- Àmbit que no contempla la Llei: la violència simbòlica.
 - ✓ Formes de violència simbòlica relacionades amb violències sexuals (Pineda i Toledo, 2016):
 - 📌 Assetjament sexual
 - 📌 Sexualitzar per convertir a les dones en objectes (especialment visibles en els contextos d'oci nocturn)
 - 📌 Publicitat sexista

Les violències masclistes en contextos festius

L'imaginari social i violència sexual

VM espai d'oci nocturn

Mercantilització de la sexualització de les dones

Contexts d'oci nocturn perpetuen les violències.

Què són les agressions masclistes I

- Què s'entén per assetjament sexual i agressions sexuals?
 - ✓ L'assetjament sexual és qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat d'índole sexual que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una dona o de crear-li un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.
 - ✓ Agressions sexuals: consisteixen en l'ús de la violència física i sexual exercida contra les dones i les menors d'edat que està determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per a demostrar poder i abusar-ne.

Lei del dret de les dones a eradicar la violència masclista (Llei 5/2008, de 24 d'abril).

Les violències masclistes en contextos festius

Què són les agressions masclistes II

- Coacció i consentiment.
 - ✓ La **Coacció** es refereix al fet d'obligar a una persona mitjançant la **violència** (física, psíquica o moral) a adoptar un determinat comportament **en contra de la seva voluntat**. És la violència o imposició de condicions per obligar a una persona a realitzar o ometre una determinada conducta. Suposa un **acte conscient**, però on la persona **no actua de manera lliure** perquè es troba amenaçada.
 - ✓ **Consentiment** significa **donar permís** perquè alguna cosa ocorri o estar d'acord a fer alguna cosa. Les relacions o actes sexuals són consentides quan cada persona involucrada **ha manifestat estar d'acord** amb el que està fent i ha donat el seu permís. Les relacions o actes sexuals **sense l'acord** o permís d'una persona, són **violència sexual**.
 - ✓ Parlarem de **consentiment afirmatiu**. El consentiment **no és l'absència d'un NO**, és l'existència d'una expressió clara i afirmativa d'interès i desitjos. Es basa en el principi que **només SÍ significa SÍ**. S'ha de donar d'una **forma activa i afirmativa**. És una presa respectuosa i mútua de decisions. El consentiment afirmatiu seria el que més garanteix els **drets de les dones** i promou el seu **empoderament**.

Les violències masclistes en contextos festius

Què són les agressions masclistes III

- Exemples de què **NO** és consentiment.
 - ✓ **El silenci**. *"Si no ha dit que no!" "Però si són coses maques"*
 - ✓ **No resistir-se físicament**. *"Ella s'ha deixat" "Podia haver parat si ho hagués volgut"*
 - ✓ **La manera de vestir**. *"Però si van ensenyant el cul, què volen!"*
 - ✓ **Caminar, ballar o moure's d'una determinada manera**. *"És ella que m'ha estat provocant tota la nit...m'ho estava demanant a crits"*
 - ✓ **Quan la persona es troba intoxicada, borratxa** – o inclús inconscient- sota els efectes d'una substància. *"No és per tant...no, l'he fet mal i no s'ha enterat de res"*
 - ✓ **Haver tingut relacions sexuals en el passat**. *"Ho hem fet altres vegades i sempre t'ha agradat"*
 - ✓ **Si es canvia d'opinió**. *"Abans m'has dit que sí volies, ara no em deixaràs a mitges"*

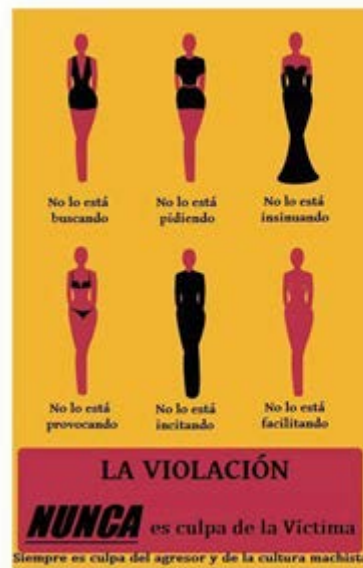
Les violències masclistes en contextos festius

Formes de violència masclista

	NIVELL 1	NIVELL 2	NIVELL 3
Violència Psicològica	Insultar, condèssar, burles socials, jutjar la vida socio-afectiva, menysprear, ...	Amenazar, forçar, xantatge, comentaris sobre aparència, ...	Amenazar de mort, amenazar amb el suïcidi, ...
Violència Física	Beure l'opari, intimidar, tocaments no sexuals no desitjats, donar emporcs, ...	Immobilitzar, amonçar, escopir, castrar cabells perseguir, ...	Cops de puny/pau, rotllet, agafar del coll, ...
Violència Sexual	"Sexual", mirades o comentaris sexuals no desitjats, ...	Tocaments sexuals no desitjats, assedjament por opció sexual, imposar pràctiques sexuals no segures, ...	Bèl·lacionisme sexual, violació (no només penetració), xantatge i amonça per pràctiques sexuals ...
Violència Ambiental	Colpejar objectes, cosificar, ús de llenguatge sexista, ...	Colpejar fort o llençar objectes, alliar, ...	Cromar objectes, fer mal a persones estimades, fer mal a mascotes ...

Les violències masclistes en contextos festius

NO és NO!

Les violències masclistes en contextos festius

Què són les agressions masclistes IV

- La *Llei per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals per eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia (11/2014)* que garanteix el dret a la igualtat i a la no-discriminació per motius d'orientació sexual i identitat o expressió de gènere, recull específicament en relació als espais públics, organitzadors d'espectacles i activitats recreatives (Art.26, punt 3):
 - ✓ *Els titulars dels establiments i espais oberts al públic i els organitzadors d'espectacles i activitats recreatives estan obligats a impedir-hi l'accés o a expulsar-ne les persones següents, amb l'auxili, si cal, de la força pública:*
 - *Les persones que violentin de paraula o de fet altres persones per raó d'orientació sexual, d'identitat de gènere o d'expressió de gènere.*
 - *Les persones que duguin i exhibeixin públicament símbols, indumentària o objectes que incitin a la violència, a la discriminació o a l'homofòbia, la bifòbia o la transfòbia*

Les violències masclistes en contextos festius

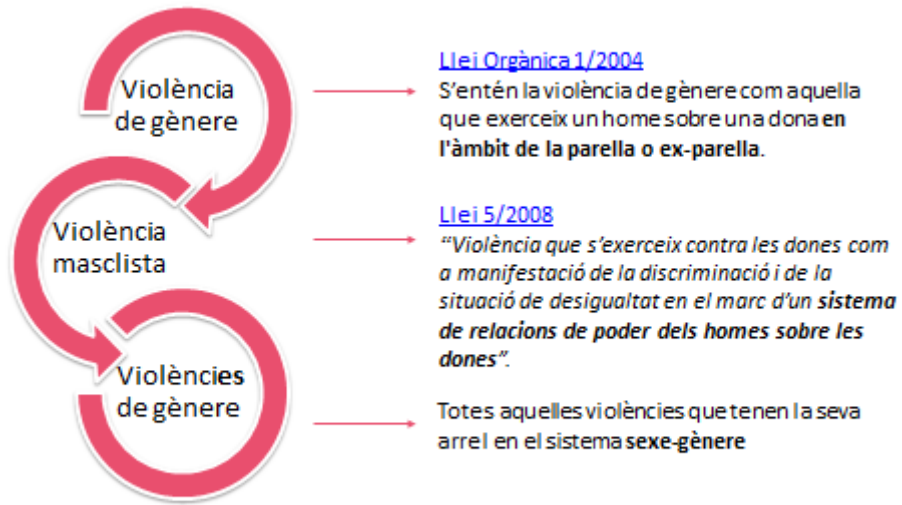
Importància de la sensibilització comunitària davant les violències masclistes en contextos festius

- Per aconseguir uns espais d'oci i festes **lliures violències masclistes** i no discriminatòries.
- Per aconseguir **espais d'oci i unes festes igualitàries**, contribuint en la creació d'espais on ens puguem relacionar de manera lliure i consentida.
- Perquè és important poder anar a les Festes sense por, on les persones es puguin sentir segures i amb confiança per **donar una resposta davant les agressions masclistes**.
- Perquè és **responsabilitat** de totes i tots.

Les violències masclistes en contextos festius

Aclarint termes

DINAMICA 1: "PEL FET DE SE DONA/HOME"

La construcció social del gènere

Dinàmica 2 :

Repensant l'espai públic

[Who are you.co.nz](#) (Cortometrage)

Moltes gràcies

Carrer la Granja, 19-21 • 08024 Barcelona • Telf. 93 415 10 00
cjas@centrejove.org • www.centrejove.org • facebook